Päewaleht

Tänast lehte 10 lehekülge

HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA
KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud ärip. kl. 9—18 ja ööhap. kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19) Arijuhatuse könetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn postkast 433.

Kodukeskjaam nr 428-83.

Peatoimetaja H. TAMMER

Uksik number 7

Ilmub 7 korda näd

TELLIMISHINNA

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 kuu pos	
2 kuud „	3 „ 60 „	2 kuud	
3 kuud „	5 „ — „	3 kuud	

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Välismaale 4—5 kr. kuus.

Üle 3 ku järgneva Aadr

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. K kuni Kr. 3.— poole hinnaga. Kuulutuste koh Kuulutusi võetakse vastu äripäevadel kl. 9 6—7 p. l. (kl. 18—19

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Nee vastav postmark on lisanda

Nr. 144 — **Teisipäeval, 30. mail 1939** — **XXXI**

Leiti muinasaarete kogu Eesti wabaduswõitluse ajast

Hõbe kaelavõrud hakkasid Kostivere peremehe äkkepulga taha

Jõelähtme vallas Kostivere külas leidis Arali talu peremees Juhan Urm suurema muinasaarete kogu, millesse kuulub palju haruldasi ehteid. Peremees, olles teadlik muinasaarete ajaloolisest tähtsusest, tõi aarded haridusministeeriumi ja inspektor Laid kohale sõites, leidis leiukohalt veel lisa esemeid ja münte.

Arali taluperemees J. Urm oli leiule sattunud põllul äästades. Üks hõbe kaelavõru, mis säilinud puhtana, et pane kas või praegu mõnele näitsikule kaela, oli hakanud äkkepulga taha. Arvatavasti on aarded maapinnale kistud sahaga põllukünni puhul.

Leiukohal leidus kasetohu jätteid, millest võib oletada, et aarded on maasse pandud kasetohust torbikus.

Üldse leiti: 5 suurt hõbe kaelavõru punutud keskkohaga ja lapikute otsadega, mis lõppevad haagiga; 5 hoburaudsõlge, samuti hõbedast ja ilustatud ornamentaalsete lisndustega; 1 hõbetraadist punutud sõrmus; 12 hõberinnalehte, mis kaetud geomeetriliste ornamentidega. Kahel rinnalehel on haakrist peal, mis näitab, et haakrist polnud tundmatu ka kauges minevikus; 1 hõbenast ja 104 õhukest ühepoolega hõberaha. Peale selle oli veel leiu hulgas kollaseid ja klaashelmeid.

Leiukoht on Arali põllul lamedal kingul. Maapind on liivane. Varem on olnud põllu sees palju salakive, mida peremees on kõrvaldanud. Arvatavasti oli ühe kivi serva all nüüd avastatud aarete kast. Leid on olnud 30—35 sentimeetri sügavusel maa sees. Lisakaevamisel tuli välja veel 9 münti, 1 hõbeprees ja 50 klaashelmest.

Aarded on pärit aastast 1200 või 13. sajandist. Väga võimalik, et see aaretekogu, mis ¼ kilo raske, peideti maasse siis, kui võideldi raudrüütlitega.

Kostivere kandist on ennegi leitud muinasaardeid. Ja kuna siin põllupind vaene, siis peab oletama, et siinsed talupojad muinasajal võtsid otseselt osa kaubanduslikust liiklusest, mis oli Tallinna ümbruses tolajal väga elav. Seega seletatav ka siin Jõelähtme rahva jõukus muinasajal.

Neid aardeid vaadeldes jääb tõesti mulje, et siin mail elas jõukas ja uhke rahvas. Kaelavõrud on tõesti toredad ja nende väljatöötamisel pidi tegev olema osav meistri käsi.

Muinsuskaitse inspektor käis enne pühi ka Jägala linnamäel, kust leidis n. n. gooti pronksõle, misp on pärit 6—7. sajandist ja missuguseid sõlgi on leitud vaid Venemaal Kiievi juures. Baltimaal varem sääraseid sõlgi leitud ei ole.

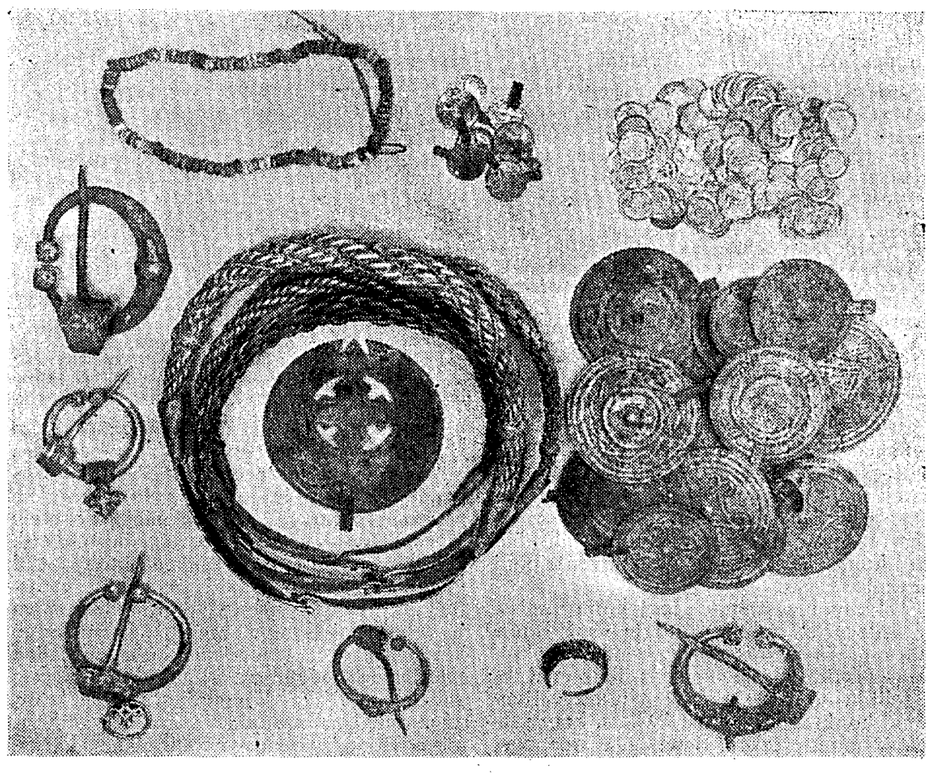

Kostiveres leitud muinasaarete kogu.

Algkoolilõpetajad aktusel

Vabariigi president ja haridusminister soovisid noortele õnne ja edu eluteele

Koolilõpetajad esinesid kõnedega ja muusikaliste ettekannetega

Eile linnakoolival. korraldas „Estonia“ kontsertsaalis algkoolilõpetajate aktuse. Üleriigilise algkoolilõpetajatepäeva puhul oli sääraseid aktusi korraldatud ka mujal ja vabariigi presidendi ning haridusministri kõned anti koolilõpetajaile raadio kaudu. Üldse lõpetas tänavu algkooli 10.000 õpilast ja eilne päev kujunes sellele noorele suurperele pidupäevaks. mis ei unune nii pea.

Aktus algas koraaliga ja linnakoolivalitsuse juhataja mag. J. Kentsi avakõnega. Kõneleja ütles, et noortel on nüüd õppetöö raskused seljataga ja neid ootavad ees uued ülesanded: ühed jatkavad õppimist teistes koolides, teised asuvad kas tööle või tööd õppima. Elus on raskusi, aga kõneleja on veendunud, et noored võidavad kõik raskused.

Nüüd anti raadio kaudu edasi vabariigi presidendi ja haridusministri kõned Presidendi kõne järele lauldi hümni.

Algasid õpilaste ühendatud orkestri ja laulukoori ettekanded V. Mändvere juhatusel. Jah, algkooliõpilased suudavad juba oma aktusi ilustada. Lauldi ja mängiti A. Krulli „Tulge kokku Eesti pojad“ ja E. Oja „Vares vaga linnukene“.

18. algkooli lõpetaja Lea Maade esines klaverisoologa ja 1. algkooli lõpetajad Karl Temmin ja Evald Lohk laulsid T. Vettiku laulu „Emakesele“. Noored solistid tulid oma ülesandega hästi toime ja neile aplodeeriti palju.

Edasi linnapea A. Uesson tervitas koolilõpetajaid ülemlinnapea, enda ja linnavalitsuse nimel ning andis üle parimaile lõpetajaile linnavalitsuse kingituse, iluköites „Kalevipoja“. Kingituse osaliseks said järgmised õpilased:

Linna I algkoolis Sven Seffers; 2. Asta Pallas. Laine Virbel; 4. Alfred Lutter; 5. Uno Viiberg, Aino Vallimäe; 6. Roland Nell; 7. Eha Raieste; 8. Erich Kalmus; 9. Kalle Ruven. Vaike Trummel, Vende Näripea; 10. Taimi Zäro, Endel Sepp; 11. Lia Taso; 12. Marie Kull; 13. Kuno Teras; 14. Maimu-Reet Mändver; 15. Alfred Treifeldt; 16. Ellen Lessel; 17. Naima Küling, Erich Pede; 18. Hilda Jahu; 19. Ingrid Popov; 20. Elfriede Prunt; 21. Helga Moor, Heinrich Käik. Kalju Kibits; 22. Lilli Toompuu; 23. Vivi-Mimosa Ziegel; 24. Johannes Lavi, Edgar Raudla; 25. Uno Evartov; 26 Irina Aksjukov, Endel Kuusik, Tatjana Sõrjanov; õpet.-seminaris Vilma Lintsbach; juudi algkoolis Bella Rosenfeldt.

Noored kõnelejad ütlesid oma sõna.

Nüüd asus kõnetooli energiline poiss Hansemar Asveid, kes põrutas maha nii sorava ja optimistliku kõne, et kuula ja imesta. Noor kõneleja ütles, et täna on rõõmu- ja kurbusepäev ühtlasi. Kurvad on noored seepärast, et nad on sunnitud lahkuma koolist, rõõmsad aga sellepärast. et nüüd on üks järk õppimist selja taga ja noored võivad asuda uue kallale. Kooli jääb tühi koht, aga küllap selle täidavad teised.

Naisõpilane Vaike Trummel avaldas tänu presidendile, vabariigi valitsusele, linnavalitsusele. õpetajaile ja kõigile. kes võimaldasid neile õppida ja areneda koolis. kuhu tuldi nii väikesina ja saamatuina. kust aga lahkume nüüd suurtena ja arenenutena.

Lõppsõnas insp. A. Kuks ütles sooje õnnitlussõnu noortele. Siis lõppes aktus E. Võrgu „Kodumaa lauluga“.

LASTEVANEMAD JA KOOLILÕPETAJAD AKTUSEL. Paremal — koolilõpetajad laulavad duetti. All (vasemalt: H. Asveid kõnelemas. Paremal — linnapea A. Uesson jagab õpilasile „Kalevipoegi“.

Õnn on inimese enese teha

Vabariigi presidendi raadiokõne algkoolilõpetajaile

Vabariigi president K. Päts pöördus pühapäeval algkoolilõpetajate-päeva puhul järgmise raadiokõnega lõpetanute poole:

Pöördun teie poole, kes teie nüüd lõpetanud olete oma kooliskäimise aja, kõikidele sunduslikuks saanud algkoolides. — Teie astute suuremalt osalt tegevasse ellu. Osa teist läheb muidugi oma haridust veel teistesse koolidesse edasi jatkama, kuna suurem hulk teist on sunnitud endale kindlat kutset valima, et ennast elule ette valmistada. Eesti riik on suurte jõupingutustega nii kaugele saanud, et ta on meie rahvakooli nii kõrgele tõstnud, nagu see suurtes vanades riikides olemas on. Mitte üksi seepärast ei ole meie oma kooli nii kõrgele tõstnud, et meie oleksime tahtnud teistega võistelda ainult mingisuguse edevuse pärast, vaid seepärast oleme meie seda teinud, et meie väikese rahva elus on teadmistel nii suur tähtsus, palju suurem tähtsus, kui teiste suurte rahvaste elus. Meie teame, et haritud rahvas suudab neid ülesandeid täita paremini, ajakohasemalt ja kasulikumalt, kui niisugune rahvas, kus suuremad rahvahulgad ei ole saanud põhjalikku algharidust. Teie lähete ellu, teie silmaring on laiem, teie tunnete maailma juba oma koolist saadud teadmiste järele paremini, kui teie eelkäijad põlved. Te olete julgemad, teie usaldate ennast rohkem ja teie kätes lähevad tööd paremini, kui nende kätes, kes ainult ühe või paar aastat said endistes rahvakoolides õppida. Mina sooviksin teile, et teie ellu läheksite tõsiste kaalumistega, et te valiksite endale elukutsed, mis teid võiksid rahuldada. Teadke, et õnn on inimese enese teha, õnne ei tule mitte väljastpoolt otsida, vaid tema peitub meie eneste südames, meie enese rahulolemises oma töö ja oma võimetega. Ja kui inimene tahab oma elu õnnelikult lõpule viia, siis peab ta ise enese üle kohtumõistja olema, järele kaaluma, mis tema võib ja kui kaugele tema soovid ja tahtmised võivad ulatada. Üleliigse optimismiga, üleliigsete nõudmistega ellu minna, tähendab iseennast õnnetuks teha. Mida väiksemalt, mida julgemalt, kindlamalt meie oma elu rajame, seda kindlamale eesmärgile jõuame ükskord välja. Väikselt on palju suuri inimesi oma eiu ja ettevõtteid alustanud ja suurtena on nad lõpetanud. Enese üle valvelolek, enese kaalumine. enese hindamine, see on suur kunst, mida igaüks ei oska teha. Mida rohkem aga inimene on haritud, seda rohkem hindab ta ennast õiglasemalt ja seda rohkem suudab ta oma eluga rahul olla. — Nüüd, kus teie lähete oma vanemate tiiva alt välja, kus teie jätate oma kooli ja õpetajad jumalaga, tuletage meele, kui palju armastust, kui palju sooja osavõtmist, kui head on teile need inimesed teinud, kes teid selle aja jooksul on oma teadmistega, oma armastusega, oma osavõtmisega elule ette valmistanud. Lapsed, olge tänulikud neile, pidage neid meeles ja ärge unustage iialgi — kui kõrgele ja kui hästi teie elu ka ei läheks — seda oma teadmiste allikat, oma rahvakooli. Hoolitsege ja muretsege tema eest, et ta järeletulevatele põlvedele niisamasuguseks armastavaks ja kalliks omaks oleks, nagu ta teile seda on olnud.

Mina, riigipeana, soovin, et teist kõikidest saaksid korralikud vabariigi kodanikud, et teie elu oleks õnnelik. et teie rahulolemisega võiksite nende, oma ilusamate aegade peale tagasi vaadata ja et teie võiksite oma tõsise ja suure armastusega anda oma perekondadele, oma rahvale, oma riigile tagasi seda head, mis teile nooruses ellu kaasa on antud. Olgu elu teile kõikidele õnnelik! Minge julgelt vastu kõikidele eluraskustele ja teadke, et korralik, töödarmastav, aus riigikodanik meie Eesti riigis kunagi hätta ei jää, vaid teda ootab siiski rahulolemine ja õnnelik elu tulevikus. Õnn on teie eneste teha.

Õnnelikku elu ja tulevikku teile, lapsed!

Teatame oma lugupeetud kaubatarvitajaskonn
viinatehas

Osaühisus

„CALORIC

oma osanike vähese arvu tõttu oli sunnitud oma
muutma Usaldusühinguks, ning töötab nüüd ed
ühing „CALORIÇA“ Ollino ja Ko nime all.

Kõige austusega
U/ü. „CALORIÇ

ILMUS

NÄDAL PILDIS

HIND 25 SENTI • M

Sõduri surm veoauto

Harku mõisa juures paiskus 6 sõduriga kummuli sõ
Üks sõitjatest sai surma, teine vigastada.

Eile kella 3 paigu p. l. sõitis Harku mõisa juures kraavi sõjaväe veoauto K-347. Veok paiskus seejuures kummuli, mattes enda alla 6 sõdurit, kes istusid platvormil. Õnnetuse tagajärjel sai surma vahipataljoni sõdur Erni Pajur ja vigastada n.-seersant Ants Aaremaa. Teised sõitjad ja samuti veoki juht, autotankide rügemendi sõdur Karl Jürisoo pääsesid vaid kerge põrutusega.

Tallinnast sõitis kohe sündmuse kohale garnisoniülem kindral H. Brede ja teisi kõrgemaid sõjaväelasi. Samuti arst ja Punase Risti auto, millega vigasaanu toimetati sõjaväe haiglasse. Sündmuse kohta alustasid juurdlust sõjaväe võimud.

Sõjaväe veoauto K-347 oli Harku laskemoona ladudest teel Tallinna, tuues sealt kaasa vahtkonna. Harku mõisa juures tulid veokile vastu mõned jalgratturid, kelle eest kõrvale pöörates veoau parempoolsesse kraavi. juht pööras nüüd äki peale auto tuli ka tag oli aga pööre siiski l jooksis üle tee ja kraavi, paiskudes ühtla

Platvormil viibinud veoki alla. Õnneks jäi hiruumi katusega, veidi kõrgemale ja pää jaid. Pajur oli aga pe nud just juhiruumi ka ma surm oli peagu siln kukkumisel kergemini

Esialgselt näib, et peamiselt porisest tees oli raske ja veok ei all tele.

Kolhoosnikud „külakurna

Terved rongitäied kolhoosnikke sõitmas Kau

Moskva, 29. 5. (Havas) Kommunistliku erakonna keskkomitee ja rahvakomissaride nõukogu võtsid vastu tähtsa dekreedi, mille eesmärgiks on kaitsta kolhoosid kollektiivset maaomandust püüete vastu muuta seda üksikute kolhoosi liikmete individuaalseks omanduseks. Dekreedis konstateeritakse, et paljud kolhoosnikud suhtuvad nende kasutusse antud maatükkidele kui individuaalseile omandusile, rentides neid või andes kasutamiseks kolmandaile. Need, keda leitakse selles süüdi, heidetakse kolhoosidest välja ja võetakse neilt nende maatükid. Maad, mis on ühendatud üksikuist maatükkidest, peavad olema uuesti jagatud enne 15. augusti. Dekreedis rõhutatakse, et enam kui 9 miljonit kolhoosnikku pühendab kolhoosi töödele liiga vähe aega. Seega on dekreedi eesmärgiks vabastada märkimisväärsel hulgal tööjõudu põllumajadusest, sest „valekolhoosnikud“ heidetakse kolhoosidest välja. Samuti on dekreedi eesmärgiks suurendada talupoegade v dest, kus kõik maareservi nates neid ida ja kaug takse, et juba nüüd on kolhoosnikke sõit dest põllumajanduspiirkon tatud. (ETA).

Moskva, 29. 5. (TA päeval jatkusid Nõukogu vaidlused 1939. aasta eela hääletamist üksikute artikl seadus tervikuna vastu. kuid ette nähtud 156.097.82 155.447.829 rubla. Samuti eelarve täideviimise aruan

Poolas moo Tšehhi l

Varssavi, 29. Kindral Leo Procha sõja- ja siseminister esindaja Ruteenias, Varssavi, olles salaja perekonnaga Prahast läbi Slovakkia. Ajakir letas, et ta on tulnu moodustada Tšehhi le tada Tschehho-Slovak

Kuningapa ookeani

Vancouver, 29. Lõpetades oma trans kuningas ja kuninga päeval Vancouveri V Enam kui pool miljoni gas tuhandeid ameeri tagant, oli linnas tervi

Blumi lüüa

oma erakonn

Nantes, 29. 5. wal jõõiialistlik erakonna arutusele ettepanek keelda organisatsioonide tegewusest, tonna politiitia instrument „Nõukogude Wene jõprade lühuinut“ ja teisi. Pärain Blumi poolehoidjad nõudsid revolutsioonikomisjoni, andis peasekretäri Paul Faure'i jate ettepanek lükati tagasi (ETA).

Pika, raske haiguse järele lahkus meie juurest

res.-kapten Leonhard Laast-Laas

sünd. 24. II 1894, surn. 27. V 1939.

Matmine 30. mail kell 4 Kaarli kirikus, sealt Aleksander-Nevski kalmistule.

Mälestavad sügavas kurbuses **naine, poeg ja omaksed.**

---

27. mail lahkus õnnetu juhtumi tagajärjel

Johannes Rõikla (Neufeldt)

Valusas leinas

abikaasa, tütreke, ema, õed, abikaasadega ja perekonnad A. Palm ning A. Pollimann.

Matmine kolmapäeval, 31. mail, kell 6 p. l. Tartus.

---

†

Aivazi malmist

HAUA-RISTID

on nägusad, põlised, odavad. Soovikorral valatud pealkirjad

AIVAZ

Tallinna, Soo 27

Malmist hauaplaadid ja pingijalad.

Luise Varest

sünd. Ludvig

* 8. I 1900 — † 28. V 1939.

Leinajad **mees ja tütred**

Matmine Kuressaares 30. mail kell 16.00.

Juuli Kaldemann

(sünd. Puss)

9. II 1863 — 28. V 1939

Matmine 30. mail kell 5 p. l. Pühavaimu kirikus ja sealt Rahumäele.

Lapsed, lapselapsed, minia ja väimehed.

Avaldame

sügavat kaastunnet

M. Steini'le

tema ema surma puhul

T. J. S. S. „Makkabi" veeremängu sektsioon.

Tunnid

Masinakirja-kiirkursus

koolide lõpetajaile 5. VI — 15. VII pimeda 10-sõrmelise õppeviisi järgi. Vastuv. iga päev kella 11—12 ja 17—19 Lühikejalg 6—4 keelte- ja masinakirjakursuste büroos. Samas ka igasugused masinakirjatööd.

---

†

Hans Schumann

sünd. 20. dets. 1862. a., surn. 28. mail 1939. a.

Leinavad

abikaasa, tütar, väimees ja lapselapsed.

Matmine kolmap., 31. mail 1939. a. kell 6 Kaarli kirikus.

ESTONIA TEATER

Teisipäeval, 30. mail, kell 8 õhtul

Eedo Karrisoo

wöörusetenduseks

„Boheem"

G. Puccini ooper 4 waatuses

Pääsmed Kr. 2.80 — 40 l.

Kolmapäeval, 31. mail, kell 8 õhtu. 28. korda alandatud hindadega

„Juuraku Hulda"

Hella Wuolijoe komöödia 7 pildis.

Pääsmed Kr. 1.25 — 10 l.

Neljapäeval, 1. juunil, kell 8 õhtul 25. korda alandatud hindadega

„Punane moon"

Ballett 3 waatuses. Reinhold Glière'i muusika.

Pääsmed Kr. 2 kuni 20 l.

Reedel, 2. juunil kell 8 õhtul 12. korda harilike hindadega

„Niskamäe leib"

Hella Wuolijoe näidend. „Niskamäe naiste" 2. osa 3 waatuses (4 pildis).

Pääsmed Kr. 1.80 — 20 l.

Teatri kassad avatud: kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6—½9.

EESTI DRAAMA TEATER

Hooaja viimne ringreis

Aado Hõimre

Wiljandis kolmapäeval, 31. mail

Mõisakülas, neljapäeval, 1. juunil

Abjas, reedel, 2. juunil

Kilingi-Nõmmel, laupäeval 3. juunil

Pärnus, pühap., 4. juunil, Wändras, esmasp., 5. juun. Raplas, teisip., 6. juunil, Etenduste algus igal pool kell ½9 õhtul

---

TÖÖLISTEATER

Teisipäeval, 30. mail, kell 8 õhtul hooaja lõpetamiseks üldhindadega

„Äripäev"

(„Tootsi pulma" järg)

Andres Särewi dramatiseering Oskar Luisu jutustuse järele 4 waatuses 5 pildis.

Pääsmed 25 ja 50 senti

Kolmapäeval, 31. mail, kell 8 õhtul erakorraline etendus Petseri tuleõnnetuses kannatada saanute toetuseks harilike hindadega

„Ehast koiduni"

Henning Ohlsoni rahwatüüt lauludega 3 waat. proloogiga. Pääsmed 20 — 125 sendini

Kassa avatud iga päev kl. 12—4 päeval ja 6—½9 õhtul.

Arstid

Katkestan

koduse haigete wastuwõtmise 1. VI — 31. VIII 39. a.

Dr. A. Reiman.

Lastehaiguste eriarst. Girgensoni 18—15. Telef. 476-48.

Palwekirjad

Ärakirjad, tõlked

paljundused, masinakirjakursused. Berlitz School. Sakala 39—5.

„Päevalehe" tellimisi

võtab vastu iga postiasutus

Algebra,

trigonometria, analüüsi jne igasugu wõistlusekseameiks, eriti sõjakooli ja tehn. inst Kentmani 16—2.

Inglise, prantsuse, saksa, wene, hispaania, itaalia keelt õpet. wilun. kõrgema har. meesõp. (ka koju käies)

Berlitzi ja Mertneri

meet. kiiresti ja põhjal. rääkima. Wälismaale sõitjatele eri-kiirkursus (10 ja 20 tundi). Tõlked. Tatari t. 24—6.

Inglise, saksa, prantsuse, vene keelt

õpetab täiskasvan. ja õpilastele, walmistab edukalt eksam. wilunud dipl., heade soowit. õpetajanna. Koduse kl. 9—10 ja ½4—½7 Riine 7—3, tel. 475-27. Juunis alandatud hinnad.

Inglise, prantsuse, itaalia, hispaania, saksa, wene, eesti keelt õpetatakse

BERLITZI MEETODIL

Brošüürid ja ijikl. proowitund maksuta. Tõlked. Sakala 39—5. Ettewalmistus eksameile. Tel. 438-20.

Müüakse

Veel ostate ja tellite

väga odavasti kõiksugu parimat

mööblit

K.-ü. „Sisustus'e" mööbliärist,

Raekojaplatsi 5 (AEG kõrval).

Ülimoodsaid lapsevankreid

15% alandatud hinnadega müüdud

oma tööstusest W. Wahe nurm, Estonia pst. 13 (hoowimajas).

Müüakse 3-korbne 1934 a. ehit. puust

maja

paremas rajoonis. Sissetulek kr. 6000. Wäljamaks kr. 50.000. Teat. kl. 10—11 ja 5—7 p. l. Pärnu m. 8—14.

Avaldame südamlikku tänu

kõigile, kes minu armsa mehe ja meie isa

Peeter Teisker'i

muldasängitamisest osa võtsid ja tema kalmu lilledega ehtisid, eriti Tallinna Gaasi- ja Veevärgi direktorile ja töölisile, kõigile sugulasile, sõpradele ja tuttavaile.

Sügavas tänutundes

leinaja lesk, poeg abikaasaga ja tütar.

Soodsate hindadega ostate ja tellite

mööblit

mööbliärist

Pikkjalg 6

telef. 464-85.

Laos valmis suures valikus polstermööblit, mahagoni- ja tammepuust magamistube

---

Lokomobiil

müüa, 5-atm., 6-h.-j. Eesti-tõrw, Müürivahe 29, tel. 464-62.

Mälestame oma armast sõpra

Aleksander Perlebach'i

A. Fox abikaasaga.

Matmine 30. mail Diakonisside haiglast.

Avaldame kaastunnet

mele kolleegile

Moses Stein'ile

tema ema surma puhul.

Tallinna Juudi Sünagoogi Laulukoor.

Surma läbi lahkunud ühinguliiget

Aleksander Narva't

mälestab leinas

Eesti Tehnikute Ühing.

---

†

Anton Kaarli p. Relo

sünd. 27. 06. 1877. a., surn. 28. 05. 1939. a.

Kirstupanek Linna II haiglas, Magasini 29, 30. mail s. a. kell 18.00. Ärasaatmine samast 31. mail s. a. kell 18.30 Kaarli koguduse kalmistule.

Mälestavad tütar perekonnaga, õed ja omaksed.

EESTI DRAAMA TEATER

Tallinnas.

Kolmapäeval, 31. mail 1939. a.

Petseri tuleõnnetute heaks

erakordselt

„Kuues majakord"

Alfred Gehri näidend 3 waatuses (9 pildis)

Näitejuht — Leo Kalmet.

Lawapilt — P. Raudwee.

Algus kell 8 õhtul.

Pääsmete eelmüük avatud alates teisipäewast, 30. jkp., kl. 12—4 päeval ja 6—8 õ.

Vastuvõtueksamid

Tallinna Kodunduskeskkooli

on (6-kl. algkooli lõpetanuile)

30. V 1939. a. kell 12.00 eesti keeles
31. V 1939. a. kell 10.00 matemaatikas
1. VI 1939. a. kell 10.00 käsitöös

Tallinna Kodumajanduskooli (6-kl. algkooli lõpetanuile, vanuse alammäär 15 a.) ja kavatsetavasse Kodunduse Eriklassi (keskkooli ja gümnaasiumi lõpetajaile) võetakse avaldusi vastu iga päev kooli kantseleis Tallinnas, Tõnismägi 12/14, telef. 472-74.

Kooli juhataja.

TAPETEID

ja seina-, kaltsu- ning soomus-

pappi

kaupmeestele ja tarvitajatele

Tapetiladu

Fr. MARTINSON

Tartu mnt. 1.

„Laste Rõõm" on laste õnn!

N.M.K.Ü.

NMKÜ eratööstusõpilastekool

automehaanika
elektrotehnika
raadiotehnika harudega.

Uute õpilaste vastuvõtt toimub 30. 31. mail 1. juunil kella 5—7 õhtul NMKÜ büroos, Tallinn Lai tän. 1, telefon 437-15.

Kool töötab üldisel alusel kõikide avalikkuse tööstusõpilastekoolidega ja valmistab ette erateadlasi meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse kohaselt. Kooli õpilastel on vastavate avalikkude koolide õpilaste õigused.

Cand. rer. merc. Hans Marge

Kõnetunnid tän peale kella 11—1 ja 4—6 Pärnu 16—9, tel. 410-93. Bilansivõimelistele diplom.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Ahwenamaa saared

Soome ja Rootsi omaaegne tüli Ahvenamaa pärast lõppes teatavasti Rahvasteliidu nõukogu otsuse kohaselt saarte allutamisega Soome suveräänsusele, kusjuures saarte elanikele reserveeriti kultuuriline ja administratiivne autonoomia. Peale selle sõlmiti kõigi Balti mere riikide (arvatud välja Nõuk. Vene) ja Euroopa suurriikide vahel 20. okt. 1921. a. konventsioon, mis pidi määrama lõplikult Ahvenamaa saarte rahvusvahelise statuudi.

Tunnustades saarte neutraliseerimise ja demilitariseerimise põhimõtteid, lõi nimetatud konventsioon ka ühtlasi omapärase kollektiivse kaitsesüsteemi mainitud põhimõtete nagu ka saarte kui Soome territooriumi osa puutumatuse heaks. Selles kollektiivses kaitsesüsteemis esines kolme liiki kaitsetegureid: 1. Soome riik kui suveräänsete õiguste teostaja Ahvenamaa saarte kohta, 2. konventsioonile alla kirjutanud riigid — Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Poola, Rootsi, Taani, Läti, Eesti ja Soome ise, ning 3. Rahvasteliidu nõukogu konventsiooniga kui ka paktiga tema kätte antud võimupiiride ulatuses.

Konventsiooni artikkel 7 määrab lähemalt selle kaitsesüsteemi funktsioneerimist. Soomele langes ülesanne juhtudel, kui saarte endi või saarte kaudu Soome mandri vastu oleks olnud juhitud kallaletung, võtta tarvitusele abinõud kallaletungija tagasitõrjumiseks senikaua, kuni konventsioonile allakirjutanud riigid Rahvasteliidu nõukogu otsuse kohaselt oleksid jõudnud Soomele appi saarte neutraliteedi uuesti-jaluleseadmiseks.

Rahvasteliidu nõukogu mehhanism oleks astunud käiku kas ühe või mitme riigi pöördumisel tema poole. Kui Rahvasteliidu nõukogus, kus sel puhul oleks otsuse tegemisest võtnud osa ka kõik konventsioonile allakirjutanud riigid, ei oleks saavutatud üksmeelt tarvitusele võetavate abinõude suhtes (mis usutav), oleksid konventsioonile allakirjutanud riigid pidanud asuma niisuguste abinõude rakendamisele, mida Rahvasteliidu nõukogu soovitanud kahe kolmandiku häälteenamusega. Seegi protseduur oleks olnud väga pikaleveniv ja kaheldav oma tulemuste suhtes, võttes arvesse 1921. aastast saadik toime tulnud muutusi. Nagu märgib R. Holsti („Le Nord" nr. 4) on konventsiooni garantriikide sõjaväelise aktsiooni võimalus tänapäeval täiesti küsitav juba Inglise-Saksa 1935. a. mereväe-kokkuleppe tõttu, mis Saksamaale andis ülekaalu Balti merel.

Tõenäoliselt tuleks Soomel kaitsta Ahvenamaa saarte puutumatust mitte ainult kuni garantriikide abi kohalejõudmiseni, vaid lõpuni, sest et niisuguse abi kohaletulekusse ei saa enam uskuda. Kuid seda peaks Soome tegema olukorras, kus tal saarte demilitariseerimise tõttu on võimatu võtta tarvitusele õigeaegselt kaitseabinõusid ja kus nagu soodustus oleks antud kallaletungijale.

1921. a. konventsiooni kohaselt Soomel on küll õigus saarte neutraliseeritud tsoonidesse peale politseijõudude viia ajutiselt ka teisi relvastatud jõudusid, kuid ainult niisuguses ulatuses, kui see on tarvilik korra hoidmiseks. Seega siis puhtakujuliselt sisemisteks vajadusteks mõeldud abinõu, mitte välise vaenlase vastu. Sõjalaevu võib Soome tuua Ahvenamaa vetesse ainult ajutiselt ja criti tähtsatel juhtumitelgi mitte üle 6000 tonni. Soome lennukid ei tohi saartel maanduda muidu, kui ainult rikke korral. Sõja puhkemisel Balti meres võib Soome Ahvenamaa vetes seada miinivöösid, kuid peab sellest informeerima Rahvasteliitu. Täiesti puudus Soomel õigus pidada Ahvenamaa saartel regulaarväeosi, seada ahvenamaalastele sisse sõjaväeteenistust, ehitada kindlustusi, soetada patareisid, korraldada õhukaitset ja luua Ahvenamaa olustikule sobivaid merejõudusid

Mida enam pinevaks muutus rahvusvaheline õhkkond, seda raskemaks muutus Soomele 1921. a. konventsiooniga seatud tingimuste talumine, seda ähvardavamaks söödaks muutus Soome puutumatusele üldse kaitsetu saarestik, mis geograafiliselt ja strateegiliselt asub tähtsate huvide ristumispunktis. Ja mitte ainult Soome puutumatusele, vaid ka Rootsi puutumatusele. „L'Europe Nouvelle" jutustab lühidate sõnadega, mis Ahvenamaa saarte ümber olevat sündinud mööduvad-sügisese Tschehhoslovakkia kriisi puhul: Samal ajal, kui Inglismaa otsustas mobiliseerida oma laevastiku, ristelnud Nõuk. Vene sõjalaevad Hangö poolsaare lähedal, kuna üks osa Saksa laevastikust liikunud piki Rootsi randa, et ühineda Ahvenamaa saarte ümber teise osa laevastikuga, mis olevat tulnud Königsbergist. Need manöövrid olevat häirinud Soomet, kes ajaviitmatult koondanud neli pataljoni väge Turusse, et neid saata Ahvenamaa pealinna, Mariehamni. Kuid lisaks sellele olevat Soome küsinud tarbekorraks ka abi Rootsilt, mida lubatudki.

Kas lugu nii oli täpselt, ei ole meil teada, kuid niisugused võimalused on ettekujutatavad. Eriti tuleb praegusel ajajärgul oletada Saksamaa ja Nõuk. Vene valvelolekut saarte pärast. Nõuk. Vene näib kahtlustavat, et Saksamaa püüab sõja ajalgi importeerida Rootsist rauamaaki, olles praegu juba selle tarvitaja 10 miljoni tonni ulatuses aastas. Rauamaagi vedu võiks teostuda Ahvenamaa saarte kaitse all, kuna pealegi Ahvenamaa saarte kindlustamine võivat sõja puhkemisel sulgeda Soome lahest väljapääsu Nõuk. Vene sõjalaevadele, nagu märgiti Nõuk. Vene poolt Rahvasteliidu nõukogu koosolekute puhul. Need kartused ja kahtlused on tõstnudki Nõuk. Vene opositsiooni Ahvenamaa saarte statuudi muutmise ja kindlustamise suhtes.

1921. a. konventsiooni muutmiseks küsis Soome kõige pealt nõusolekut signataarriikidelt. Nõusolek saadi kõigilt riikidelt. Järgmiseks sammuks oli Soome ja Rootsi ühine pöördumine Rahvasteliidu nõukogu poole nõusoleku saamiseks temalt, kuna 1921. a. konventsioon on annud R.-liidu nõukogule selles oma sõna kaasa rääkida. Huvi Rahvasteliidu nõukogu seisukoha küsimisel seisis nüüd eriti Nõuk. Vene lõpliku seisukoha teadasaamises, kes ei kuulu konventsiooni allakirjutajate hulka, kuid on püüdnud Soomele teha raskusi konventsiooni muutmiseks. Nagu Soome välisministeerium teatab oma 23. mai kommünikees, on Soome valitsus esitanud Nõuk. Venele noodi Ahvenamaa saarte asjus 21. jaanuaril, paludes talt toetust konventsiooni muutmiseks. See noot on jäänud vastamata seniseni. Alles 19. mail on Nõuk. Vene väliskomissar Molotov küsinud Soome Moskva saadikult lähemaid ja detailseid teateid kavatsetavate Ahvenamaa kindlustuste kohta. Need küsimused olnud aga seda laadi, et nendele vastamine oleks tähendanud sõjasaaluste paljastamist. Vastamisest keeldumine oli siiski Nõuk. Vene esindajale Maiskile põhjuseks Rahvasteliidu nõukogus ettepaneku tegemiseks — lükata Ahvenamaa saarte küsimuse otsustamine edasi.

See küttis Rahvasteliidu nõukogus meeleolu pinevaks. Rootsi ja Soome ajakirjanduses tulid kuuldavale hääled, et Skandinaavia riigid lahkuvad Rahvasteliidust, kui nõukogu nõustub Nõuk. Vene takistusmanöövriga. Kuna Nõuk. Vene aga ei leidnud toetust kelleltki, ka mitte oma liitlastelt Inglismaalt ja Prantsusmaalt, võttis Nõuk. Vene esindaja Maiski, kes oli ühtlasi Rahvasteliidu nõukogu juhataja, edasilükkamise ettepaneku tagasi, kuid tegi teatavaks, et oma valitsuselt saadud juhtnööride kohaselt hääletab ta konventsiooni muutmise vastu.

Tekkinud vastoludes leiti kompromisstee sellega, et Belgia esindaja prof. Bourquin oma raapordis piirdus vaid protokollaarse faktide ülestõlgendamisega, ilma et Rahvasteliidu nõukogu oleks omapoolt väljendanud konkreetset otsust 1921. a. konventsiooni muutmiseks. Seda aga peetakse praegu siiski küllaldaseks takistuste äraveeretamiseks teelt Ahvenamaa saarte kindlustamisel.

Nagu Soome ja Rootsi poolt on väidetud, ei tähendanud nende ettepanek 1921. aasta konventsiooniga kehtima pandud neutraliteedi täielist muutmist, vaid ainult selle neutraliteedi limiteerimist. Ahvenamaa saared jääksid kandvas ulatuses edasigi neutraalseteks ja ka demilitariseeritud, ainult et seesuguse neutraliteedi kaitseks luuakse üksikud relvastatud tsoonid, mis Soomele peavad võimaldama tema kohustuste täitmist 1921. a. konventsiooni kohaselt ning ka teatavat koostööd Rootsiga, kelle kindlustused asuvad otsekohe Ahvenamaa naabruses.

Nogu Soome välisminister E. Erkko seletustest eduskunnas ja ka teiste sõnavõttudest näha, kindlustataks Ahvenamaa saartest otsemas mõttes ainult kolm lõunapoolset saart — Körkar, Björkör ja Lågskär. Peale selle aga saartele liikuvaid kaitsejõude, jalaväge, suurtükiväge ja lennuväge ning asutaks andma ka sõjaväelist ettevalmistust ahvenamaalastele endile. Veel saaksid Soome merejõud õiguse viibida Ahvenamaa vetes ja pidada seal manöövreid, isegi koos Rootsi merejõududega. Sobivaks kaitsevahendiks peetakse Ahvenamaa vetes eriti kiireid mootor-torpeedopaate, mille soetamisele hakatakse panema rõhku. Sõja korral jääks Soomele õigus, nagu varemgi, seada miinitõkkeid. Seesugune Ahvenamaa saarte kindlustatud vöönd, mis ühelpool Söderarmi kindlustuste kaudu liituks Rootsi kaitsesüsteemiga ja teiselpool Soome mandri Turu-Hangö kindlustustega, arvatakse olevat suuteline takistama vaenuliste jõudude dessante saartele kui ka läbimurret Botnia lahte, omapoolt aga arvatakse võimaldavat Soome ja Rootsi vahelist mereühendust ka sõja korral.

Ahvenamaa saarte kindlustustöid tahab Soome viia läbi õige kiiresti, kuigi see seab tunduva koorma riigikassale. Eduskunnalt on juba küsitud vastavaid krediite. Käesoleva aasta jooksul mõteldakse saarte kindlustamiseks kulutada 100 miljonit soome marka, 1940. a. — 200 miljonit ja 1941. a. — 126 miljonit, seega kokku 426 miljonit soome marka.

H. T.

Jalgratas nõuab eluõigust

Meil praegu 1 ratas 8,7 inimese kohta

Jalgrattateede probleem

Jalgratas, kui hõlpus ja võrdlemisi kättesaadav liiklemisvahend on Eestis viimastel aastatel levinud järgmiselt:

1932. a oli	78330	jalgratast.
1933. a. —	79229	„
1934. a. —	83884	„
1935. a. —	89027	„
1936. a. —	102727	„
1937. a. —	132090	„

Need arvud näitavad, et peale kriisiaastaid on jalgrataste arv suhteliselt õige suurt tõusu näidanud.

Seega oleks meil olnud 1937. a. 1.150.000 elaniku juures 132.000 jalgratast, ehk 8,7 inimest ühe ratta kohta. Praegu on see arv juba natuke suurem.

Oleme muidugi suhteliselt teistest kultuurriikidest jalgrataste leviku poolest järel, kuid nähtavasti sammume siin järjekindlalt edasi, et ei peaks mööduma vist palju aega, kui ratta leviku poolest oleme Euroopa maade tasemele jõudnud.

Viimases „Maaomavalitsuse" numbris kirjutab P. Mägi, et kui teoreetiliselt arvestada praeguse jalgratta juurekasvu tempot 25.000 jalgratast aastas, siis oleks meie maa küllastunud jalgratastest 27—30 aasta pärast, kuna rahva arv visalt tõuseb. Siis oleks meil liikvel 600.000—650.000 jalgratast. Ja see olukord ei ole sugugi mägede taga, vaid niisuguses tulevikus, et juba nüüd see probleem väärib tõsist tähelepanu.

Kuidas on olukord praegu meie maanteedel? Meil on kasutada liiklemise tiheduse lugemise andmed 1935. aastast. Olgugi et need andmed on vananenud, annavad nad siiski teatava aluse võrdluseks.

1935. a. on ööpäeva jooksul I ja osa II klassi maanteedel liigelnud:

hobusemehi	648.776
jalgrattureid	513.504
autosid	113.717
mootorrattaid	22.193

Sellest selgub, et peale hobusemeeste sõidetakse jalgratastel kõige enam, ligi 5 korda tihedamalt kui autodel.

Iga kilomeetri maanteede peal liikus 1935. a. ööpäeva jooksul:

	I kl. teedel	II kl. teedel
hobusemehi	92,8	57,0
jalgrattureid	74,1	44,9
autosid	30,0	6,1
mootorrattaid	5,3	1,2

Kindel on see, et hobuseliiklemine aasta-aastalt väheneb ja juba praegu võib kindlasti üteldа, et jalgratas on meie teedel kõige arvurikkam ja sagedam sõiduriist. Muidugi ka jõuvankrite liiklus iga aastaga suureneb, kuid suhteliselt mitte nii kiirelt kui jalgratturitel, kuna puht majanduslikel põhjustel see levik ei saa nii intensiivne olla.

Nii siis peame juba praegu tõsiselt arvestama praegust rohkearvulist ratturite liiklemist ja silmas pidama selle kiiret ja pidevat tõusu kõige lähemas tulevikus. Järjest suurenev liiklemine toob aga enesega kaasa paratamatult liiklusõnnetusi. Kuigi nende arv suhteliselt liiklejate hulgaga järjekindlalt langeb, absoluutselt õnnetuste arv näitab siiski suurenemist.

Kõigist liiklusõnnetustest oli jalgratturitega:

Daanis 1936. a. — 21%
Rootsis 1935. a. — 21,7%
Tokios 1936. a. — 18%

Meie andmed ametlikult registreeritud õnnetustest näitavad seda % Eestis — 7,6%. See on küll märksa vähem välismaa andmetest, kuid see arv on kindlasti tegelikult suurem. Kuid selle juures meie teame ka, et enamasti kõik kokkupõrked jalgratturitega on raskete tagajärgedega lõppenud — surmasaanute % on olnud kõrge ja materjaalsed kahjud samuti.

Igatahes peame tõsiselt arvestama asjaoluga, et jalgratas on üheks tõsiseks liiklemisõnnetuste teguriks.

Sellega seisame ülesande ees, korraldada järjest tihenevat jalgratturite liiklemist teedel ja vähendada liiklusõnnetuste arvu. Üheks mõjuvaks a nõuks selles suunas oleks: jalgratturid s duteelt kõrvaldada.

Meie tänavad ja maanteed on praeguses o korras liiga kitsad, kõverad ja ebatasased ni selletõttu kahjulikud ja hädaohtlikud jalgrattu tele.

Tuleks ehitada või korraldada jalgratturit igalpool, kus olukord seda nõuab erilisi jal ratta sõiduteid, mida võivad ja peavad sutama ainult jalgratturid.

Kerkib aga küsimus, kust võtta vajalik ra selleks otstarbeks. Täitsa loogiline oleks, et jal ratturid ise kannavad need kulud, mis eriti nen huvides tehakse. Selleks tuleb jalgrattaid vastav maksustada.

Juba praegu võetakse igalpool jalgrataste ma su, mille suurus on 1,5—3 kroonini aastas oma litsuste (linna- ja vallaomavalitsuste) heaks. Ku see raha ei lähe praegu mitte jalgratturite li lemisvõimaluste parandamiseks, vaid tavaliste om valitsuste kulude katteks. Senised jalgrattamaks ja registreerimise maksud tuleks aga kõik ä jätta ja nende asemel määrata jalgratastele ig aastane kindel maks, mis läheb ainuüksi jalgrat teede ehituseks ja korrashoiuks. See summa võ olla näiteks 4 krooni aastas jalgrattalt, mida k ei tohi liiga kõrgeks nimetada. Sel puhul saaksi praegu liikvel olevatelt jalgratastelt 130.000 =520.000 krooni, selle rahaga saaksime aas ehitada (520.000 : 3000) 175 km permanentkatte ja (520.000 : 2250) 230 km kruusakattega ja rattateid, ehk keskmiselt 200 km uusi jalgrat teid. Kuna jalgrataste arv ja sellega ka laekun maks aasta-aastalt suureneb, siis on loota, et u bes 15 aastaga oleme loonud linnades ja ma täieliku jalgrattasõiduteede võrgu, see oleks hikese ajaga suur saavutus. Ei ole ka võimatu, riikliku teedekapitali ja omavalitsuste poolt ne summadele lisa tuleb.

Sama autor puudutab veel seda küsimust, jalgrataste jaoks puuduvad linnades vastavad p kimiskohad ja et jalgrataste registreerimiskord puudulik.

Lõpuks peab arvesse võtma, et jalgratta pr gune hind on võrdlemisi liiga kõrge. Jalgrata sisse on praegu paigutatud õige suur kapital, pealegi õige kiirelt kahaneb — kulub. On ju ja ratta sõidu ja tarvitamise iga meie oludes võrd misi lühike. Praegu olemasoleva 130.000 jalgra sisse on paigutatud (arvestades keskmiselt kr. jalgrattalt) 13.000.000 krooni rahva raha. on võrdlemisi suur summa, ja kui meie arvesta iga-aastast jalgrataste arvu juurekasvu 25.0 peale à 120 kr., siis oleks iga-aastane uus ka tali paigutus samaks otstarbeks 3.000.000 kroo

Siin peaks hoolt kandma, et see summa i aasta väheneks, s. t. jalgrataste iga kestvam ol ja rataste hind alaneks. Paremad teeolud, liikl hädaohtude vähendamine, tõstab kohe jalgra iga. Teisest küljest peaks soodustama jalgrata omatööstust, et see suudaks suuremal hulgal odavamini jalgrattaid produtseerida.

Kaitske porgandit lehekirbu vastu

Taimekaitse-teade

Lõuna-Eestis on porganditel esimene pärisle juba ilmunud. Sellel ajal hakkab porgandeid ka justama porgandi lehekirp, kes muneb munad lehele. Munadest koorunud tõugud imevad lehe mahla, mistõttu leht tõmbub kortsu ja juur jä arenemata.

Lehekirbu kahjustuse ärahoidmiseks tuleb po gandeid pritsida petrooleumi emulsiooniga.

Petrooleumi emulsiooni valmistamiseks võ takse: petrooleumi 400 gr, rohelist seepi 100 g piima 300 gr ja vett 10 liitrit. Sellest saab 10 lii rit emulsiooni.

Valmistamine sünnib järgmiselt: roheline see lahustatakse keevas vees ja segatakse piimag Palava seebi ja piima lahule lisatakse petrooleum juure ja loksutatakse plekist nõus umbes 10 min tit. Pärast seda lisada umbes 200 gr külma ve juure ja loksutada uuesti 5 minutit. Saadud emu sion valada ülejäänud vette, segada hästi läbi tarvitada võimalikult kohe pritsimiseks, sest sei misel eraldub petrooleum kergesti.

Pritsida tuleb niivõrd rohkesti, et taimed tilgu vad. Pritsimist tuleb korrata kaks korda 10-pä vaste vaheaegadega.

Matieseni
ÕUNA MAHL
LUSCHER & MATIESEN

Robert-Ames Bennett

TÜTARLAPS MÄGISMAALT

13

Siiski ta ei wõinud waletada seekord, igawiku äärel. Ta oli mõistnud, et armastab Sunniet, oli seda ka näidanud. Kuid nüüd ta ütles, et wajab, peab saama, Alice'i, tüdarlapse, kel oli raha.

Ja kui ta nii külmalt wõis armastuse müüa rikkuse eest, miks ei wõinud siis Sunnie hirmsad kahtlused olla õiged? Kas polnud wõimalik, et ta sel kombel püüdis sõpra tõrjuda oma teelt?

Sunnie ei suutnud seda mõtet lõpuni arutada, waid sundis end hüsteerilisselt lõbusaks: „Muidugi, muidugi! Mõõdate talle sama mõõduga. Ja seni kui Wynn peab jahti kõrgustikele ning kauneile maastikuwaadetele, wõidate tagasi oma kauni daami. Hakkame siis sellega kiiresti pihta. Minge ütelge neile, et nad seaksid end walmis. Olen seni bronkodega tagasi, kui mitte enne."

Tüdruk wõttis oheliku, lahkus Renardi järel kuurist ja jättis peagi meeleheitliku hüppega mäestikuoja endi wahele.

Renard seisis liikumatult küüni ees, waadeldes tüdrukut, kes tõttas mäendlwa mööda edasi hobuse kaelakrapi kõlina poole. Mehe silmis paistis warjamatult õrnust ja igatsust.

„Aleksandra, wäike — sõber!" pomises ta. „Walmistada teile niipalju piina, lasta teil uskuda, et ma... Kui ma ometi oleksin seekord kukkunud kaljult teiega käte wahel!"

Hetk hiljem toibus ta, põlates end oma nõrkusehetke pärast.

„Niisugune kahtleja," sõitles ta end, „et üldse wõid mõtelda endale, kui saaksid aidata tuhandeid, sadu tuhandeid."

Hall-rohelisis silmis süttis idealistlik tulu-ke. „Minu töö! Miski ei suuda mind takistada selles, mitte miski! Annan kõik, kõik..."

11. peatükk

Tema sõber

Keskhommikuks naasis Sunnie nelja poniga ja ühe hobuesliga. Renard ja daamid riietusid wäljasõiduks. Wynn wäljus mäestikukostüümis, tugew, naeataw, abiwalmis. Sunnie lubas tal hobuseid saduldada.

„Pange see kõige laiem, näete see, silesabalisele," juhatas ta. „Kawatsesin ta pakikandjaks wõtta, kuid wana Bess järgneb teistele niisama hästi ja proua Fanshaw'l peaks nii olema mugaw sõit. Jack wiib ta igale poole, kuhu bronkodki lähewad."

Naeru kihistades tõstis Wynn kõige suurema metsiku lääne sadula uniste silmadega hobuesli selga. „Silesaba? Sel on bronko neljasilindriline mootor ja ühe eesli jõud weel pealeselle."

Ratsaloomad olid kõik saduldatud, Wynn aitas parajasti Sunniel köit siduda weolooma ümber, kui tulid Alice ja Renard pakkidega ja kastikestega koormatult. Proua Fanshaw ilmus kahe wihmawarjuga ja kübarakastiga. Sunnie waatles neid korraks ning pöördus siis silmi pilgutades Wynnile.

„Kas tohiksin paluda, et tooksite ka ahju ja pesupali, kolm-neli woodit ja käsikiwi?"

Alice hammustas huult. „Me kujutlesime, preili Leal, et teil on pakihobusid, kes suudaksid kanda meie hädawajalisimaid esemeid."

„Wabandage mu naljatlemist," wabandas Sunnie siira heasüdamlikkusega. „See pole ju teie süü, et olete hellitatud. Te'e ja teie tädi ei salli mind, kuid meist peawad tulema laagrikaaslased ning wõtame ette selle matka härra Wynni aitamiseks. Peame püüdma kannatlikud olla."

„Me teeme muidugi kõik, et muuta seda ebameeldiwat seisukorda talutawaks," wastas proua Fanshaw jäise auwäärsusega. „Küsimus on praegu selles, kas tõrgute meie pagasit kohale toimetamast?"

Sunnie kinnitas rõõmsa peanoogutusega. „Kindlasti. Sellest peab tulema tõeline laager. Te jätate maha kõik peale swetri, wihmakuue, hambaharja ja kamni. Teist wahetust rõiwaid pole teil tarwis, kuna jääme wälja ainult kaheks ööks. Ulal metsas olete rõõmsad, kui wõite ronida linade wahele täies warustuses, ainult saapad jalast ära."

„Oleksin ma teadnud, et see on midagi taolist!" hüüdis Alice.

„Tulge nüüd," meelitas Sunnie weenwa sõbralikkusega. „Katsuge korraks, see on teile täieline uudis. Oken kindel, et olete hiljem rõõmus kaasatuleku üle. Wõtaksin meeleldi kaasa kõik teie asjad, kuid ma ei saa neid tõesti mitte kuhugi paigutada."

„Lollus," seletas proua Fanshaw, „keeldun kategooriliselt."

„Mõtelge Harryle, tädi Bee," katkestas Alice. „Nagu juba ütlesite, peame tegema olukorra wõimalikult talutawaks. Mina ei loobu tippuronimise kawatsusest. Aidake tädi sadulasse, Harry, Phil ja mina wiime asjad tagasi."

Endamisi itsitades tõi Wynn lontkõrwadega hobuesli ette.

„Madaam, lubage, et esitlen teile te e tulist araabia täkku."

Solwunud proua Fanshaw' hääl tõusis crescendoks: „Minu jaoks on muul!"

„Walige siis teiste seast," esildas Sunnie. „Nimetan neid bronkodeks, nad kõik on taltsad, kuid mitte usaldatawad. Wana Tom oli kõige parem, kuid tal on üks põlw haige ja ta wõib järsul teerajal komistada. Ratsutan temaga ise, kuna olen kõige kergem. Muide, Jack on ka seepoolest parem, et tal on kindlam jalg ning on wähe kohti, kus ta komistaks."

Wiimane märkus lepitas solwunud daami. Ta lubas Wynnil aidata end sadulasse. Jack kõikus, taarus ja waatas etteheitwalt oma käskijannale.

Ratsanikud jõudsid warsti wanale rohtunud teerajale, mis lookles mändide wahel piki mäekülgi, üle orgude ja küngaste. Umbes tund aega pärast keskpäewa jõudsid nad wäikese jõe juure, kus teerada hargnes. Sunnie tegi peatuse, et einet wõtta.

„Pöörame siit oja juurest ära," ütles ta. „Teine tee wiib Metsiku Basseini juure — see on üldse metsikuim koht siin mägedes. Seal on karusid ja hirwi, mägilõwisid, mägilambaid ja hunte. Siia peaks ööseel tulema, et neid jälgida."

Wynni silmad hiilgasid. „Oi taewas! Läheme kord sinna, kui mäe otsast tagasi tuleme. Wõtan oma püssi kaasa."

„Mina ei tule kuhugi, kus on niisuguseid õelaid elukaid ligiduses," hädaldas proua Fanshaw. „Isegi hirwed tungiwat jahimeestele kallale."

„Waadake parem sinna," hoiatas Sunnie. „Praegu läks üsna meie ligidalt mööda hirwekari. Te pole weel keegi näinud ühtki metslooma, kuigi ümbrus neist otse kubiseb. Alles läinud nädalal käis üks must karu mu pühkmekastis nuuskimas. Samuti on wõimalik, et meist waid paarisaja jardi kauguses on mõni grisli, lõwi wõi paar hunti."

„Oh-h!" karjus Alice. „Lõwi!"

„Jaa, mägilõwi — puuma."

„Miks te meid ei hoiatanud, Aleksandra?" küsis Renard. „Harry oleks püssi kaasa wõtnud."

Wäike juht süütas üheainsa tikuga tule ja wastas: „Kartsin daame heidutada. Sel aastaajal pole nad sugugi hädaohtlikud. Kui grisli juhtub wastu tulema, siis minge tal teelt eest. Kuid üheksakümne üheksal juhul sajast näewad karud, hundid ja lõwid teid esimesena ja hoiawad kõrwale."

„Kuidas, kuidas on ööseel?" piiksus proua Fanshaw.

„Meil on laagris tuli ja pealegi teatawad bronkod otsekohe, kui hädaoht ähwardab."

Tütarlapse seletused rahustasid kõiki peale wana daami.

Pärast einet kustutas Sunnie hoolikalt kõik tukid. Renard aitas ta nii tähelepanelikult sadulasse, et miski lausa kihwatas Alice'i ilusais siniseis silmis. Wynn waewas end proua Fanshaw' hobueeslile aitamisega. Sellega walmis, pöördus ta Alice'ile, kes ootas Renardi. Wiimane oli neiu käsul hüpanud üle oja ja korjas wastaskaldalt siniseid kellukesi.

Neiu keeldus külmalt Wynni abist, tek pealegi etteheiteid ettewaatamatuse ja püssi koj jätmise pärast. Solwunud ebaõigluseest, hüppa mees ponile ja ratsutas nii kiiresti minem et jõudis peagi pakihobuse ja proua Fanshaw muuli juure.

Sunnie waatas tagasi, et näha, kes sea tuleb. Nähes Wynni, kadus arg rõõmuhe ta silmist. Märgates aga teise nukrat meeleol istus ta küljepidi sadulasse ning püüdis mee lohutada rõõmsa lobisemisega.

Renard korjas kiiresti kimbu lilli ja hüp pas tagasi üle oja. Siis palus Alice jun Pealeselle kinnitas ta mehe rewäärile kimb lilli.

Neiu oli liiaks hästi kaswatatud kui hakanuks otseselt koketeerima. Ometi naerat ta nüüd sama õrna weetlusega, mis oli teinu mehest ta ilu tahtejõnetu wangi, enne kui tu Wynn, noor ja rikas jalgpallitäht, ja katkesta nende kihluse.

„On tõeline rõõm olla teiega kahekesi, Phil, sosistas ta. „Sõidame neile üsna aegamööd järele. Harry on nii poisikeselik ja mõnikor kole tüütu."

„Kui ta paraneb..."

„Ah, teate, ma ei mõtelnud seda. Tahtsi ütelda, et teie olete tõeline mees. Olete tar ning wõite teha suuri karjääri."

„Kui mul ainult on wõimalust," wasta Renard.

Kogu aeg oli mees olnud külm ja ligi pääsmatu. Nüüd astus ta korraga sammu tagasi ja waatas tüdrukut pilgul, mille tähenduses e wõinud eksida.

„Oo, Phil, ma ei mõtelnud nii," protesti Alice punastades ja naeratades.

„Pole tähtis, mida teie mõtlesite, waid mi da mina olen otsustanud," katkestas Renari surutud huuli. „Peate mind aitama. Wõidan teid tagasi, te saate ju isegi aru, et tema o waid suur laps. Te abiellute minuga, saate mi aitajaks, kaastööliseks."

Uus Petseri ehitatakse kiwist

Torm ja laastukatusega majad soodustasid tule levikut. — Kutsekojad tulgu appi õnnetuile. Petserlasi juhitakse sisemaale põllutööle

Marodöörid saadetakse sisekaitseülema poolt välja

Jutuajamine sotsiaalminister **O. Kasega** Petseri tuleõnnetuse üle

PILTE PETSERLASTE ABISTAMISEST. Vasakul — sotsiaalminister O. Kask tutvub väliköökide tegevusega Keskel — tuleõnnetud varustuse „sabas". Paremal — sotsiaalminister O. Kask vestleb tuleõnnetutega varemetel. Ministrist vasakul Petseri linnapea N. Grünthal.

Laupäeval sõitis Petserisse sotsiaalminister O. Kask kes võttis osa tuleõnnetute abistamiskomitee koosolekust.

Koosolekul esines linnapea N. Grünthal aruandega linnavalitsuse ja komitee tegevuse üle. Üksikasjalisema ülevaate olukorrast andsid erijuhid oma aladelt.

Kuulanud ära aruanded minister avaldas linnapeale ja komiteele kiire ja otstarbeka tegevuse eest tunnustust vabariigi presidendi ja vabariigi valitsuse nimel. Ühtlasi avaldas ta soojade sõnadega kaastunnet kohutava õnnetuse puhul, mis on tabanud Petseri linna ja rahvast. Ka avaldas härra minister heameelt, et Petseri seltskond ja organisatsioonid, eriti kaitseliit, naiskodukaitse ja Punane Rist on pakkunud oma abi enam kui seda suudetakse ette kujutada.

Härra minister jagas rea tarvilikke juhtnööre linnavalitsuse ja komitee edaspidiseks tegevuseks ja suunamiseks.

Koosoleku lõppedes minister tutvustoitlustamispunktide, rõivavarustuspunktide ja toiduainete väljajagamispunktide tegevusega. Ühtlasi lõunatas ta koos õnnetutega N. K. K. toitluspunktis. Siit siirduti koos linnapea ja saatjaskonnaga Punase Risti lastekoloniisse, kus käis kibe töö.

Ka külastas minister linna õnnetusrajooni ja kõnetas paljusid kannatanuid, kes mehiselt, ilma halisemata andsid seletusi kurva sündmuse üle. Edasi külastati kalmistut, kuhu maeti tuleohvrid ja maahaiglat, kus lebavad raskemad tulehaavade ohvrid.

Ringkäigu lõppedes minister andis linnavalitsusele üle veel viimseid korraldusi ja lahkus kell 19 autol. Teda saatis sanitaarkindral Leesment.

Jõudnud tagasi Tallinna minister O. Kask andis ajakirjanikele jutuajamise oma sõidust.

„Sõitsin Petserisse üle Võõpsu," ütles minister oma jutuajamise alul — „et tutvuda ka sealse olukorraga. Võõpsus on tule all kannatanud peamiselt aleviku keskkoht. Kuna aga Võõpsus on küllaldaselt tühje kortereid, siis on neis ulualust leidnud osa tuleõnnetuid. Osa aga on asunud sisemaale.

Võõpsu kohta peab ütlema seda, et iga põlenud maja poleks tarviski üles ehitada, vaid osa maad tuleks ära müüa ning maaomanikud asugu las Räpinasse või sisemaale.

Petseri tuleõnnetus jätab masendava mulje.

Eemal olles oli tahtmatult arvamine, et õnnetuse kohutav ulatus tekkis seepärast, et puumajad on liig lähedal üksteisele. Kohapeal aga selgus, et tuleõnnetuse säärane suur ulatus on tingitud suurel määral 8-pallisest tormist ja laastukatustest. Hävinud hoonete hulgas, mis asetsesid Võru ja Riia tänavate rajoonis, on just palju kahekordseid kivimaju ning eraldi seisvaid ehitusi, kuna

säilunud on agulis just tüüpilise vene küla viisi järele ehitatud maju üksteise kõrval,

mis olid tuule suunast kõrval. Samuti on säilunud Eesti ajal ehitatud kivihooned.

See tuleõnnetus näitas, milline tähtsus on katusel. See, mis juhtus Petseris, võib juhtuda ka teistes meie väiksemates linnades, kus enamuses laastukatusega majad. Petseris jäi näiteks hävitusrajoonis terveks mitu plekk-katusega puumaja. Kivikatuse tõttu pääsis hävimisest Poska tänaval põlema läinud maja vastas olev puumaja. Oleks see süttinud, siis võib-olla oleks alla tuule süttinud ka kaubahoonete read, milles oli miljon krooni eest kaupa, ja tuli oleks võinud tungida kloostrinigi.

Minu Petseris viibimise ajal oli tuli peagu igal pool kustunud peale linnapea Grünthali maja rusude Tutvudes kohapealse abistamistööga selgus, et

kõik on tegutsenud ennastohverdavalt, väsimatult ja otstarbekohaselt.

Kaitseliit koos naiskodukaitse ja noortega korraldab toitlustamist, Punane Rist aga majutamist ja varustuse jagamist.

Pühade laupäeval ilmus ajalehtedes teade, et Petseri seltskondlik komitee pöördub valitsusvõimude poole, et saada dekreeti toiduainete ja korterihindade tõstmise vastu. Kohapeal juhtisin linnapea ja prefekti tähelepanu sellele, et kui kohapeal peaks olema mõningaid üksikuid majaomanikke ja ärimehi, kes tahavad kasutada kodanike õnnetust teenimiseks, siis

sääraseid isikuid saab sisekaitseülem välja saata Petserist.

Toiduaineid ja varustust tuleb praegu rohkesti üle riigi. Kaaskodanifud on spontaanselt toonud annetusi üle tuhande puudustkannataja abistamiseks. Tahaksin tähelepanu juhtida sellele, et praegu on väga palju kokku tulnud leiba. Soovitav oleks, et edaspidi saadetaks aineid, mis liig kiiresti ei läheks rikki, samuti majapidamistarbeid ja tööriistu.

Kõigi puudustkannatajate seisukorra kohta ja kahju suuruse kohta on foostatud ja koostamisel nimekirjad.

On soovitav, et edaspidi kutsekojad katsuksid aidata oma kutse alal töötajaid,

näiteks käsitöökoda kingsepa-, rätsepa- ja puutööriistade hankimisega, vabakutseliste kojad arstidele, advokaatidele jne., kuna need, samuti nagu paljud teisedki, on pääsnud ainult seljariietega. Maaomavalitsused omalt poolt peaksid kokku tooma seemet, sest külviaeg on käes ja Petseri ümbruse põllud vajavad seemendamist.

Tuli on tabanud ka Petseri linnavalitsust, kellel peale linnavalitsuse maja on hävinud ka tapamaja j. t. kogukondlikke ettevõtteid. Soovitav on, et E. Linnade Liit ühiselt kaasa aitaks Petseri linnavalitsusele hädavajalike hoonete üleschitamiseks.

Et elu läheks rutemini normaalroobastesse, on soovitav, et

osa Petseri lahtist rahvast, kes tunnevad põlluttööd, juhitaks sisemaale põllutööle.

Selleks aitavad kaasa põllutöökoja konvendid, kelle esindaja on tohapeal ja registreerib tööjõude. Abistamiskomitee annab neile priisõidu ja aitab rahaliselt kaasa. Seejuures neile, kes sõidavad sisemaale tööle, antakse annetustest hädavajalist varustust.

Kohapeal öeldi, et ei ole soovitav suunata inimesi pealinna ja põlevkivirajooni, kus tööjõudu on rohkem kui vaja. Ning pealinnas jääb suveks mõnigi vabrik seisma. Ainult majateenijail on võimalik kohta saada. Sellest lähtudes jatkatakse ka edaspidi abistamiskomitee poolt rahva toitlustamist.

Eeskätt abistatakse lapsi, vanemaid inimesi ja neid, kel pole võimalik Petserist sõita sisemaale, kuna tööjõulistel inimestel avaneb juba lähemal ajal küllaldaselt töövõimalusi.

Pärast pühi sõidab kohale teedeministeeriumi erikomisjon, kes koos linnavalitsusega osaliselt ümber planeerib kogu põlenud rajooni. Paistab, et väga suuri muudatusi pole vaja teha, ainult mõningad liig väikesed krundid tulevad ühendada. On loomulik, et

uued elumajad tulevad ainult tulekindlast materjalist ja tulekindla katusega.

kusjuures majandusministeerium astub kohe kõik vajalised sammud soodustatud materjali saamiseks. Nii võib põlenud rajooni osaline ülesehitus alata peatselt.

Lõpuks fordan veel, et üldmulje tuleõnnetusest on kohutav. Kohalikud võimukandjad ning organiseeritud seltskond on ennastsalgavalt töötanud ning nende töö ei lõpe niipea.

Meie kaaskodanikele on suureks lohutuseks see, et kogu meie avalikkus ja kõik rahvakihid on spontaanselt ja sooja südamega aidanud petserlasi nende raskustes ning sellefs, et nende elu ja töö läheb normaalsesse käiku. Kõik annetused lähevad otseselt hädalistele.

Esimeste ohvrite matused

Petseri esimeste tuleohvrite matused olid 27. mail. Kell 10 algas matusetalitus apostliku õigeusu kirikus, kuna kõik maetavad olid venelased. Alles kell 14 jõuti matuserongiga kalmistule. Vaimuliku talituse pidasid kloostri vaimulikud ja sellest võtsid osa linnavalitsuse ja abistamist korraldava komitee esindajad.

Kirik ja kirikuesine oli täidetud rahvamurrust, kes saatsid õnnetuid linna piirideni. Kalmistule läksid vaid ligemad sugulased ja ametlikud esindajad. Samas ruttas saatjaskond kodudesse, korraldama oma uut pesakohta. Õhtupoolikul külastas kalmistut ka sotsiaalminister Kask, kes viibis Petseris.

Kuidas surid tullejäänud

Mihail Kazmin, kes oli Jegorovi kauplusest kraami välja kandmas sattus aias mesilaspere keerisesse. Palavusest ja suitsust tigedaks muutunud mesilased lendasid terve parvena arvatava vaenlase kallale. Ta on saanud nõelata tuhandetelt mesilastelt ja saadud nõelamiste tagajärjel suri ta mesilasmürgi kätte. Surmaeelsed valud olid Kazminil otse kujuteldamatud.

Olga Kostin tahtis veel viimsel hetkel päästa kuld- ja hõbeasju ja sularaha. Teisel korral olevasse korterisse käis teda abistamas üks sõjaväelane. Söögitoast pani ta lauahõbeda kohvrisse, mille ulatas kaaslasele. Niiid jooksis ta rutuga magamistuppa, kus oli raha.

Et vaheuks oli suletud, siis ei märganud ta, et magamistoa põrand oli juba sisse langenud. Hooga jooksis ta nii otse lõõmavasse kuristikku, kust kuuldus veel vaid üksikuid hüüdlitsemisi, kuni tuli need lõpetas.

Aleksandra Ivanov suri reedel maahaiglas. Ka tema jooksis restoranist „Mustast Kassist" koju lauahõbedat päästma. Kui ta aga tahtis toast väljuda, oli tuleleek haaranud juba trepikoja. Siit suutis ta viimaste jõupingutustega üleni leekides välja joosta. Edasi viskus ta aias olevasse lompi, kust mootorpritsid olid võtnud enamiku vett. Porises lombis piiherdades kustutas ta küll, rõivad ja pea, ent samas langes ta minestunult kokku. Alakeha poris, ülalkeha tulekeelte keerises, päästeti ta poja ja tuletõrjujate abiga. Lombis oleku tagajärjel sai ta veel lisaks kopsupõletiku.

Marie Suia, kes juba kuid oli lebanud haigena ja raugana voodis, suri ehmatusest siidamerabandusse, kui leegid haarasid tema elutoa.

Laiba väljatoomine osutus täiesti võimatuks, kuna siis oleks võinud tulla uusi inimohvreid.

Peeter Makrõdin, keda Petseris tunti kodutu napsitajana, jäi tulle just viinauimas. Kogemata oli sattunud ta tulest ümbritsetud piirkonda, kust väljapääs osutus võimatuks.

Petseri ehitab 3-kordse ra

Kaastundetelegramme kogu riigist ja välismaaltki. U endisele kohale. — Siseminister sõidab Petse

Veel üks surmaohver

Petseri, 29. 5. Petseri tulekahju nõudis eile veel ühe ohvri, 7. rügemendi 1. pat. seersant Jaan Küti. Surmasaanul oli maja Võru tänaval. Tulemõll haaras ka Küti maja ja see hukkus koos vallasvaraga. Tulelõõmas, kohutava palavuse käes oma varandust päästes sai Kütt pritsist lastud külma veejoa all märjaks. Kogu masendava õnnetuse, samuti ka varanduse kaotuse tagajärjel sai Kütt närvivapustuse, millele hiljem külmetuse tagajärjel liitus ägedakujuline kopsupõletik, mis mehe hauda viis.

Eile toimus ka tules surmasaanud Aleksandra Ivanovi matus rohkearvulise saatjaskonna osavõtul. Linnavalitsuse poolt võttis osa linnapea N. Grünthal ja abistamiskomitee esindajana A. Smirnov.

Tuli ei ole ikka veel täielikult vaibunud, vaid

TÄNA ÕHTUL LÕID LÕKKELE TULEPESAD UUESTI UMBES 10 KOHAS.

Eriti ohtlikuks tule uuestipuhkemine ei kujunenud, sest läheduses ei ole enam ühtki hoonet, vaid neid tulepesi ümbritsesid ainult ahervarred. Tulepesade kustutstööd viidi läbi mootorpritsi abiga ja nii suudeti hädaoht kiiresti likvideerida.

Saabus palju kaastundetelegramme üle kogu maa. Kuid ka välismaal oli suur õnnetus tähelepanu äratanud ja nii

SAABUS KAASTUNDETELEGRAMM SOOMEST SUOMALAISUUDEN LIITTOLT JA ISEGI BERLIINIST.

Nagu meie kirjasaatja veel teatab, toimus eile kell 4 p. l. linnavolikogu mitteametlik koosolek, milles linnapea andis ülevaate õnnetuse käigu ja praegu toimuva abistamisviisi kohta. Ühtlasi selgitati siin tule läbi kannatada saanud isikute olukorda ja arutati tulevikuplaane. Jõuti üksmeelsele otsusele, et

TULEB TEOSTADA LINNA OSALINE ÜMBERPLANEERIMINE

neis kohtades, mis said tule läbi kannatada. Seejuures tahetakse jätta aga endistele omanikkudele ehitamisvõimalus.

Mahapõlenud linnavalitsusehoon takse ehitada

AJANÕUETELE VASTA RAEKODA

mille alumisel korral asetseksid ärd dadel leiaks linnavalitsus endale ehitatakse umbes samale kohale, ku valitsuse hoone. Muudatused võiva

Nüüd on selgunud ka üks tule Nimelt Poska tänaval, kohal, kust Tiiviku kaltsuladu, mille tu kandis hõõguvaid kaltse kilomeetr purukuivadele laastu- ja õlgkatus linna niiviisi mitmest kohast.

Praegu on kogu Petseri linn j mesed vaatavad suurele õnnetusel Haletsemine on lõppenud ja kõ sest seisma jäänud elu on vaja vi

Täna sõidab Petserisse ka si maa.

Miks ma suitsetan?

Kaks kirjanikku jutustavad:

„Päev algab ja lõpeb suitsuga"

JAAN KÄRNER.

ENN KIPPEL.

Ei ole kuigi kerge istuda „parnassol" kahe tunnustatud loova vaimuga ja alustada keskustelu sellisest „profaansest" küsimusest kui seda on suitsetamine. Olnuks vahest sobivam laskuda sügavmõttelisse kirjanduslike probleemide käsitellu või arutleda päeva põletavamaid küsimusi vaimukuse taustal. Kes teab, kas peavadki kirjanikud Jaan Kärner ja Enn Kippel kõneväärseks teemat tubakataime saaduste mõjust vaimsele loomingule? Mis sellest, et Schiller, Kant ja Molière, näiteks, on kuulunud vaimustatuimate suitsetajate kilda. Viimane isegi sel määral, et väljendus: „et qui vit sans tabac n'est pas digne de vivre". — Vast suhtuvad aga meie muusade ümmardajad koguni eitavalt tubaka mõjule nende elus ja loomingus.

Vaevalt saanud alustada keskustelu sel teemal, selgus ka asjatu kartus: Nii Jaan Kärneril kui fa Enn Kippelil omab suitsetamine loomingule suurelt mõjuva koha.

Mõlemad on nad noorelt alustanud suitsetamist: Jaan Kärner 20-aastaselt, Enn Kippel juba aasta varem: 19-aastaselt.

Mõlemad ei saa nad hommikul alustada päeva ilma suitsuta ega oska ka seda lõpetada ilma viimase tõmbeta.

Esimesena hommikul, viimasena õhtul on „suitus" seletavad mõlemad kirjanikud ühest suust.

Töö juures osutub aga suits kannustavaks elemendiks.

„Kui ma kirjutan ööd läbi, siis tõmban suitsu suitsu otsa," jutustab Jaan Kärner. „See paneb kuidagi mõtte liikuma. Töö toimub suits mängib neis määravat osa."

„Jah, mina ka suitsetan inter Suits aitab keskenduda, koon kirjutasin teost „Kui Raudpea t kamatult. Siis juhtus ühel ööl, Otsisin maja läbi: ei ühtki tikk ja otsisin linnast toosi tikke — enam, kust ma selle sain, kuid s võisin jatkata tööd. Igal inimes seisak. Nii ka minul. Kuid seni seisakuist kergesti üle aidanud."

Kuna Enn Kippel on rohke ütleb Jaan Kärner end olevat „ eelistab isegi omatopitud paber

„Kui palju neid päevas suits

„Umbes 25 tükki läheb päev

„Kuidas oleks suitsetamast l

„Võimatu! Ei tule üldse kü pea üldse vahet suitsetamises. seoses olevate haiguste puhul ol ajaks suitsust loobuma. Pean ka tööd tehes suitsetan tunduvalt

Enn Kippel ühineb oma am dega. Vaimne töö ilma suitsuta

„Olen üritanud loobuda suit seseltt märganud ka selle halba m suitsetamast lakkamine on mõju

„Minu arvates on suitseta narkootikumest, milliseid vähem inimene ilmtingimata vajab. Pe et organism ise töötab vastuto nikotiini arvatavat kahjulikku m

•

Nii arutlesid suitsetamisküsim Enn Kippel. Kohvikus, mis oli hõljusid peagu põrandast laeni millede läbi kuuldus lõbusat n kõminat.

Jälgisime pisut suitsetajaid. õpetlase välimusega läitis prae populaarseks kujunenud sigare oli see vahest vanast ajast t „Memphis"? Ja tolle noorurite masime paljudest eelistatud „M Eks võtnud daam rohelises „Ma aromaatse paberossi, kuna ta jäänud ustavaks paljude lemm dile".

Biskvii LIVAKOOGI G.L.

„Päevalehe" 3607 kr. tuleõ heaks

„Päevalehe" kaudu an õnnetute heaks: kastitöö

amet- ja tööliskond . .

Ajalehemüüja A. K. . .

A/s Jaak Puhk ja Pojad ja rise ametnikud . . . .

T.-K.-Ü. Betty Besprossvann

A/S. Kave ametkond . .

A/S. Kave juhatus . . .

A. M. . . . . .

Lenderi I progümnaasiumi

E. A. , ...

A/S. Laferme amet- ja tööl

J. R. , ...

O/Ü. Tarmo teenijaskond heaks) . . . . . .

O/ü. Tarmo teenijaskond (heaks) . . . . . .

J. Stamberg . . . .

Nõmme sõjaväe sanatoor. ja haiged . . . ..

T.-K.-Ü. Betty Besprosvann amet- ja tööliskond ja ä

T. T. , ...

Autotanki rügem. ohv. ja a

Ü.-K. Eesti Rahvapank .

Ü.-K. Eesti Rahvapanga a

Seega on „Päevalehe" summadega kokku annetat

Annetuste vastuvõtmin

kõlapinda ja vastukaja ka tööle mida aga just linnavalitsus on on

Sisemaale sõitmist ja seal töö liselt soodustada, nii et see pea tama inimesi lahkuma tollest a nähtavasti eelistavad aga siiski

Järg 6. kül

Kurvad, kuid viinarohked pühad

Vihm kustutas viimased suitsevad ahervarred. — Kirikud ja restoranid olid tulvil inimesi. — Kas ei tuleks maksustada ekskursioone? — Tuleõnnetud vajavad rõivaid ja tööriistu enam kui toiduaineid

Tööpakkumisi enam kui töösoove

Petseri hulgalised ahervarred ei suitse enam. Nende lõplikuks kustutamiseks tuli tuletõrjele tema üllipingutavas ja mitmepäevases töös appi ka vihm, mis omalt poolt aitas sumbutada viimseid tulepesi, mis hingitsesid peamiselt suurtes kivimajades olnud äride ahervartel. Eriti visad olid kustuma raamatukanpluste jäänused, sest paberites elas tuli veel kaua. Samuti ka Linteri ja Morcli trükikoja varemetel.

Nüüd on tuli küll kustutatud, kuid masendav õnnetus seisab kõigil veel silme ees ega suudeta veel praegugi uskuda, et neilt varemeilt ei tõuse Petserile vahest veelgi uut ohtu.

Seetõttu on ikka veel valvel nii politsei kui ka tuletõrje.

Ei kunagi ole Petseri nii kurbi ja ärevaid nelipühi üle elanud kui seekord. Kogu linn mattus mustasse muresse ja inimhulkadel oli ikka keelel küsimus, mis saab meist edaspidi. Ainsamad kohad, kus oli inimesi hulgal, need olid pühakojad. Siin paluti eneste ja teiste saatuse pärast. Pesitseb ju paljudes usklikes inimestes see teadmine, et kohutav tuleõnnetus oli Jumala kättemaks petserlastele, kes teda ühel või teisel viisil on pahandanud.

Aga siiski kandis ka Petseri teist palet ja seda mitte üksi pühade puhul, vaid ka tulekahju-õhtul ja järgnevatel päevadel. Neis nähtustes võis veenduda, et petserlased ei suuda lahkuda oma teisest „leivast" — viinast.

Tulest järelejäänud restoranid olid inimesi peagu kuivalt täis ja need joodi viinast tühjaks.

Üks restoranipidajaid arvas koguni, et niiid on aeg teenimiseks ja laskis seepärast tuua „sulisevat" juure veel Värskast.

Pildid, mida võis näha restoranides, panid samuti mõtisklema, nagu suitsevad ahervarred väljas. Sest kui palju ei maeta siin viinasse raha ja vara. Mõned ju püüdsid enda restoranis viibimist vabandada sellega, et muresid vaigistada ja masendavaid silmapilke unustada. Ent silmapilk ei õigustanud kuidagi. Need veeringud, mis seal veel mõtlematult hävitatakse, oleks võidud rakendada juba oma kaaslaste abistamiseks.

Mitte põhjuseta ei tähendanud kohalikud võimukandjad, et niisugustel puhkudel peaksid olema suletud küll kõik joogikohad, et väljendada juhtunu üle üldist leina ja säästa igat senti oma kaaselanike abistamiseks.

Nende hulgaliste ahervarte juures tekib aga veel teisigi mõtisklusi. Paljud arvasid õige aja olevat rikastuda tuleõnnetute kulul ja viia ära nende veel viimsegi eseme, mis päästeti tulest. Ja niisuguseid näppajaid on olnud nähtavasti rohkesti, sest tuleõnnetute kraami olevat müüitatud juba järgmistel päevadel külades.

Kuid veel. Ei olnud kustunud hulgalised ahervarred, kui hakkas Petseri voolama kokku uudishimulikke ja isegi koolide ekskursioone, et näha tule laastamistööd. On küsitav, kuidas see pedagoogiliselt lastele mõjub ja kas on mõtet neile kõike seda viletsust näidata. Teiste uudishimulike suhtes oleks aga nende ridade kirjutajal teha mõningaid ketserlikke ettepanekuid.

Annaks ehk asi nii korraldada, et kõikidelt uudishimulikelt ja ekskursioonidelt, kes neid ennenägematuid varemeid tahavad näha ja küülastada, võetaks väikest maksu, mis läheks tuleõnnetute abistamiseks. Sel teel võiksid laekuda nii mõnedki ilusad summad, — on ju olnud Petseri turistide suurimaks huviobjektiks ja oma kohutava tuleõnnetuse tõttu tõotab ta veelgi suuremaks kujuneda.

Kuid vaadelgem niiid veel seda, kuidas on suutnud end koguda tule läbi otseselt kannatanud. Kõige paremini võiks peegelduda see abistamiskomitees, linnavalitsuses ja Petseri maleva pidusaalis, mis niiid on muudetud tuleõnnetute toitluspunktiks. Paistab, et inimesi on tabanud see tuleõnnetus siiski nii rängalt, et nad praegugi ei ole suutnud endid veel täiesti koguda. Teatavasti avati linnavalitsuses töövahetalitusbüroo nende jaoks, kes tahavad tööle minna. Büroole on antud rohkesti tööpakkumisi, kuid kuni 1. pühani oli seevastu töösoove esitatud otse üllatavalt vähe. Nähtavasti tuleb abistamiskomiteel ja linnavalitsusel teha enne veel palju, et inimesed püüaksid unustada oma hirmsad läbielamused ja asuda täie innuga jälle töö juure, et alata elu ülesehitamist otsast peale. Selles mõttes ei ole leidnud veel tuleõnnetute seas küllaldast

KOBAKO
UUDNE LÕHNAÕLI
BOURJOIS
PARIS

„Kas olete valmis koju sõitma?“

Miki ja kaaslased pääsevad laevale, kus neid soojalt võtab vastu kaks kummalist õpetlast, kes on sõitnud uurima ebaharilikku elu kaugetes paikades.

Järgmisel hommikul. Miki ja Robinson, olles varustatud uute riietega, hakhavad endid tundma iseenestena.

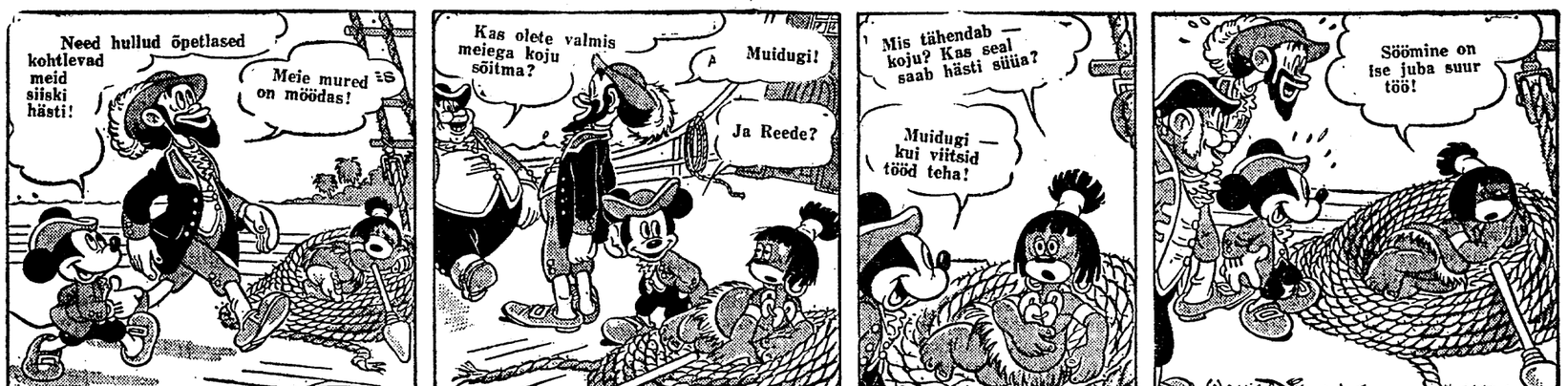

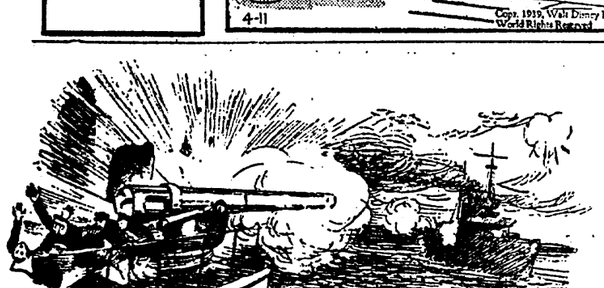

Port Arthur

Vene-Jaapani sõja algamislugu
Nõukogude Vene kirjaniku
S Kuperi romaani „Maarjapäev“ järele

32.

Makarovi hoiatus

Suurvürst ei jõudnud veel leida küllalt soliidset objekti, kellele valada välja oma pahameelt. Ta kõndis kabinetis edas-tagasi, valmis plahvatama iga tühise asja puhul. Teda päästis mereväe staabiülem kontradmiral Rožesvenski, kes piduliku ilmega astus kabinetti.

Suurvürst pööras tusase näo tema poole. Staabiülem ulatas aupaklikult talle kirja.

— Viitseadmiral Makarovilt, — lausus ta sama peene irooniaga hääletoonis, mis oli mereministeeriumis tavaline, kui kõneldi admiralist-iseärakust.

Aleksei Aleksandrovitš aimas üllatust ja võttis laisalt kirja. Lugenud esimesi ridu, venitas ta pahaselt:

— See on ju terve memorandum. Merekasak ei saa vist enam rahulikult magada?

— Teda piinavad painajalikud nägemused, teie kõrgus, — ruttas Rožesvenki nõustuma, ja püüdis suurvürsti näoilme järele tabada õiget tooni. — Kaug-Ida painajad.

— „Laevade viibimine lahtisel reidil — hakkas suurvürst valjusti ette lugema, — annab vaenlasele võimaluse öösi suure hulga miinilaevadega meie laevastikule kallale tungida. Seesuguse rünnaku tulemus oleks meile väga raske, sest võrgutõke ei kata kogu laeva külge...“

Suurvürst muigas kergelt.

— Ta on parandamatu, võta või jäta, — sõnas ta halvasti varjatud irooniaga. — Et Jaapan peaks julgema... naljakas!...

— Ühesõnaga, ei ole koledamat looma kui kass, — toetas teda Rožesvenski sünge huumoriga. — Suvatsege lugeda edasi.

— „Jaapanlased ei lase mööda säärast enneolematut juhust, et teha meile kahju.“ Hm, ta veel rõhutab seda! „Ma mõtlen isegi, et lootus nõrgestada meie laevastikku öiste rünnakutega oligi üheks sõjakuulutamise põhjuseks...“ Noh, kuulake, see on ju jampsimine! Missugune sõjakuulutus? — suurvürst nihutas end rahutult toolil. — Tõusin täna hilja... Ons midagi juhtunud?

— Tühi asi, teie kõrgus, — noogutas Rožesvenski rahustavalt, — admiral Makarov võtab diplomaatlike suhete katkemist kui sõja algust. Ta arvab, et nad julgevad... ja hakkavad pealc ilma hoiatuseta...

Suurvürst laskis pilgu põlgavalt üle kirja libiseda:

„Oleks meil Port Arthuris suur sisereid, kust laevastik võib iga silmapilk välja pääseda, siis ei oleks jaapanlased üldse nii kergesti söandanud sõda kuulutada. Kui me ei vii laevastikku nüüd kohe sisebasseini, oleme sunnitud seda tegema pärast öist kallaletungi ja maksame eksituse eest kallilt!...“

— Täiesti haige inimene, — katkestas suurvürst, kehitades malbelt õlgu. — Visake see kaminasse. Ehk, oodake! Näitan seda naljaks keisrile.

Riik poinud ettevalmistatud sõjaks

Sõda tabas Peterburi ootamatult. Kuigi Venemaa kulutas tema ettevalmistuseks rohkem kui ükski teine riik maailmas, ei olnud kõik valmis. Kroonlinna reidil kihutasid nagu jahikoerad jälgi ajades jahtlaev „Almaz“ ja miinilaevad „Amur“ ning „Jenissei“ täies lahingukorras. Ainult soomuslaevad ei olnud valmis, nendeta aga ei võinud riskida blokeeritud sadamale appiminekuga ei Punasse merre kinni jäänud Vireniuse rühm ega ka teised laevad.

Esimesed telegrammid miinirünnakust tekitasid pealinnas naeru, teadet peeti naljaks. Kuid mõõdus mõni tund — ja tekkis segadus. Port Arthuri ja Vladivostoki laod olid tühjad, meretee oli aga juba ära lõigatud. Admiraliteedis kaotati pea. Kõigile kuuldavasti pasundati välja, kui tõsiseid vigastusi olid saanud laevad, nagu kuulutades, et nad niipea ei pääse tagasi rivvi.

Paremini ei tunnud end ka sõjaministeerium. Kaug-Idas oli alatiselt seismas vaid kaks-kolm kütibrigaadi. Sõjaminister tunnustas vaid üht sõda — lahtede omandamise pärast. Sõdurliku otsekohesusega ütles ta keisrile, et sõda Jaapaniga läheb maksma miljard rubla ja kolmekümne tuhande sõduri elu, ja et Korea ei ole seda väärt. Ja ta pani end uskuma, et seiklejail ei õnnestu keisrit nii kaugele viia, et ta saadab kõik sõjaväed Aasiasse, jättes läänepiiri kaitseta.

Ka rahva seas ei olnud sõda populaarne. Isamaaliste meeleavalduste korraldajais tunti ära erariides „kardavoid“, osavõtjais — kojamehi ja salapolitseinikke. Meeleavaldajad kiskusid möödamniejaid vägisi kaasa, peksid vastutulijaid, kes mütsi maha ei võtnud, tungisid restoranidesse ja vürtspoodidesse. Moskvas tuli politseil liig kärarikkaks muutunud patrioote mõnel pool nagaikadega laiali ajada.

Ka isamaalsuse avaldused teatrites polnud vähem kummalised. Vaevalt oli mõni nõrk hääleke nõudnud hümni, kui eesriie kerkis silmapilkselt ja koor oli juba valmisrivistatult laval, ka siis, kui näidendi tegevus üldse ei nõudnud tema viibimist teatris. Nähtavasti ütles isamaaline vaimustus juba ette, mis tuleb teha.

Et ergutada töölisi ja kiirendada soomusristlejate valmis saamist, tsaar otsustas külastada Meretehaseid. Kui tehastes sellest kuuldi, hakkasid murelike nägudega juhatajad ühest osakonnast teise jooksma. Liig palju hädasid oli viimaseil aastail langenud tehastele: „Amuri“ viltune seis, „Suvorovi“ õnnetu vettelask, töölismäss Port-Arthuris ja lõpuks veel see lugu „Aleksandriga“.

Soomusristleja „Aleksander“ oli Meretehaste suurim äpardus. Poolteist aastat tagasi, otse enne vettelaskmist, puhkes tehastes äkki streik. Et tööde lõpetamist kiirustada, Korssakov seadis sisse õhtused tööd. Suure vaevaga tal õnnestus töölisi nii kaugele viia, et nad igapäev jäid veel mõneks ületunniks tööle, kui korraga ministeerium keeldus ületundide eest tasumast. Pahandatud meistrid lahkusid töölt, „Aleksandri“ vettelaskmist aga ministeerium ei lubanud edasi lükata: oli oodata tsaari saabumist. Soomusristleja lasti vette oskamatute streigimurdjate abil... Kui Korssakov andis märku ja vilumatud käed hakkasid kiiruga heiskama Andrease lippu — läksid köied segamini, raske lipuvarras murdus lahti ja lendas alla, otse tsaari peale.

Hirmuhüüd tardus kõigi huultel. Lipuvarras langes Nikolai jaoks püstitatud telgile ja põrkas tagasi kõrvalseisvale rittmeistrile, skalpeerides tal puhtalt pea. Hüpates pingule tõmbunud trossil, lipuvarras vigastas veel mitmeid ihukaitsjaid, enne kui ta lõplikult maha langes. Tsaar viidi ruttu ära. Ta oli kahvatu ja värises, surudes end hirmunult tõllanurka.

Nüüd, valmistudes keisri uue külaskäigu vastu, Korssakovi valdasid süngeimad eelaimdused. Ta kõndis tehastes ringi, silmitses kahtlustavalt iga veetoru.

Süütas kättemaks karjalauda

Saaremaal hävis tules loomak
põllutööriistu, vilja ja muud vara
Süütaja läks rahva omakohtu ka
konstaabli juure

Öö vastu pühade laupäeva ke
põles Saaremaal Pihtla vallas
maha Jaan Rõõmuse karjal
seesolevate loomadega, põllutöö
ja muu varandusega. Loomades
tules 7 lehma, 1 pull, 2 vasikat,
põrsast ja 20 kana. Päästa suud
2 hobust ja kümmekond lammas

Peale loomade hävitas tuli r
masina, mis viljaniidu-seadeldi
reha, reaskülvimasina, viljasort
vankrit, 4 rege, 70 vakka vilja
sugust poekaupa.

Mahapõlenud hoone, mis oli õlgkatuse
Tölluste mõisa karjalaut, oli tule vastu
3000 krooni eest, kuna valiasvara oli kind
kr. eest. Tegelik kahjusumma, mis esialgu
tegemata, on tunduvalt suurem.

Tulekahju tekkimise põhjuseks on kur
tamine. Karjalauda süütas põlema kahjus
muse naabruses Kuuse talus elutsev 32-aa
mar Nigul kättemaksuks. Süütaja ise
boone põlemist Pihtla rajooni konstaabli ju
end vahistada, kuna ta Tõllustes enam
viibida, kartes kohaliku rahva poolt oma
põgenes Tõllustest Pihtlasse läbi metsade.

Nagu meie lehe esindaja kohapealt k
V. Nigul tagakiusamise maaniat. Nimelt
et J. Rõõmus teda taga kiusab, ja selle
tekkinudki tal kättemaksu iha J. Rõõmuse

V. Niguli tagakiusamise maania põhj
mantilised. Talvel käinud süütaja, V. Ni
muse tütrel kosjas, kuid saanud korvi. Ko
dumise pannudki Nigul J. Rõõmuse arvele
tekkis tahe selle eest kätte maksa. Selleks
Rõõmusele ähvarduskirju. Ta teinud enn
süütamist ähvarduskirja, milles tähendas,
karistuse kandmist karjalauda põletamise
ta kättemaksu Jaan Rõõmusele.

Odav latt halvab Lõ Eesti kaubandus

Lätist ostes jalgratas koos tolliga
odavamalt

Kaubandus-tööstuskoja Valga esin
märgukirja kojale, paludes astu
Valga ja teiste Läti piiri läheduses
keskuste kaupmeeskonna kaitseks eb
olukorras, mis tekkis seoses lati kurs
sega. Kursivahe ja mõnede kaupade o
Lätis on hakanud meie kaubatarvitajad
baartiklitega varustama omal käel,
jalgrattaid läbi tolli, kuid siiski kuni
vamalt kui on võimalik müüa meie kaup
oma kaubad saavad kliiringi alusel.
jaolu tõttu langes Valgas käesoleval k
rattakaupmeeste läbimüük minimaalsek
Läti-Valgas üks äri on müünud paari
eestlastele juba ligemale 1000 jalgra
väidavad Valga kaupmehed esitatud m

Halvaks on muutunud ka pudukau
kord Eesti-Valgas, kuna linna elaniku
enamuses ostavad kosmeetikavahendei
kaupa Läti-Valgast, kust neid saab tu
vamalt. Tollipunktis on säärast äritsi
võimatu tõkestada, kuna näit. üht paa
Lätist ostetud pesu ei saa tolli alla ar
Valgast käiakse aga isegi toiduaineid
mas, kuna toiduaineid vähesel mõõdul p
kaasa tuua. Nii saab Lätist võid mei
kr. kg, tublisti odavam on ka sink, pii

Küsimus puudutab eriti valusalt V
meeskonda, kellel isegi väike ostjasko
gamaast eraldatuse tõttu. Sel asja
tööstuskoja Valga esindus palub koda
me Läti konkurentsi vältimiseks Valg
äärseis keskustes.

Reserv-kapten L. Laast-L

Pühadelaupäeval kella 3½1 paigu
Tallinnas reserv-kapten Leonhard La
Kadunu kannatas juba kauemat aega ra
haiguse all.

L. Laast-Laas on sündinud 24. ja
Saanud üldhariduse, astus ta Vene sõja
juures ohvitserina võttis osa ka m
Eesti iseseisvuse algpäevil tuli üle
võttes vabadussõjast osa rooduülemar
seda teenis piirivalves jaoskonnaüleman
liidus käskudetäitja-ohvitserina. Tege
tusest lahkus ta haiguse tõttu 1928.

KAARMANN'S
KOHVI
ERISI
vanas
head

Mihkel Aitsam

Rahutused Rae mõisas

16.

Mässuliste eest suleti linnaväravad

Adrakohtunik neljahobuse-tõllaga oli ammu silmist kadunud, kui teosulased jõudsid Tartu maanteele ja algasid Tallinna marssimist. Teeäärsest lepikust lõigati parajad malakad keppideks. Tarbekorral ka enesekaitseks. Nagu korraldamata linnuparv liikus poistejõuk linna poole. Teel oli mitu kõrtsi ees, nendest mööduti sees käimata. Mõni kippus küll julgust võtma, aga teised keelsid seda tegemast, sest kuberneri juure pidi ilmuma targa pea ja mõistusega.

Enam kui kahetunnise käimise järele jõuti linna.

„Läheme otse Toompeale ja kui seal ei saa õigust, siis läheme raekotta.“

Jõuti Tõnismäele ja siit viis pikk puusild üle vallikraavi Toompea väravasse.

Linnaviivail teedel liikus mõni üksik linnaelanik. Need jäid seisatama ja imestasid, kust see talupoiste jõuk nüüd tuleb ja kuhu läheb. Üksi laadaajal nähti linnas talumehi suuremal hulgal — need olid siis enamikus aga üksi-kaksi ja hobusevankriga.

Teopoisid jäid Toompea väravas imestusega seisma: linnavärav oli suletud!

„Päike alles kõrgel üleval, aga linnasaksad juba magama läinud. Vaat' kus inimestel alles põli elada!“

Teolised tagusid keppidega vastu väravat. Karjusid ja nõudsid sisselaskmist.

Viimaks ilmusid mõned sõjariistus mehed valli äärele.

„Mis te seal kolistate?“ küsiti valli pealt.

„Tahame kuberneri jutule minna,“ karjusid teopoisid alt üles.

„Kuberner ei võta enam vastu.“

„Kas juba magama läinud,“ küsiti alt.

„Ei maga. Aga Rae mehi ei võta vastu.“

„Ahaa! Haakreht juba sõnumiga ette jõudnud. Millal ta vastu võtab, homme või?“

„Hakake ilusti minema, muidu saadetakse teid soldatitega laiali,“ hoiatati ülalt.

„Küll on hull lugu! Tulime kubernerilt õigust saama ja nüüd ei võeta meid üldse vastu!“ imestasid teopoisid.

„Kui te siit kohe ei kao, saate tina! Kas kuulete?“

See oli juba ähvardus. Lubatakse tuld anda. Kus on siin maailmas õigus? Aga ega poisid end veel heidutada lase. Harutasid isekeskis:

„Kui kuberner ei julge jutule lasta, siis läheme Punga-härra juure. Tema on lahke mees.“

„Tema on ju Rae pärishärra, tema juure läheme jah.“

Teopoisid sülitasid südametäiega.

Nüüd pöördi tuldud teed tagasi ja

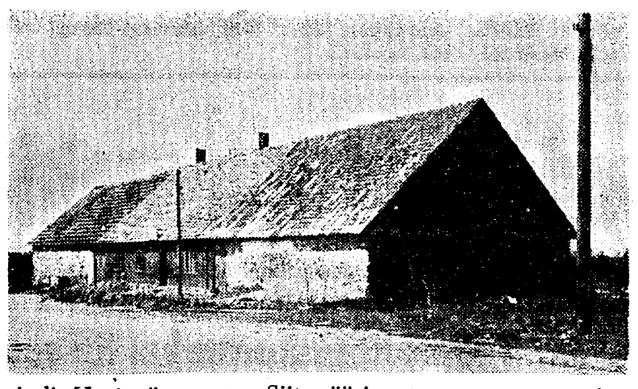

ASSAKU KÕRTS TARTU MAANTEEL

Kõrtsi keskmine osa ümber ehitatud. Endises kõrtsis elab nüüd asunik.

mindi Harjuväravasse. Siit pääsis otsemat teed raekotta.

Siin ootas neid uus pettumus: ka Harju värav oli suletud!

Linna korravalvurid seisid ees ja selc tasid tulijaile, et nii suurt hulka ja malakatega ei lasta.

„Aga me tahame oma pärishärraga rääkida. Olge ikka mõistlikud ja laske meid sisse!“ nurusid Rae mehed.

„Kuberner andis meile kõva käsu mitte üht mässajat linna lasta,“ seletasid vahid.

„Me pole kellegi mässajad, tulime Punga-härralt õigust saama.“

„Mis need teil käes on?“

„Teekepid on. Ega me pole rikkad inimesed, et jõuame kallihinnalisi keppe osta. Lõikasime võsast ja tulime.“

Vahid raputasid pead.

„Kui te kardate, siis viskame kepid maha ja tuleme paljakäsi,“ seletasid teolised.

„Ei saa! Saate järsku vihaseks ja kukute linnamehi materdama.“

„Mis meil linnasakstega asja, me ajame oma asju. Teid siin 15.000 inimest, aga meid kõigest neljakümne ümber.“

„Meile anti käsk ja rohkem me ei tea.“

„Kas ka üksikult sisse ei saa?“

„Võib olla, et saab, aga täna ei lubatud ühtki hinge sisse lasta. Minge rahuga koju!“

Kirudes lahkusid teopoisid Harjuväravast.

„Tule linna õigust saama, aga sind ei lasta sissegi. Seal on see talupoja õiguse nõudmine!“

Teopoisid lahkusid Tartu maanteed kaudu linnast. Jõudnud Lasnamäe veerule, istuti maha jalgu puhkama ja leiba võtma. Leivakottidest toodi nähtavale haganast leiba ja soolasilku. See maitses siiski, sest jalakäimine on küll väsitanud, kuid toonud ka isu.

Mõnigi vihane märkus lasti lendu linnameeste aadressil.

„Läheme Assaku kõrtsi ja joome pea täis: unustame korrakski mured.“

„Kas sul raha purjujoomiseks küsis Pärtli Ants.

„Viis kopikat on. Kas selle õlut või mis?“

„Janu kustutamiseks küll, aga mitte.“

„Aitab sellestki!“

Kostis üldine naer.

Lühikese puhkuse järele jät konda Raele tagasi. Peatuti Ass sis. Siin oli kõrtsimees „omakü ja ta andis võla peale.

Teolised istusid pika laua kirusid linnaskäimist.

„Teate mis?“ hüüdis Pärtli A

„Mina lähen talitaja juure, te vallarahva eest välja astuma. Te homme vara linna. Käigu kub Punga-härra juures, rääkigu k ära ja toogu õigust.“

„Õige jah!“ kiideti Antsu ett „Va Haaks laseb iga tühja as talitajat mõisa vahet joosta, kä ka sulaste eest väljas.“

Kõrtsis peatuti pikemalt, sest loojas ja minna polnud kuhugi.

„Tulgu mis tuleb, aga üh hoidma. Keegi ei tohi teise peale

Assaku teolised jäid veel aeg kui Pärtli Ants ja kirikukandi p kusid. Neil tuli veel täna talit minna.

Viie kopika eest sai tõesti tu sülitas ja hakkas siis valju naerma:

„Kuberner kartis Rae meh kedagi! Ei julgenud maamehi s lasta, va argpüks niisugune!“

KAWE IDAMAA SOKOLAAD

Werised Kelipühid Pühal maal

Juutide sabotaaž Palestiina ringhäälingus

„Kuivagu mu käsi, kui ma peaksin unustama sinu, oo Jeruusalem!"

Jeruusalem, 29. V. ETA. (DNB.) Neelipühade jooksul oli kogu Palestiinas jälle rasked kokkupõrkeid. Akbara juures sai esmaspäeval viis araablast võitluses surma. Jaffa lähedases külas Bijaradas sai samuti mitu araablast surma ja haavata. Ööl vastu esmaspäeva pidas Inglise laev „Sutten" kinni ühe ebaseaduslike sisserändajate laeva, mille pardal viibis 401 juuti. Palestiina ringhäälingus on olnud sabotaaže juutide poolt. Laupäeva õhtul katkestati mitmel korral saade ja üks hääl hüüdis heebrea keelcs „Meie kuulutame Valgele raamatule sõja!" Politsei arvab, et Jeruusalema ja Ramallahi saatejaama vahele on salaja lülitatud üks juudi saatejaam.

Jeruusalem, 29. V ETA. (Reuter.) Neli Briti pataljoni, kellega koos töötasid politseiüksused ja lennukid, hävitasid Jenini ja Tulkaremi vahelises piirkonnas araablaste jõugu riismed. Seejuures sai kolm araablast surma, kuna neljas võeti vangi. Inglaste kätte lanegs ka tähtsaid dokumente, mis leiti ühe mehe juurest, kes arvatakse olevat mässuliste ülemjuhi Abubakri sekretär.

✦

„Kuivagu mu käsi, kui ma peaksin unustama sind, oo Jeruusalem!" — See vanaaegne vandetõotus on praegu võitlushüüdeks Pühal Maal 450.000 juudile, kes pärast Briti „Valge raamatu" avaldamist on alanud üksmeelset võitlust selle teostamise vastu.

Väga kainetele ja skeptiliste kalduvustega inimestele näib see vanne muidugi liig teatraalsena. Liig teatraalsena, nagu vast kogu too võitlus seal kõrvemaal — nii juutide kui araablaste poolt. Kuid peame meenutama, et ei sionismi ega ka islami ei algatanud ei „väga kained" ega ka „skeptilised" inimesed. Sionism igatahes sündis „unistavates ghettodes". Tänapäeval on rohkem piinlevaid ghettosid. Aga need just ongi tänapäeva Palestiina ülesehitajad — ühest küljest usklikud, romantilised ja veendunud, teiseks aga ka meeleheitele ja fanatismi aetud inimesed, „kes ei hooli oma elust". Ja need juba mingil tingimusel ei lepi neile tõotatud ideaalide loovutamisega. Nad on läinud sinna lootusega kord pääseda ghettost — ja niiud tahetakse neile ka Palestiinaski luua ainult ghettod, nagu nad ise ütlevad. Sest „Valge raamatu" järele jääksid juudid Palestiinas tulevikus ainult ⅓-liseks vähemuseks, kuna riik ise oleks ikkagi araablaste riik. Kuidas aga maailmas viimsel ajal käiakse ümber vähemustega, sellest on juba liig palju kogemusi. Palestiina 450.000 juudi hulgas ei leidu ühtki, kes oleks nõus võtma vastu „Valge raamatu" tingimusi. See asjaolu ja nende rahulolematute fanaatiline andumus oma asjale laseb Palestiinale aimata ette veel verisemaid sündmusi ja veel verisemaid päevi.

Tuleb karta, et Palestiina juutkonna noorsoo hulgas leidub tulipäid, kes on valmis kohe sööstuma verisesse võitlusse. Sest nad teavad, et kui nad tahavad sel teel midagi saavutada, siis on praegu viimne aeg, kuna nad veel oma intelligentsi, oskuse ja organisatsiooni tõttu on ees araablastest, keda nad on võimelised lööma ka vähemuses olles. Seni hoiti neid elemente tagasi vanemate ja tasakaalukamate poolt. Need aga nüüd ehk ei näe selleks enam põhjustki?

Briti-Vene-Prantsuse pakt tuleb sõlmimisele Moskvas

Inglise-Prantsuse ettepanekud esitati Molotovile

Tagatis Eestile, Lätile ja Leedule

Nõukogude Liidu väliskomissar Molotov võttis laupäeval vastu Briti suursaadiku sir William Seedsi ja Prantsuse asjadeajaja Payart'i, kes esitasid temale ettepanekud vastastikuse abistamispakti sõlmimisele kallaletungi vastu. Läbirääkimine toimus rahvakomissaride nõukogu palees Kremlis, milles nähakse märki, et Molotov võttis Seedsi ja Payart'i vastu mitte ainult väliskomissarina, vaid ka rahvakomissaride nõukogu esimehena. Läbirääkimine kestis üle tunni. Potjomkini kaudu Molotov esitas mitmesuguseid küsimusi ja päris mõningaid selgitusi teatavate punktide kohta.

Nõukogude valitsus on praegu uurimas Inglise ettepanekuid. Kuuldub, et kui kokkulepe saavutatakse, siis sõlmitakse Inglise-Prantsuse-Vene pakt Moskvas.

„Timesi" diplomaatlik korrespondent köneleb kolmeriigi-kokkuleppest. Briti ettepanekute kohaselt otsustavad Inglismaa, Prantsusmaa ja Nõukogude Liit kohe alustada koostööd, kaitseks, kui üks neist kolmest riigist muutuks Euroopa kallaletungiakti eesmärgiks. Kolm riiki deklareerivad, et siin on tegemist täielise kaitselepinguga, mis toetub rahvasteliidu pakti põhialustele. Ent tungiva vajaduse korral vastastikuseks abiks, ei oodata ära Rahvasteliidu vahekohtuotsust. „Daily Telegraphi" diplomaatlik korrespondent seletab, et Briti ettepanekud näevad ette täiesti vastastikuse abistamiskohustuse, nii et ükski neist kolmest riigist ei saaks segatud Euroopa sõtta, ilma et teised teda abistaksid.

„Matin" arvab teatada võivat, et Inglismaa on valmis tagama provotseerimata kallaletungiakti vastu Balti riike — Leedut, Lätit ja Eestit. „Journal" kirjutab, et kui Nõukogude Liit võtab vastu temale esitatud vormelid, siis jääb üle vaid korraldada teatavaid üksikküsimusi. Samuti tuleb välja töötada lõplik kokkulepete tekst Poolaga, Rumeeniaga ja Türgiga. Prantsuse-Türgi pakt sõlmitakse arvatavasti lõplikult eeloleval teisipäeval või kolmapäeval.

Varssavi, 29. 5. (ETA) (DNB) Kõik siinsed lehed avaldasid Varssavist dateeritud Inglise lehtede teate, milles üteldakse, et Poola valitsust informeeritakse pidevalt Briti-Nõukogude Liidu läbirääkimiste käigust. Poola korraldab sedamööda oma suhted Nõukogude Venega mittekallaletungipakti alusel. Lõpuks tähendatakse, et Poola-Nõukogude Liidu vahekorrad on rahuldavad.

Beck sõidab Moskva?

„News Chronicle" kinnitab ühes Varssavist pärit teates, et Poola välisminister Beck olevat vastu võtnud kutse külastada Moskwat. Külaskäik toimuvat juba lähemal ajal ja selle eesmärgiks olevat pidada läbirääkimisi Nõukogude sõjamoona saatmise üle Poolasse kui ka uute raudteeliinide ehitamise üle mõlema maa vahel.

Teatatakse, et tundmatud on purustanud reedel Poola konsulaadi aknad Königsbergis.

Böömi- ja Määrimaa protektoraadis keelati kõigi Poola ajalehtede ja perioodiliste väljaannete müük.

Torunis toimus Poola sookolite organisatsiooni koosolek, kus otsustati boikoteerida kõiki Saksa ettevõtteid, firmasid ja kaupu.

Rahvasteliit ei teinud mingit otsust Ahvenamaa küsimuses

Pariis, 29. 5. (ETA) (DNB) „Temps" käsitleb Ahvenamaa probleemi praegust arengujärku ja läheneb seejuures Nõukogude Vene seisukohale. Leht soovitab Soome valitsusele mitte jätta tähele panemata Nõukogude Vene seisukohti.

Genf, 28. 5. (ETA) (DNB) Rahvasteliidu nõukogus laupäeva õhtul aruandja Bourquin esines oma informatiivse aruandega Ahvenamaa küsimuse üle.

Nõukogude Vene esindaja on nõudnud Ahvenamaa küsimuse arutamise edasilükkamist põhjendusega, et tema valitsus ei olevat saanud vajalikke teateid, et võtta seisukohta mainitud küsimuses. Et mitte takistada seda seisukohta, piirdub Rahvasteliidu nõukogu sellega, et ta võtab teatavaks ülalmainitud asjaolu, üteldakse aruandes.

Seejärele esinesid seletustega Rootsi ja Soome esindajad, kes toonitasid, et nad peavad Rahvasteliidu nõukogu menetlust lõppenuks ja peavad endid nüüd õigustatuks tarvitusele võtma teatatud abinõusid. Nõukogude esindaja põhjendas oma ettepanekut Ahvenamaa küsimuse arutamise edasilükkamiseks oma endiste argumentidega, seletades, et Nõukogude Liit ei tunne Ahvenamaa saarestiku kindlustamise eesmärke ja kellede vastu ehitatakse neid kindlustusi. Nõukogude Liit kaalub seda küsimust. Kiirustatud ja üle-pea-kaela tehtud otsus oleks ebasoovitav, mis võiks ohustada ka üldist rahu. Seepärast Nõukogude Liit on arvamisel, et otsus mainitud küsimuses tuleb edasi lükata. Ent see ettepanek ei ole leidnud soodsat vastuvõttu. Seepärast Nõukogude Liit tunneb end kohustatud olevat häältama Rootsi-Soome kava ja aruande vastu, kui see peaks hääletusele tulema, ütles Maiski.

Lõpuks Maiski teatas Rahvasteliidu nõukogu esimehena, et Ahvenamaa küsimuse aruanne ja ühenduses sellega antud seletused märgitakse protokolli, mis tähendab seda, et Rahvasteliidu nõukogu eitee mingit otsust Ahvenamaa küsimuses. Seejärele ta lõpetab Rahvasteliidu nõukogu 105. istungjärgu.

✤

„Isvestija" jõudis juba eile võtta seisukohta Rahvasteliidu nõukogu ebaõnnestumise kohta Ahvenamaa küsimuses. Leht ütleb muuseas, et Soome ja Rootsi esindajad piiidsid asjatult nõukogult saavutada heakskiitu oma projektile saarestiku relvastumiseks või siis vähemalt selle kava „vastuvõtmist teadmiseks". Nagu teada — ütleb Nõukogude valitsuse häälekandja — õnnestus Soomel ja Rootsil küll juba enne nõukogu istungit saada nõusoleku kõigilt 1921. a. konventsiooni signataarriigelt Ahvenamaa statuse muutmiseks. Ent see ei aidanud neil oma kava nõukogus läbi viia. Sama silmanähtav kui oli Soome-Rootsi kava vastukäivus 1921. a. konventsiooni vaimule, sama vaieldamatud ja veenvad olid Nõukogude Liidu poolt esitatud väited, et Ahvenamaa saarte kindlustamise küsimuse otsustamine ilma vajalise ettevalmistuseta muudaks rahvusvahelisi suhteid keerulisemaks ja tooks kahju rahu asjale.

Soome ja Rootsi delegaatide pettumus oli mõistetav. Neil tuli veenduda, et R.-liidu nõukogu osutus tundetuks ka nende ähvardustele lahkuda Rahvasteliidust, kui viimase nõukogu keeldub heaks kiitmast nende kava. Maiski esinemine avaldas mõju: nõukogu hoidus igasugusest otsusest. Veel rohkem: SSSR-i esindaja konstateeris õigustatult, et nõukogu liikmete vahel puudub Ahvenamaa küsimuses üksmeel, mis tähendab sama, et nõukogu ei anna sanktsiooni Ahvenamaa konventsiooni muutmiseks.

Nõukogude Liidu positsiooni selles küsimuses suhtes, kuna sellega on seotud Nõukogudemaa julmäärab meie vahenditu huvi Ahvenamaa režiimi geolek ja rahu huvid, mida SSSR-i valitsus on kaitsnud järjekindlalt. (TASS).

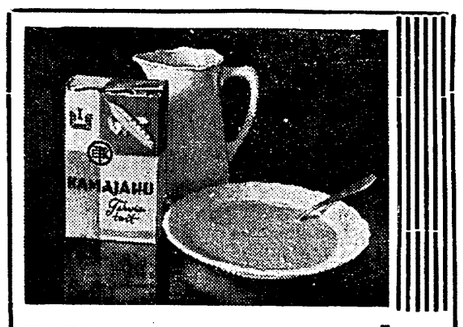

ETK kamajahu

Rahvuslik suvitoit

Sisaldab ametliku analüüsi andmeil: valku, tärklist ja suhkrut 85,1%, rasva 2,1%, niiskust 6,5%, kiudainet 4,0% ja mineraalaineid 2,3%.

- Hea maitse ja lõhnaga.
- Tarvitamisjuhend pakisel.
- Müügil ühiskauplusis.

Sõda olevat paratamatu

Oslo, 28. 5. (ETA) (DNB „Norges Handels og Sjöfartstidende" kirjutab neutraliteedikü simuse kohta muuseas, et ümberpiiramise poliitika loomulikuks tulemuseks on sõda, mis võib puhkeda kui mitte tänavu, siis tuleval aastal või lähema kümne aasta jooksul. Kuuldavasti on Rootsi välisminister Sandler avaldanud soovi, et Rootsi lahkuks Rahvasteliidust. Seda peaksid siis tegema ka teised põhjariigid. Praegu seistakse neutraliteedipoliitika ja Rahvasteliidu valiku vahel. Kuna Norra on seotud oma allkirja kaudu Rahvasteliiduga, siis ta ei ole vabastatud ka sanktsiooni- ja läbimarsikohustustest. kirjutab leht.

Röövlite vägitemp

Chicago, 27. 5. (ETA) (DNB) Chicago ühel elava liiklemisega tänaval sooritati eile jensatsioonilise röövkallaletung. Kaks relvastatud bandiiti pidas kinni ühe auto, kus istus neli daami Chicago paremast seltskonnast. Bandiidid, sundisid autosistujaid furnaähwardusel wälja andma kalliskive ja raha 20.000 dollari wäärtuses. Bandiidid põgenesid suagiga.

Välisministri käik Rii

Eesti ja Läti seisukohtade lõplik kooskõlastamine mi lepingu sõlmimiseks Saksamaaga

Välisminister K. Selter teostas pühade laupäeval lühemaajalise külaskäigu Riiga kokkusaamiseks Läti välisministri V. Muntersiga.

Külaskäik teostus pärast seda, kui Läti välisminister oli just reedel saabunud tagasi Riiga Rahvasteliidu nõukogu 105. istungjärgult Genfist. Tagasisõidul Genfist peatas Läti välisminister ka Saksa pealinnas, kus tal oli kokkusaamine Saksa välisministeeriumi riigisekretäri Veizsäckeriga ja riiginõuniku Gausiga, mille tõttu avanes juhus tunduvalt edasi viia läbirääkimisi mittekallaletungilepingu sõlmimiseks.

Eesti välisminister K. Selter saabus Riiga laupäeva hommikul kell 10 lennukil. Külaskäigu sihiks oli koos Läti välisministri V. Muntersiga lõplikult kooskõlastada Eesti ja Läti seisukohti mittek pingu sõlmimise ga ja pidada nõu läbir üle, mida on arvatavas tuleval nädalal.

Ka Soome ajalehte mittekallaletungileping oodata juba lähemail Saksa ametlik raadiote

Saksa lennuväljal terit vastu võtmas Lä Munters, Eesti sa bane, Läti välisminis tär M. Nukša, Olavs, Balti osakon zens, Eesti saatkonna vitz j. t. Nõupidamis teeriumis algasid juba sama päeva pärastlõu K. Selter Riiast tagas

Rasked võitlused Kaug-

Mongoolia ja Mandžuuria vägede vahel p

Tokio, 29. V. ETA. (DNB.) Mandžuuria-Mongoolia piirilt teatatakse, et seal on pühapäeval jälle olnud

raskeid võitlusi.

Umbes 1000 mongoollast, toetatuna mehhaniseeritud üksusist ja enam kui 100 lennukist, tungisid Nomohani piirirajooni, löödi aga Jaapani-Mandžuuria ühendatud jõudude poolt tagasi. Mandžuuria välisministeerium on Välis-Mongoolia valitsuse ees

tõstnud teravat protesti

piiririkkumiste pärast ja on nõudnud Mongoolia väeosade kohest tagasitõmbamist piirirajoonist. Kvantungi armee ametlikus teadaandes üteldakse, et Jaapani ja Mandžuuria piirivalve on k kaitse õigust, pärast s protestile vaatamata

Välis-Mongoolia väeos piiri lennukite ja t

Tokio, 29. V. ET agentuuri teatel on Ja maseil päevil

alla tulistanud

mis tulid Välis-Mong Buiri järve kohal Man mile. Samal ajal on a üks Jaapani lennuk. N kelledele jaapanlased enam kui 100.

Jaapanlastel 20.000 lan

Nende suur rünnak Kesk-Hiinas varises k

Tshungking, 29. 5. (ETA) (Reuter) Hiina telegrammide järele on jaapanlaste suur rünnak Siangjangi ja Fantshengi linnade vastu Hani jõe kaldal, 175 miili Hankoust loode pool, varisenud kokku pärast meeleheitlikku lahingut, kus

JAAPANLASED KAOTSID 20.000 MEEST.

Jaapani väed on alustanud tagasitõmbumist, et oma ridu kohendada ja väeosi ümber organiseerida. Hiina rõjaväelised ringkonnad annavad

SELLELE VÕIDULE S

mis nende seisukohta mööda moraali frondil, andes sama juhatusele uue hingetõmbamis kuud, mille jooksul on võimal kvaliteeti.

Tokio, 29. 5. (ETA) (H pani väed on vallutanud strate tsu, mis asub Nantshangist 2 lased on jätnud lahinguväljale

Chamberlaini raamat

„Võitlus rahu eest"

London, 27. 5. (ETA) (Havas) 1. juunil ilmub peaminister Chamberlaini poolt raamat, mille pealkirjaks on „Võitlus rahu eest". Mainitud raamat jõsaldab peaministri piiudeid ja pingutusi rahvuswahelisel alal. Eesjõnas Chamberlain kinnitab Suur-Britannia taheti mitte loobuda ühejõtki katsest, et takistada kedagi domineerimast jõuga teiste üle. Ent see ei tähenda ka keidu arutusele wõtmast teiste soowe arusaamise wainus, sest peaminister tunnustab, et pärast maailmasõda on tehtud wigu ja eksitusi, mida oleks wõidud wältida, kui algusest peale oleks osutatud mõistlikkust. Ent paistab, et minewiku õppetundidest on aru saadud ja maailm oleks õnnelik, kui ta wõiks saawutada üksmeele. Lõpuks Chamberlain on arwamisel, et kõik rahwad soowiwad rahu ja selle tagajärjel kiidawad heaks tema iiklikud piiided rahu heaks.

Daani natsid terroristidena

Kopenhaagen, 29. 5. (ETA) (Havas) Mitmed lehed, nende hulgas „Socialdemokraten", teatawad, et politsei on wangistanud Daani rahwusliotsialistid Guldageri ja Alfsel Petersieni, kes kuulusid Wilfred Petersieni terroristlikku rühma. Nad olid saabunud Ösendesse, kus nad kawatsesid warastada ühelt awalikult tõõde ettewõljalt dünamiiti, et õõku lasta Ösende ja Siiljem Kopenhaageni wabamüürlaste looži.

Karol sõidab Türgisse

Ankara, 28. 5. (ETA) (Havas) Mõnedes ringkonnis arwatakse, et Rumeenia kuningas Karol sõidab Ankarasse. Selle teate põhjuseks on arwatawasti asjaolu, et kuningas Karol lahkus laupäeval Bukarestist teadmata suunas.

Suur va

Eureka

Kontor:
Tallinn, Tatari tän. 28
telefon 479-76. 480-22

MITU MINISTRIT, ÜKS VIHMAVARI. Inglise sõjaminister Hore-Belisha (vasakult), kaitseminister admiral Chatfield ja õhuminister sir Kingsley Wood teel erakorralisele nõupidamisele Chamberlainiga Vene ettepanekute üle.

Viimaseid telegramme täna hommikul

Molotov annab vastuse homme

Moskvas, 30. 5. (ETA) (DNB) Rahvakomissaride nõukogu esimees ja väliskomissar Molotov teatas ülemnõukogu esmaspäevaõhtusel istungil, et ta esineb 31. mail ülemnõukogu ees seisukohavõtuga välispoliitilistes küsimustes.

Ametlikus lehes avaldati dekreet, millega brigaadikindral Proskurov nimetatakse sõjakomissari asetäitjaks.

Ungari valib

Budapest, 30. 5. (ETA) (Havas) Pühapäeval algajid Ungaris parlamendivalimised. Seniste tulemuste järgi on walitjuserakond saanud seni 68 kohta. Teiste hulgas on walitud wäliseminister krahw Csaky. Walimised jatkusid esmaspäeval.

„Baby Clipperi" hullumeelne ookeanilend

New York, 30. 5. (ETA) (Havas) Väike lennuk „Baby Clipper", millel on 65-hobusejõuline mootor, alustas pühapäeva hommikul Old Orchard'i lahest lendu üle Atlandi ookeani. Lennukit juhib Thomas Smith. „Baby Clipper" võtab peale 605 liitrit kütteainet, millest lenduri arvates jatkub õhub viibimiseks 32—40 tundi, 5.800 kilomeetri katmiseks. Lennuki keskmiseks kiiruseks on 160 kilomeetrit tunnis. Smith alustas lendu ilma võimude loata.

London, 30. 5. (ETA) (Reuter) Mitmelt poolt lirimaalt, Shotimaalt ja Inglismaalt on saabunud sõnumeid, et on nähtud „Baby Clipperit", kuid seni need sõnumid ei ole leidnud kinnitust. Kuuldused Smithi lennuki saabumisest meelitasid tuhandeid inimesi Croydoni aerodroomi lähedusse, kus nad veetsid tunde. Ent lenduri ja ametnikud kahtlevad lennu õnnestumises. Katsetada niisugust lendu sellisel lennukil on selge hullumeelsus, ütles üks hästituntud piloot.

Türgi-Vene soojim vahekord

Ankara, 30. 5. (ETA) (Reuter) Meie ei omista kunagi suurtele jõudude koalitsioonidele õigust kukutada väiksemaid riike. Igaühel on õigus juhtida oma iseseisvat elu. See on, miks meie lõime Balkani liidu, ütles Türgi president Ismet Inönü, avades „Vabariikliku rahva erakonna" 5. kongressi. Kuna täna võib langeda lõök meie naabreile ja homme meile endile, siis meie oleme võtmas aegsasti tarvitusele abinõusid sellistele ohtudele vastuastumiseks. Inglise-Türgi kokkulepe peab kaasa aitama humanitaarsete ideaalide säilitamisele. Türgi on valmis võtma endale kohustusi iga riigi suhtes, kes teenib rahu. Ma võtin teile siiralt ütelda, et meie suhted Nõukogude Liiduga on tänapäeval soojemad kui kunagi varem. Prantsusmaaga on põhimõtteliselt saavutatud kokkulepe ja pärast Alexandrette'i probleemi lahendamist ükski võim ei suuda kahjustada meie kahe riigi vahelisi suhteid. Puudutades rahvusvahelist seisukorda, Inönü ütles, et praegune ähvardav seisukord ei või kesta palju kauem.

Raske õnnetu rattu

Eile õhtul kella 8 paigu kus Tallinna linna keskhaigl tän. nr. 11—3 elutsew 35-a likul ülewaatusel selgus, et n ajuvõrutuse, missugune wigo

Seniste andmetel on Ro duses maanteel kukkunud moo täna warahommikul ei olnu tele, ei saanud politsei teda etuse kohta ei ole teada ka

Poolakas tuli sa

Valga raudteejaamas en piletita reisija, kes isikut esitas Poola vabariigi passi lustini p. Karsovski eletas mees, et ta tulnud piiri Eestisse tööd otsima. T alduseni Valga vanglasse.

Auto jook

Rannamõisa ja Paldiski õitis eile kella 4 paigu R-150, mida juhtis Eduard rwult oli 4, kui ta juht muti ei olnud juuremat häd gmised rattad olid jäänud i ed olid selle ülesanud.

Juurdlusega selgus, et riikest, mispärast juht R maanteele pöördes ei saanu

Wabaduse Risti Wendadele oma lipp

Üldlipu ja miniatüüride kasutamise kord

Siseministri otsusega lubatakse võtta tarvitusele Vabaduse Risti Vendade Ühenduse üldlipp. Üldlippu võib tarvitada eluhoonete ehtimise lipuna ja miniatüüris: laua-, sõiduauto- või veesõiduki lipuna ainult Vabaduse Risti Vendade Ühenduse liikmete, Vabaduse Risti kavaleride poolt.

Üldlipu statuut

Vabaduse Risti Vendade Ühenduse keskjuhatuse poolt on üldlipu suhtes pandud kehtima järgmine statuut:

Vabaduse Risti Vendade Ühenduse üldlipu tarvitamine on lubatud ainult Vabaduse Risti Vendade Ühenduse Keskjuhatusel ja kõigil Vabaduse Risti Vendade Ühenduse liikmetel — Vabaduse Risti kavaleridel.

Vabaduse Risti Vendade Ühenduse Keskjuhatuse üldlipul oleva Vabaduse Risti kujutiseks on Vabaduse Risti I liigi 1. järgu Vabaduse Rist. Vabaduse Risti kavaleride lippudel — kavalerile annetatud Vabaduse Risti liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutis. Mitme liigi Vabaduse Risti omamisel tarvitatakse annetatud kõrgema liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutist.

Üldlippu võib tarvitada eluhoonete ehtimise lipuna ja miniattuuris: laua-, sõiduauto- või veesõiduki lipuna.

Üldlipu tarvitamine eluhoonete väliseks ehtimiseks on lubatud aasta läbi. Üldlipp paigutatakse välja mitte enne kella 0700 ja võetakse maha päikese loojenemisel.

Üldlipp eluhoonete väliseks ehtimiseks tuleb panna välja väärilisele kohale ja lipp peab olema alati terve, puhas ja korras.

Üldlipu väljapanemisel koos riigilipuga, paigutatakse väärikamale kohale riigilipp. Üldlipu paigutamisel eluhoone sissekäigu kõrvale koos riigilipuga paigutatakse üldlipp hoonest väljudes vasakule poole uksest ja riigilipp paremale poole uksest.

Üldlipu värvid peavad vastama üldlipu kirjelduses toodud värvidele. Sama on maksev Vabaduse Risti kujutise värvide kohta.

Üldlipu kasutamine miniatuuris laua-, sõiduauto- või veesõiduki lipuna on lubatud igal ajal. Miniatuurlipud peavad olema alati terved, puhtad ja korras.

Miniatuurlipp sõiduautol paigutatakse vasakpoolsele porilauale varda külge. Ametilipu tarvitamise korral sõiduautol võib üldlipu kinnitada parempoolsele porilauale lipuvarda külge. Veesõidukeil paigutatakse üldlipp paadi ninas oleva lipuvarda külge.

Üldlipu mittekohase tarvitamise korral võib Vabaduse Risti Vendade Ühenduse Keskjuhatus omal algatusel või ühenduse osakondade esildusel keelata Vabaduse Risti kavaleril üldlipu tarvitamise.

Lipp, hoonete väliseks ehtimiseks

Lipu mõõdud on 140×110 sm, materjal — lipuriie või siid.

Lipu värv on mõlemal poolel taevasinine.

Lipu väljal, keskel mõlemal pool, on Vabaduse Risti Vendade Ühenduse Keskjuhatuse lipul Vabaduse Risti I liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutis loomulikes värves. Vabaduse Risti kavaleride lipul, temale annetatud kõrgema liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutis loomulikes värves. Vabaduse Risti kujutise kõrgus on 44 sm, laius — 35 sm.

Vabaduse Risti Vendade Ühenduse Keskjuhatuse üldlipp on palistatud kullavärvi narmastega.

Miniatuurlipp sõiduautodele, laualipp

Lipu mõõdud on 14×11 sm, materjal — lipuriie või siid.

Lipu värv on mõlemal poolel taevasinine.

Lipu väljal, keskel mõlemal poolel, on Vabaduse Risti kavalerile annetatud kõrgema liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutis loomulikes värves. Vabaduse Risti kujutise kõrgus on 4,4 sm, laius — 3,5 sm

Laualipp on palistatud kullavärvi narmastega.

Miniatuurlipp veesõidukeile

Lipu mõõdud on 21×16,5 sm, materjal — lipuriie või siid.

Lipu värv on mõlemal poolel taevasinine.

Lipu väljal, keskel mõlemal poolel, on Vabaduse Risti kavalerile annetatud kõrgema liigi 1. järgu Vabaduse Risti kujutis loomulikes värves. Vabaduse Risti kujutise kõrgus on 6,6 sm, laius — 5,2 sm.

1224 km mööda kodumaad

Joh. Tomson 3-päeva-sõidu üldvõitja?

PILTE KOLME-PÄEVA-SÕIDULT: Ülal (vasemal) — R. Verncke „Citroen", mis tahab autode kla väägisi esikohale tulla; paremal: ainuke naisvõistleja prl. A. Sauga, kes sooritas pika retke ilma õn tusteta. All (asemal): A. Raidna „Adleri" rekordiline meeskond — A. Raidna ise, prl. K. Vende, Päärt ja prl. A. Vende; paremal — „Adler" enne starti; jõudis finiši kaotuspunktideta ja aitas dule E. Mootorspordiklubi meeskonna.

Eile lõppes esimene „Eesti-kolmepäevasõit". Kes 1224-kilomeetrilisel kaotasid, kes võitsid selgub lõplikult neljapäevaks. Võistlusteks startis laupäeva hommikul Tallinnast üldse 40 mootorsõidukit. Pühapäeval startis samast 31, kuna teised langesid välja. Esmaspäeval startis Tartust sinnamaani vastu pidanud 23 sõidukit ja Tallinnas lõpetas sõidu vähem kui 20 sõidukit.

Tõenäoliselt tuleb üldvõitjaks mootorrattur Joh. Tomson (BMW; K. L. Kergedivisjoni ja E. Mootorspordi klubi liige) ja omandab seega Kaitseliidu ülema auhinna üldvõitjale, Tallinna ülemlinnapea auhinna kui parim tallinlane-mootorsportlane ja „Päevalehe" auhinna kui parim mootorrattur j. t. auhindu.

Parimaks meeskonnaks osutub esialgse-

te andmete kohaselt E. Mootorspordi kl meeskond: Aarne Raidna (aut Lembit Paap (külgkorviga mootorrat ja Joh. Tomson (mootorratas), oman des Linnade Liidu auhinna kui parim nameeskond, maavalitsuste auhinna Harjumaa parim meesk., klubide vahel rändauhinna ja rea teisi.

Prl. A. Sauga, kes ainsa nais-moot ratturina tegi võistluse kaasa, pärib o klassis teise koha.

Kuigi võistlustee oli raske ja ilmastik olud ebasoodsad, lõpetasid erisuguste andm te kohaselt autode B-klassis A. Raidn R. Verncke ja Ed. Unter, autode klassis H. Perten ja V. Salmre, ni mootorrataste B-klassis Joh. Tomson O. Veldeman kaotuspunktideta.

Pühade ajal abistati ka vasknarvalasi

Õnnetuil jäi tulle sularaha ja väärtasju enam kui teati alul

Pühad veedeti kurvalt ja kainelt

Vasknarvas moodústati pühade laupäeval komitee, kes hakkas korraldama abi tuleõnnetuile. Komitee alustas kohe korjandusaktsiooni Vasknarva ja Raja valla külades.

Elanikud suhtusid korjandusse heatahtlikult ja ühe päevaga suudeti korjata 500 kr. ümber raha ning riidevarustust ja toiduaineid. Narvast saadeti pühade-laupäeval Vasknarva 455 kr. sularaha ja rohkesti mitmesugust varustust. Selle kõige väljajagamisele asuti esimesel pühal kohalikus koolimajas.

Ruumikasse koolimajja olid tulnud kokku kõik tuleõnnetud, et võtta vastu lahkete kaaskodanike annetusi. Venelased olid väga tänulikud annetuste saamisel. Varustuse jagamine teostus ka teisel pühal.

Tagantjärele selgub, et

üksikutel tuleõnnetuil on jäänud tublisti sularaha ja ka väärtasju tulle,

mida esimese ehmatusega ei tulnudki meele. Nii jäi majaomaniku Naumovi vennal, kes oli ise väljas tööl, tulle 300 kr. sularaha, mis oli peidetud vana kasuka taskusse. Mees oli selle raha korjanud pikema aja jooksul ja tahtis hoida seda mustade päevade jaoks. Samuti jäi Naumovitel ja Terentevil tulle kuldraha ja väärtasju, mida ei jõutud päästa.

Vallavanemal J. Parmal jäi tulle väiksem summa valla raha, mil oli määratud kooliõpetajate palkadeks. Vallavanem oli maksnud parajasti õpetajatele palka, kui puhkes tulekahi. Ta alul ei uskunud, et tuli võiks pääseda ka sinna, kus asetseb tema kauplus. Kui mees aga hiljem läks oma varandust päästma, siis oli juba hilja.

Samuti jäi tulle postkontori-ülema Kaupmehe abikaasal, kes on kooliõpetaja, kogu kuupalk, mille ta oli tulekahju päeval saanud kätte. Nagu nüüd selgub, on tulle jäänud ka rohkesti koeri, kes surid koos peremehe varanduse hävimisega. Paar koera läksid tuld nähes isegi hulluks ja need tuli hiljem hukata.

Kuna praegu teostuvad Vasknarva piirkonnas teede ehitustööd ja kestavad ka järvepinna alandustööd, siis

töö puudust pole üldse karta.

Esijoones tahetakse anda teenistust nendele, kes kannatasid tule all, et inimesed võiksid hakata jälle endi elu korraldama.

Tavaliselt on möödunud nelipühad Vasknarvas lõbusalt, kuna seal elab lõbusa iseloomuga rahvas. Nüüd olid aga pühad vaiksed ja kurvad, mis on ka arusaadav.

Küla vahel poln ud näha ainustki viinastanud meest

kogu pühade ajal ega kuulda lõbusat vene laulu. Teisel pühal korraldati kohalikus algkoolis kooli lõpupidu, mis oli vaikne, sest ka lapsed olid koos vanemate inimestega tõsised ja kurvad.

Kurvad, kuid...

Algus 3. küljel.

kõnelustel seal võis kuulda soove, et nad tahavad jääda kohale ja siin tööd otsida. Nende palve oli aga, et neile tööriistade muretsemiseks appi tullakse, kui mitte teisiti, siis vähimalt laenu näol.

On kindel ka, ja seda nähtub samuti abistamiskomitee registreerimislehtedest, et

enamik seniseid majaomanikke tahab endale uued elumajad üles ehitada.

Kahtlemata aitab ju siin elamute ehitamist see, et siin on kindlustusseltsid valmis maksma korraga kõik kindlustussummad välja, ilma et siin tuleks rakendamisele klausel, mille järele esialgu maksetakse välja ükskolmandik ja hiljem, vastavalt ehitustöö käigule ülejäänud osa. Ühenduses uute elamute püstitamisega on saadetud kohapealt esitis teedeministeeriumile, et teedeministeeriumis ülesehitamise küsimus eriteadlaste kaudu põhjalikult selgitamisele võetaks. Samuti on linnavalitsus esitanud majandusministeeriumile sooviavalduse, et ehitusmaterjali antaks soodustatud hinnaga.

Juba reedel ja laupäeval asusid mõned majaomanikud tulekahju tagajärgi likvideerima. Siin-seal püstitati uusi aedu, parandati tuleõnnetuse puhul purustatud aknaid jne. Üks ärimees on endale ka juba üürinud uued ruumid ja tahab kauplemist jatkata.

Üks majaomanikke äärelinnas on pidanud paremaks korteriotsimise asemel jääda oma põllulapile ja seal lüüa üles lausa taeva alla ajutine elamu. Ta on paari-kolme posti peale asetanud laudadest katuse ja selle alla kolinud kogu oma järelejäänud varaga. Üks teine perekond on leidnud omale peavarju poolpõlenud saunahütis.

Huvitav on siinkohal märkida, et äärelinnas on tulest puutumata jäänud just mõned saunad ja nähtavasti seetõttu, et nad on alles hiljuti püstitatud ja toores puu ei süttinud nii ruttu. Mitmes kohas on ka näha, et elamud on maha põlenud, kuid kuurid on jäänud, kuigi nende katused on pooleni ära põlenud. Ka aedadega on mõnelpool tuli mänginud. Alt on pool aeda ära põlenud, kuid ülemine osa on tulest puutumata jäänud.

Ja veel ühe huvitava seigana paistis silma, et kino „Pallaadiumi" seinal on üks klaasvitriinidest täiesti terveks jäänud ja selle all ilutseb reklaamplakat „Hoonja suursündmus. Rasputin — keisrikoja tragöödia". Täiesti rikkumata on jäänud seinal ka kullatud tähtedega sõna „Pank". Riia tänava lauavabriku juures on hävinud ka saetööstusehoone, kuid kooritud palgid ja sindlipakud on jäänud täiesti terveks.

Reedel ja laupäeval käis varemetel ka järelejäänud rauamaterjali ja muude asjakeste kokkukogumine, mida veel loodetakse kuidagi ehk kasutada.

Suurt muret tekitab üldse kohalikele võimukandjaile nende tohutute varemete koristamine, mis ei ole kerge. Kahtlemata läheb nende varemetegi koristamine maksma ilusa summu, sest seda tuhka ja kiviprahti on neil varemetel tohutul hulgal. Reedel ja laupäeval

lammutati varemetel kõik hädaohtlikud korstnad ja kivimüürid.

Vähe on neid kivimüüre, mida saadakse uute elamute püstitamisel kasutada. Selles mõttes on tuli teinud vägagi „puhta" töö.

Omapärane on pilt ka tuleõnnetuste toitlustamispunktis. Kogu ümbrus ja olukord jätab siin pildi nagu oleks tegemist sõjapõgenikega. On näha viletsais riideis mehi ja naisi, neist mitmed paljajalu. Samuti on lapsed õhukestes sitskleitides, paljajalu. On kuulda rohkesti väikeste laste nuttu ja emade õrnutsevaid hääli nende vaigistamiseks. Pika laua ääres istub kümneid inimesi ja laseb maitsta sooja suppi, mida kannavad lauale naiskodukaitse liikmete virgad käed. Tuleõnnetute nägudelt helgib vastu tänu nende abistajaile. Maleva näitelava, kust seni on pakutud petserlastele nalja ja lõbustusi, on niiüd muudetud ka söögitoaks, kus istub rohkesti tuleõnnetuid perekondadega, kus mõne laua ümber võib näha rohkesti mudilasi.

Vähem torkab silma söögilauas intelligentsi. Ja nagu selgub linnapea ja teiste võimukandjate seletustest, häbeneb intelligents nendele pakutud abi vastu võtmast. On tunne, et neil tuleks küll käituda antud korral vanasõna järele „Häda ei anna häbeneda" ja selleks ei oleks ka põhjust, sest maleva majja on üle riigi kuhjunud kokku toiduaineid küllaldaselt, nii et neist jatkub esialgu kõigile.

Võib koguni ütelda, et toiduainetest puudust karta ei ole ja nende annetamisega võidakse olla tagasihoidlikumad. Seevastu

vajaksid tuleõnnetud aga rohkem rõivaid, kööginõusid ja toakraami,

et saada alustada uuesti oma elu. Selles mõttes oleks hea, kui annetustel just seda silmas peetaks. Punase Risti ühest vagunitäiest riidevarustusest hakati riideid juba jagama reede õhtul, milleks anti linnavalitsuse poolt välja üle 230 tšeki, samuti tehti reedel ka esimesi rahalisi väljamakse neile, kes soovivad Petserist sõita sisemaale tööle või sugulaste juure. On antud summasid ka juba esialgsete tööriistade muretsemiseks ja uute eluasemete sisseseadmiseks.

Võib kindlasti ütleda et abistamine toimub eeskujulikult ja selles mõttes tohiks ehk küll see aidata paljukannatanud petserlaste meeleolu parandada ja neile jõudu anda elu uuesti korraldamiseks.

Õhtusi politseiprotokolle

Tuttaw pussitas tuttawat.

Richard Peremets, kelle elukoht Türnpu tän. nr. 11 krt. 3, awaldas politseile, et ta tuttaw Hans Luht, kes elab tuskil Tartu maanteel, olewat talle pussnoaga löönud wajalusse käijwarde haawa. Lööming juhtunud eile õhtul kella 10 paigu Kadrioru ringteel.

Lärmitses Weneturul.

Politsei tabas ja toimetas arestimajja Wene-Balti 16 krt. 40 elutsewa Waleri Tšurilowi, kes lärmitses ja riikus rahu Weneturul.

Taluperenaise ränk kukkumine

Linna keskhaiglasse toodi rawimisele Saue w. üksnurme küla Sepa talu perenaine Emilie Mitt, kes oma talu õuel kukkus nii õnnetult, et iwigastas endal wasema jala põlwe ja pahlluuud. Wigastus kuulub raskete liiki.

Inglise kuninganna Elisabeth, „Empress of Australia" pardal.

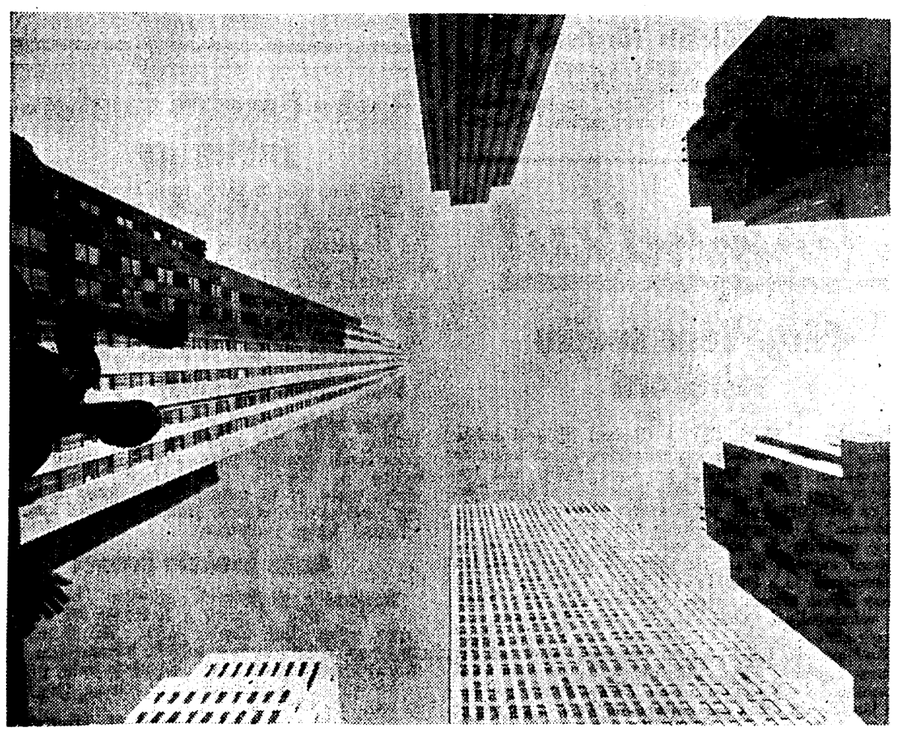

PILVELÕHKUJAD „KONNA PERSPEKTIIVist". Huvitav ülesvõte New Yorgi südalinnast.

Laupäev

Sõidu kaasa teinud meie toimetuse esindaja jutustab järgmist:

Kui kinolinal jookseb vaatepilt kaunist maastikust, siis pildi ühekordne jälgimine ei suuda vaatlejat veel täiel määral rahuldada, kuna kõik möödub silme eest ja vaheldub kiiresti ning mällu ei jõua miski sügavamalt sööbida. Samane lugu kiirel autosõidul, kus 1224 kilomeetrit kihutatakse läbi vähem kui 20 tunniga. Siingi vaheldub üks pilt imekiiresti teisega, silme ette tekivad üha uued maastikud, uued asulad, ikka teised linnad ja teised inimtüübid palistavad maanteeveeri.

Meie — ütleme meie, ehkki tegelik sõitja ja kihutaja oli A. Raidna oma „Adleriga", mille stardinumbriks oli 8, ja selle peagu passiivse meie moodustasid preilid K. ja A. Vended ning nende ridade kirjutaja — kihutasime nelipühade laupäeva hommikul kell 11.06 stardipunktist välja, kuna järgnesid meile autode B-klassis viljandlane R. Verncke „Citroenil" ja tallinlased A. Poolgas „Morris'el" ning Ed. Unter „Fordil".

Oli kohe kuulda, et Fordi-mees on „röövel", kes kihutavat kui meeletu. Aga vaevalt jõudsime Pääsküllani, kui, ilmnes, et leidub veel teinegi „röövel" — viljandlane, kes meist möödus hirmsa ajuga ja paiskas meil suud-silmad tolmu ja pisikesi kive täis. Meil polnud kiiret, tegime rahulikku sõtiu, pidades meeles vana tõde, et kes ettevaatlikumalt sõidab, see kaugemale jõuab. Ja polnudki vaja rutata, sest võistlustingimused nägid ette, et vaja katta kilomeeter 1,2 minutiga, kui ei taheta kontrollpunkti jõudmisega hilineda ja trahvipunkte koguda. Meie masin aga kattis suurema vaevata kilomeetri minutis, millest jatkus küllaldaselt vaba ajagi võitmiseks.

Kihutas mööda ka „röövel" Unter. Ja siis nad kihutasid viljandlasega kahekesi igaveses tolmupilves kuni Haapsaluni.

Esimene 105-kilomeetline etamp lõppes Haapsalus kõigile autodele viperusteta ja keegi ei kirjutanud oma kontosse kaotuspunkte.

Hoopis raskemaks kujunes see teekond aga mootorrattureile, kelle rivist langes juba üks mees välja. Nimelt nähti võistlejat Kaeni 50. kilomeetril maantee ääres istumas, ja sellest ajast ta jäi-gi kadunuks. Igatahes rasket viga ta ei saan kuna teda nähti esimesel pühal jälle Tallinn Õnnelikult ei lõppenud Haapsalu teekond ka Te neliie, kes kukkus ja põrutas jala. Mees sii jatkas võistlust ja sõitis esimese päeva ringi k Tallinnani läbi, kus alles enne finiši, Kaarli kir juures sattus talle ette üks taksoauto, millega k kupõrke vältimiseks oli mootorratturil tingim vaja pidurdada. Aga kuidas sa pidurdad haige laga — juhtus kokkupõrge ja üks mootorratas jälle rivist väljas.

Traagiliseks kujunes Haaplasu-Pärnu vahel etapp mootorrattureile. Autodele mitte; nen sõitjatel oli ülihuvitav jälgida Läänemaa lau maastikku, vaadelda pilliroost katustega taluh neid ja eemalt näha Matsalu lahte, seda linnuk tide paradiisi.

Umbes 11½ km Haapsalust Parila juures m kas A-klassi autol võistlev H. Perten maan ääres mootorratta kõrval lamamas võistle Kuuskmani, kes oli meelemärkuseta. H. P ten katkestas jalamaid sõidu ja tõstis juba buma hakanud vigasaanu oma sõidukisse ning Haapsallu haiglasse. Selle edas-tagasi sõiduga Perten aga midagi ei kaotanud ja jõudis Pä kontrollpunkti koguni 15-minutilise ajaeduga.

Veidi enne Pärnut jooksis maanteelt välja põrkas siis vastu lumeväravate virna külgvankr mootorratas, millel võistles Rennu, kes sõitis mese päeva tee siiski läbi ja loobus võitlemis Tallinnas.

Pärnu linna sees, Sauga silla juures kivit kukkus mootorrattur Adorf, kes omal jõul s tis siiski veel kontrollpunkti sõita, kuid siis oli s nitud lõpetama ja arstiabi otsima. Hästi ei ve nud ka Maalmal, kelle mootorratta sidur l rikki ja kummide lappimine võttis aega. Mees l bus.

Pärnust Tallinna tagasi sõites oli kiirusepro 40. ja 30. km tulba vahel ja päevateekond lõp õhtul sealsamas, kust algas hommikul. Esim võistluspäev, mis maastiku mõttes oli üpris hu tu, oli sedakorda lõpul. Kui palju ja kes võist jaist jäid teele, seda ei suutnud eessõitnud ä oodata. Oli vaja koguda jõudu järgmiseks pä vaks.

(Kahest järgnevast sõidupäevast homses lehe

Esimene pilt võitlustest Tsungkungi pärast. Vaade Tsungkungi tänavaile 3. mail 1939, kui linnas aren võitlus hiina ja jaapani vägede vahel. Tagaplaanil jaapani granaatide poolt süüdatud hoone.

Estonia lõi Hakoahi 7:1

Esimesel pühal vihma all Riia Hakoah suutis siiski võita V. S. Spordi 3:2!

Läti liiduklassi meeskond Riia Hakoah pidas suvistepühade ajal Kadrioru staadionil Tallinna Makkabi kutsel kaks matši. Esimesel pühal ränga vihmasaju all õnnestus riialastel võita varumeestega mängivat V. S. Sporti tulemusega 3:2 (1:1), kuid teisel pühal pooleldi päikese paistel meistermeeskond Estonia „nuhtles" külalisi kaunis tublisti ja võitis mängu koguni 7:1 (3:0)! Kui esimesel pühal nägi riialaste võitu vaevalt paarisaja pealtvaataja ümber, siis eilsel „suurt sauna" jälgis ligi tuhat pealtvaatajat.

V. S. Sport läks esimesel pühal Riia Hakoahi kui Läti kevadsarja neljanda vastu hõlpsalt võitma. Esimesest koosseisust puudusid Siimenson, Saarne, Saar ja Kleesmann ning uus tõusev lootus Ööbik ilmus mänguväljale veerandtunnilise hilinemisega! Riia Hakoah asus kohe alul juhtima. Juba teisel minutil juhtjsid riialased 1:0, kuna nende edurivijuhil polnud raske hooletult väravavahile tagasisöödetud palli lükata tühja väravasse.

Viigiseisu 1:1, mis jäi ka poolaja tulemuseks, tõi V. S. Spordile edurivijuhti mängiv Tipner. Ööbik andis hea söödu ja Tipner lõi palli väravasse 16-lt meetrilt püüdmatult. Teise poolaja alul üritas Sport kõvasti juhtimisele asumist, kuid asjatult. Pooletunnilise kõva mängu järele kindlustas Hakoah endale võidu, lüües ühe minutiga kaks väravat. 35. min. tuli vasakäärelt 2:1 ja kohe edurivijuhilt 3:1. Seejuures viimase õhupall oli korralikule väravavahile täiesti püütav. Alles pool minutit enne lõppvilet suutis V. S. Sport vähendada kaotusseisu 2:3-le. Väravalööjaks osutus üllatuslikult Laasner, kes mängis parem-poolkaitsja kohal. Matš üldiselt oli tasavägine, kuid riialaste võit tundus siiski teenituna.

Eile valmistas Estonia eelmärgitult riialastele suure sauna tulemusega 7:1 (3:0). Võit riialaste üle kujunes meistermeeskonnal ülihõlpsaks, kuna pealegi riialaste mäng tundus kuidagi väsinuna eelmise päevaga võrreldes. Esimesel poolajal olid siiski riialased võrdlemisi südid, kuid nende forwardid ei osanud ega suutnud luua endale löögivõimalusi. Estonia omakorda ei vajanud enda poolt kõige väljapanemist suure võidu saavutamiseks.

Estonia asus juba 5. min. juhtima 1:0 — nurgalöögi toimetas vä. Kass niviõrd hästi, et pall läks posti kõrvalt kedagi puudutamatult väravasse ja riialased jahmunult ringi vaatasid. Edasi suutsid riialased hoida mängu paiguti vahelduvana. Teine värav Estonia heaks tuli 25. min. tsf. Lõhmuse löögist väravanurka, kuna kolmanda värava tegid 40. min. riialased ise — tagasisöötmisel lükati pall väravavahist mööda, väravasse!

Oma auvärava saavutas Hakoah teise poolaja 5. minutil ja seis oli Estonia heaks 3:1. Edaki hakkas seis järjest suurenema. 14. min. tegi Ukkivi 4:1. Siis käis pall korra postis ja tekkinud värava-aplaus osutus põhjendamatuks. 20. min. tegi pä. Mäng 5:1. Edasi tuli kaks väravat teisel poolajal Jürgensi asemel vasaksisemist mänginud Mardo poolt, kes tundub seda kohta peagi teda rohkem mängidalaskmisel Jensenist ja Jürgensist paremini täitvat. 28. min. tegi Mardo 6:1 ja 35. min. ilusa volleyga lõppseisuks 7:1. Lõpuminutitel üritasid riialased asjatult tegaviitvate eestlaste vastu ataake Estonia värava all, kus Blosfeldt püüdis mõnegi hea palli. Estonia võinuks kogu selle matši võita suuremal püüdlikkusel igatahes veel suurema väravatevahega.

Hooaja esimese väliskülalisena Soomest võistlesid pühade laupäeval Tallinnas Helsingi Pallo-Pojat ÜENÜTO kutsel. Matš Helsingi A klassi kuuluvate soomlaste ja ÜENÜTO vahel kujunes võrdlemisi tasavägiseks. Soome noored mängijad näitasid päris head pallitehnikat, kuid füüsiliselt oli ÜENÜTO soomlastest üle ja see kindlustas ka ÜENÜTO-le võidu 3:1 (2:0), kuna soomlaste kaitsjad ei suutnud tallinlaste keskkolmikut alati pidurddada.

Olümpia üllatuskaotus Pärnus

Tervis võitis kodulinnas tartlasi teenitult 2:0. — Olümpia jäi siiski tabeliteiseks

Esimesel suvistepühal lõppes liiduklassi meistervõistluste kevadsarja viies voor kahe matšiga, millest üks peeti Pärnus. Tallinnas Esta võitis hõlpsalt liiduklassist kevadsarja lõpul väljalangeva Narva Hokiklubi 4:0 (3:0). Pärnus tuli seevastu üllatus: Pärnu Tervis sai kaheväravalise (2:0) võidu tabeliteise Olümpia üle! Seega revanšeeris Tervis sügissarjas saadud 2:3-lise kaotuse ning omab veel parimal juhtumil lootusi kuidagi liiduklassi edasi jääda. Kevadsarja viienda vooru neli matši tõid järgmised tulemused:

Tallinna Kalev — TJK	4:1 (2:1)
Estonia — V. S. Sport	1:0 (1:0)
Esta — Hokiklubi	4:0 (3:0)
Tervis — Tartu Olümpia	2:0 (1:0)

Tabeliseisu pühadeaegsed kaks matši ei muutnud ja Tartu Olümpia jäi endiselt teisele kohale. Seevastu lähenes aga Esta kahe punkti võrra „keskmisele neljale" ja on nüüd Spordist ja TJK-ist 2 ning Tall. Kalevist ainult üks punkt järel. Samuti sai Tervis juure kaks punkti ning on omakorda „keskmisest neljast" 3 ja Estast endiselt 2 punkti järel. Tabeliseis viienda vooru järgi on järgmine (arvud järjekorras tähendavad peetud mänge, võite, viike, kaotusi, väravatesuhet ja võidupunkte):

1.	Estonia	12	10	1	1	33:10	21
2.	Olümpia	12	7	0	4	20:26	14
3.	V. S. Sport	12	6	1	5	34:24	13
4.	TJK	12	5	3	4	33:24	13
5.	Kalev	12	4	4	4	22:19	12
6.	Esta	12	3	5	4	22:21	11
7.	Tervis	12	4	1	7	20:32	9
8.	Hokiklubi	12	1	1	10	12:40	3

Kevadsarja kuues voor algab tabelikohaselt V. S. Sport ja Esta vahelise mänguga reedel, millele pühapäeval järgneb koguni kolm mängu: Narvas võistlevad Kalev Hokiklubiga, kuna Tallinnas TJK kohtub Tervisega ja Estonia mängib omakorda tabeliteise Olümpia vastu, kes kevadsarjas on Kalevit, Estat ja Hokiklubi võitnud.

Narvalaste suur kaotus staadionil.

Esimesel suvistepühal kohtusid Kadrioru staadionil Esta ja Narva Hokiklubi meistervõistluste kevadsarja viiendas voorus. Vihmasaju all peetud mängus oli Esta ülekaalus ja võitis hõlpsalt tulemusega 4:0 (3:0). Hokiklubi sai seega järjekordse kaotuse ja tal pole enam mingisuguseid lootusi liiduklassi edasijäämiseks.

Juhtima asus Esta juba mängu viiendal minutil, mil tsf. Kaljo lõi ilusa volleyga 1:0. Teine värav Esta kasuks tuli 30. min. — palli lõi väravanurka pä. Annus seisuks 2:0. Pool minutit enne vaheaega tõusis seis 3:0-le — kolmanda värava tegi vä. Leetmaa kaugelöögiga.

Teise poolaja alul tegid narvalased hoogsalt rünnakuid seisu parandamiseks, kuid neid ei jatkunud kauaks. Peagi asus Esta jällegi peremehe osasse ja suurendas veel 20. minutil seisu — neljanda värava lööjaks osutus vs. Kuuskler. Seega lõppes matš Esta võiduga 4:0 (3:0).

Pärnu Tervis — Tartu Olümpia 2:0!

Pärnu, 29. 5. Esimesel suvistepühal peeti liiduklassi meistervõistluste sarjas Pärnu Tervise ja Tartu Olümpia vaheline matš Pärnu staadionil. Võistlust juhtis vilemehena O. Lõvi. Matši üllatuslikuks tulemuseks oli Pärnu Tervise teenitud võit 2:0. Tartlaste seekordne kaotus on seda üllatavam, et kevadvoorus on Olümpia meeskond esinenud edukalt eelmistel mängudel. Pärnu Tervise viimase võidu puhul on meeskonnal lootusi paremal õnnel jääda edasi liiduklassi.

Mats algas Pärnu Tervise ülekaaluka mänguga ja kogu võistluse kestel olid tervislased pealetungil. Tartu Olümpia värav oli korduvalt tules ja rida väravavõimalusi Tervisel luhtus. Mitmel korral löödi pall latti või paarilt meetrilt väravast mööda.

Esimese poolaja alul oli Tervisel kasutada fouli eest penalty, mis ei annud aga väravat. 25. min. tegi Tervis 1:0. Pä. Luksi väravalöögist sattus pall Olümpia kaitsja Murdi jala kaudu võrku. Tervis võitis poolaja tulemusega 1:0. Teisel poolajal jatkas Tervise ülekaal. 50. min. tuli 2:0. Pä. Luksi söödust lõi vä. Sikk 8-meetrilt Olümpia väravavahile püüdmatu palliga teise värava Tervise eduks. Hiljem järgnes arvukalt võimalusi vahekorra veelgi suurendamiseks, kuid Olümpial oli rohkelt õnne, et lõpuvileks jäi Tervise võit 2:0.

Pärnu Tervis mängis oma hooaja parima matši kodulinna publiku rõkkava ergutuskisa saatel. Meeskond esines tervikuna hästi. Eriti tubli oli uus väravavaht Siliksaar. Tartu Olümpia mäng ei küünimud tasemelt viimase aja esinemistele Tallinnas.

Olümpia võitis Viljandis 3:2.

Viljandi, 29. 5. Liiduklassi kuuluv Tartu Olümpia jalgpallimeeskond võistles tagasisõidul Pärnust teisel suvistepühal Viljandis kohaliku Tuleviku vastu. Viljandlased panid tartlastele tugevasti vastu ja Olümpia suutis lõpuks Tuleviku võita kõigest tulemusega 3:2. Selle võistluse eelmängus Viljandi Jalgpalli Klubi võitis Tuleviku teise meeskonna tulemusega 4:3.

Kohtla-Järvel selgitati Viru maadlusmeeskond.

Esimese pühapäevaõhtul toimusid Kohtla-Järvel sealse Võimula korraldusel valikvõistlused Eesti Mängude vastu Viru maadlusmeeskonna kindlaks määramiseks. Pinevas konkurentsis suutsid edukamalt läbi lüüa Võimula maadlejad, kelledest enamikus koosneb ka Viru esindusmeeskond. Võitjaiks tulid: kärbesk. Laidra (V.), sulgk. Tihvan (K. S. K.), kergek. Jürgenson (Oonurme H. Sp. S.), kergekeskk. E. Linnas (V.), keskk. O. Linnas (V.), poolraskekaalus määrati meeskonda võistluseta P. Lehtlaan (V.).

Kreenholmi NMKÜ võitis Kiviõlis 7:2.

Kiviõli, 29. 5. Eesti jalgpalli A klassi meistervõistluste sarjas võistles teisel pühal Kiviõlis kohaliku Spordiklubi meeskonna vastu Narva Kreenholmi NMKÜ. Matši, mida vahekohtunikuna juhtis narvalane Kalugin, võitsid narvalased tulemusega 7:2. Kõige enam väravaid lõi narvalane Liblik — 3, saavutades seega hat-tricki. Kiviõli heaks lõi mõlemad väravad, neist ühe penaltyst, Peeneke. Pealtvaatajaid oli paarisaja ümber.

Kiviõli SK — Küttejõu Kiir 1:1.

Esimesel pühal toimus Kiviõlis jalgpallivõistlus kohaliku Spordi Klubi ja Küttejõu Kiire meeskondade vahel. Võistlus lõppes viigiliselt 1:1, kusjuures suurema aja mängust olid juhtimisel Küttejõu mehed. Kiviõlit esindas seekord teine meeskond.

Täna jatkuvad käitiste karikavõsitlused.

Teatavasti jäi mineval nädalal ETK äraütlemise tõttu pidamata ETK ja trükitööliste koondusmeeskondade vaheline jalgpallivõistlus. Nüüd toimub võistlus täna kell ½8 õhtul Kalevi väljal. Kõik pääsmed, mis lunastatud eelmisele võistlusele, on maksvad.

EM Valgamaa noorte valikvõistlused

Eesti Mängudest osavõtmiseks Valgamaa noorte meeskonna koostamise valikvõistlused toimusid rohkearvulise osavõtuga Valgas garnisoni spordiväljakul. Esikohad saavutasid peale 1000 m jooksu kõik Valga linna noored: 100 m — H. Kaljulaid 11,9, 400 m — J. Munda 57,0, 1000 m — V. Sulin (Karula) 3:00,3, kuul — V. Rebane 13,17 m, ketas — E. Starke 36,25, oda — A. Uibo 53,82, kaugus — J. Munda 5,71, kõrgus — R. Sauerstein 1,65, H. Kaljulaid 1,60. Kõrgushüppes oli üldse 8 osavõtjat, kes kõik ületasid 1,55 m. Täiendav ja ühtlasi viimane valikvõistlus EM osavõtuks toimub Valgas laupäeval, 3. juunil. Valikvõistlused Tõrvas ja Pukas toimuvad pühapäeval, 4. juunil.

Soomlaste võit 1:0 Tartus.

Tartu, 29. 5. Soome A kl. jalgpallimeeskond Helsingin Pallo-Pojat võistles esimesel suvistepühal Tartus, võites kohaliku Kalevi tulemusega 1:0 (0:0). Tamme staadionil peetud mängu ainsa värava lõi soomlane Saarinen.

Teisel pühal algasid Tartus Eesti jalgpalli A klassi meistervõistlused Tartu Trükitööliste Spordiringi ja Võru Ilmarise vahelise võistlusega. Võistlus lõppes tartlaste võiduga 2:0 (0:0).

Balti meistrite jalgpalliturniir

Estonia Liibavi Olimpija juubelile.

Läti jalgpallimeister Liibavi Olimpija korraldab oma juubeli puhul 9.—16. juulini Balti meistermeeskondade kolmikturniiri jalgpallis. Sellest osavõtmiseks on vastav kutse saabunud Eesti meistermeeskond Estoniale, kellele pakutakse võimalus mängida Liibavis kas 9. ja 10. või 15. ja 16. juulil Läti ja Leedu meistrite vastu. Turniiri võitjale — kõik kolm meistrit mängivad turniirisüsteemis omavahel läbi — on välja pandud suur trofee.

Eesti võitis Läti, kuid

Läti teine, Eesti viie

Kaunases Eesti võitis Läti 26:25, kuid kaotas Prantsusele samuti lisaajal 31:33. — Leedu järgnevad: Läti, Poola Prantsuse, Eesti, Itaalia, Ungari

Kauaoodatud võidule Läti üle järgnes kaotus Prantsusele

Kaunases lõppesid esimese suvistepühapäevaõhtul Euroopa tänavused meistervõistlused korvpallis, kusjuures oodatult tuli Euroopa meistriks Leedu kaotamata ühtki mängu. Nädalapäevad kestnud meistervõistlustel suutis Leedu ameerika-leedulastest koosnev meeskond alistada kõik oma vastased ja kindlustada Leedule Euroopa meistri tiitli sajaprotsendilise edukusega. EM-võistluste eelviimasel päeval saavutas Eesti ootamatu võidu 26:25 dramaatilise matši järele Läti üle, mille tõttu võis juba oodata Eesti platseerumist teiseks-kolmandaks, kuid need lootused hävitas EM-võistluste viimane õhtu, kus Eesti rahvusmeeskond hävis viigiga 28:28 lõppenud normaalaja järele lisaajal tulemusega 31:33 Prantsusmaale.

Eestil tuli selle kaotuse tõttu leppida viienda kohaga, mis on kahe aasta eest Riias peetud EM-võistlustel saavutatu kordamine. Leedu järel päris teise koha Läti, kelle ometi oli Eesti võitnud, kolmandaks jäi Poola ja neljandaks Prantsuse. Nii Eestil kui Prantsusel oli EM-võistluste lõppemise järgi võrdselt 11 punkti, kuid neljanda koha indlustas Prantsusele võit Eesti üle. Kuuendaks jäi eelmistel EM-võistlustel teiseks, s. t. hõbemedalile tulnud Itaalia, selle järgi Ungari seitsmendaks ja Soome kaheksandaks. Punkte omandasid üksikud rahvused nimelt järgmiselt:

1. Leedu 14 p.; 2. Läti 12 p.; 3. Poola 12 p.; 4. Prantsuse 11 p.; 5. Eesti 11 p.; 6. Itaalia 9 p.; 7. Ungari 8 p.; 8. Soome 7 p. (punkte arvestati iga võidu eest 2 ja kaotuse eest 1).

EM-võistluste lõppõhtul pidas võitjate austamiseks kõne Leedu peaminister Cernius, kes andis ka auhinnad ja kingitused üksikutele meeskondadele üle. Eesti rahvusmeeskond alustas teekonda kodu poole eile lõunal ja saabub tagasi täna hommikul.

*

EM-võistluste eelviimase õhtu tulipunktiks pühade laupäeval oli Eesti ja Läti kohtumine, mida oli ilmunud jälgima nii palju pealtvaatajaid, kui korvpallihallil mahutas. Matš kujunes kaasaskiskuvaks ja pinevaks, rahuldades publikut täiel määral — normaalaeg lõppes viigiga, millele tõttu esmakordselt tänavustel EM-võistlustel tuli kohtunikel anda võitja selgitamiseks viieminutiline lisaaeg.

Algkoosseisuks oli Eestil Valdmäe, Veskila, Mahl, Erikson ja Altosaar, Lätil — Melderis, Šmits, Vanags, Garudinš ja Ahrens. Matš võttis algusest peale terava ja kinnise iseloomu ning kumbki pool ei suutnud saavutada ülekaalu. Alles 6. min. sai Läti minna juhtimisele 1:0 Šmitsi vabaviskest, mille kohe viigistas 1:1 Altosaar. Edasi Šmits tegi 3:1, kuid Valdmäe viigistas 3:3-ks. See seis püsis 13. minutini, mil Graudinš viskas 4:3 ja Läti hakkas ette minema. Edasi Šmits tegi 6:3, Erikson kahandas 6:4-le, siis Šmits viskas 8:4, Melderis 10:4, Veskila viskas küll 6:10, kuid Ahrens tegi poolaja lõppseisuks 12:6 Läti heaks.

Teisel poolajal tuli Eestil mängu Viksten ja tegi kohe 12:7. Veskila viskas 12:9, kuid Melderis suurendas seisu 14:9-le. Siis tegi Viksten 14:11 ja 14:12 ning Veskila omakorda 14:13-le. Edasi kees kibe võistlus kogu aeg palli ja edu pärast viigiseisuni 19:19. Läti läks uuesti peamiselt Šmitsi ja Ahrensi visetest ette 24:19! Eesti meeskond võttis enda kokku ja suutis seisu uuesti viigistada 24:24-le. Mängida oli veel kaks minutit, kuid seisu suudeti hoida ja normaalaeg lõppeski 24:24.

Anti viieminutiline lis
neljanda vea tõttu mängu
risele. Tema asemele tul
viskest pääsis Läti uuest
nestus Vikstenil vise
Mängida oli veel veidi a
seisu hoida ja seega kin
aastase vaheaja järele
viimane kord suutis Eest
teatavasti kahe aasta ee
meistervõistlustel. Selle
eestlane Veskila ja
mad saavutasid 13 punkti

Edasi Prantsuse
mängudes hõlpsa võidu 4
Leedu omakorda püstitas
Soome vastu mängides
korviderekordi, võites Soo
ga — matši tulemuseks o
Läti rekordiks oli 101 er
mängus Poola võitis selg
tulemusega 43:27 (21:18).

EM-võistluste viimase
rahvusmeeskond ei tuln
Prantsuse üle. Juba
Prantsuse tulemusega 17:
meeskond kõik, mis võin
peski normaalaeg viigiga
lõppu oli Eesti juhtinud
siis läks Prantsuse uuest
seis suudeti veel viigist
lisaaja võitis Prantsuse
kogu maavõistluse 33:31.
rahvusmeeskonna oodatu
tugevasti allapoole
Eestil on punkte teiseks
daks tulnud Poolast ainu
mapalju, kui neljandale
Edasi viimasel õhtul sa
sa võidu matšil Soome v
lõppes ungarlaste võidu
võrdlemisi hõlpsalt tulem
lia veelgi hõlpsamalt 48:
sid lõpp-pidustused ja au

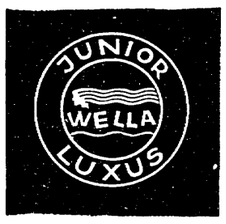

Lp. daamid!

See kaitsemärk tagab teile kõige paremad kestvad lokid, igale juuksekvaliteedile vastav vedelik, ka värvitud blondeeritud juustele.

Palun veenduge!

Daamide salong **„FREDERICK"**
Vene 1—10, paraadsissekäik.
Tel. 436-45.

Täna saabub A. Raadik

Pidulik vastuvõtt esimesele eestlasele, kes poksis on tulnud Euroopa meistriks

Hamburgist saabus raskejõustikuliidu juhatusliikmele Peeter Matsovile telegramm teatega, et Ameerika-matkalt on Euroopa meister Anton Raadik jõudnud tagasi Euroopasse ja jõuab Tallinna täna, teisipäeval, kell 18.55 saabuva Riia kiirrongiga. Kuna Anton Raadik on esimene eestlane, kes poksis on saavutanud Euroopa meistri tiitli, kavatsetakse temale poksiringkondade poolt korraldada pidulik vastuvõtt. Kuidas seda tehakse, selgub tänase päeva jooksul.

Viis kergejõustiklast Helsingi

Soomes võistlevad Kreek, Sule, Issak, Toomsalu ja Mahlstein.

Täna-homme sõidab Helsingi viis meie paremat kergejõustiklast, kes võistlevad Helsingis neljapäeva õhtul peetavatel suurematel rahvusvahelistel võistlustel. Helsingi sõidavad A. Kreek, G. Sule, F. Issak, R. Toomsalu ja noor kuulitõukaja A. Mahlstein. Osa nendest võistleb veel reedel Turus peetavatel võistlustel. Samuti reedel võistleb Helsingis meie meistermeeskond Estonia Soome rahvusmeeskonna vastu.

Ka Taisto Mäki Tallinna

Tallinna Kalev korraldab teatavasti 6. juunil Kadrioru staadionil suuremad rahvusvahelised kergejõustikuvõistlused, mille tulipunktiks Kreegi ja sakslase Trippe duell kuulitõukes. Nüüd on selgunud, et Soomest sõidab kindlasti võistlema 10,000 m jooksu maailmarekordimees Taisto Mäki, võisteldes siin 1.500 m jooksul. Peale selle on läbirääkimised käimas veelgi mõne nimekama välismaa kergejõustiklase saamiseks Tallinna võistlema.

Poksivõistlused Kalevi väljal

Tallinna ringkonna poksijate valikvõistlused Eesti Mängude vastu peetakse kesknädalal ja neljapäeval vabaõhuvõistlustena Tallinna Kalevi väljal, kusjuures algus on mõlemal õhtul kell 18.00. Tallinna Poksiklubi saadab võistlustele võrdselt ÜENÜTO-ga 14 poksijat. Veel enam on võistlejaid töölisspordiliidust, kes saadab 16 poksijat võistlema esmakordselt meie paremate vastu. Nii tõuseb võsitlejate arv ligi 50-le.

Eesti ja Soom võistlesid

Pühapäeval peeti Tond
lused Etelä-Suomalainen
nikaülikooli Laskurklubi
kaliiberpüssist 50 m 40
Eesti meeskond 1953 siln
vastu.

Muutmata sõjapüssivõ
saavutas samuti võidu
kelle tulemuseks kujunes
vutasid 845 silma.

Esmakordselt võisteld
Siin olid soomlased eduk
eestlaste 777 silma vastu.

Üldvõtjaks tuli Tehni
silmaga. Soomlased saav

A. Mäll

Luhaäär saavutas

Mõisaküla, 29. 5.
kohaliku Ülo korraldusel
tiku propagandapäev. Hi
tevõistlustel. Poolraske
duellis K. Oole vastu k
juures tema surumise t
ametlikust Eesti rekor
Mälli üksiktõsted olid 10
saavutas 95,5+105+135=
saavutas A. Luhaäär ko
110+150 kg). Keskkaalu
260 kg ja sulgkaalus R.

Maadluses võistles rid
pa meister Joh. Kotkas
ajaga 6.30 min. Publikut
pealtvaataja ja paljud jä

Esi
samm
dilise
fi

Koolinoored ja suvepuhkus

Aulis Aret jatkab „Kasvatuses" enda algatatud vaatlusi või, nagu ta ise kirjutab, „ürjatud sirnanguid" progümnaasiumi ja gümnaasiumi õpilaste suveveetmise kohta. Autor leiab, et noorte harrastused „leisuajal" (puhkeajal) leiavad üha enam tähelepanu, olles praegu akuutsemaid küsimusi. Sest suviti on 70 protsenti õpilasi täiesti vabad tööst ning kohustusist.

Tuues andmeid õpilaste suviste harrastuste kohta, märgib autor, et esikohal on „põrpival" määral sport. Vaimseist aladest on esikohal lugemine. 54 protsenti õpilasist luges väärtkirjandust, 10 protsenti võõrkeelset. Luuletusi pole üldse loetud.

Üheks noorte lemmikharrastuseks on metsasvilbimine. Sest mets peibutab (meelitab juure) ja metsas nägevat noored „ulukaid" (eesti keeles — metsloomi). Ainult 8 protsenti õpilasi ei ole viibinud metsas.

Olgu viimaste lausete kohta üteldud, et autoril ei tarvitseks teha just väga suuri illusioone ulukate nägemise suhtes. Linna lähedastes metsades võib äärmiselt harva kohata metsloomi või A. Areti keeles ulukaid, küll on aga olnud juhtumeid, kus marjulisil tuli põgeneda ulakate eest.

Pidudel käis suvel 13 protsenti õpilasist ja kirikus 42 protsenti.

A. Aret kirjutab, et pidudel köidab noori tants, mis võimaldab kurameerida. Autori arvates ei ole tants soodus arenevale isiksusele, sest: „Moodsas tantsus partnerite kehad liibuvad teineteisele. Tants soodustab flirti ja kurameerimist. Tants on moraalne rooste. Flirt püretab (rüvetab) hinge. Fokside „hõõrumist" tuleks kohandada vanade tantsude ja eriti seltskondlike mängude tõstmisega esikohale."

50 protsenti noorist on viibinud lühemat või pikemat aega kuurortides. Seda autor ei poolda, sest „Kuurordielu soodustab ebaterveid „tendimusi". Noored näevad ja kuulevad kuurordis: lõbutsemist, erootiliste suhete harrastust, alkoholiteenistust kõrtsides, noblessi, rahaküllust, tööta ning vaevata härraselu, moodide taotlemist ja „näitamist" jne. Kuurort ootab pedagoogilist kriitikat — seda on tehtud siin-seal ajalehis ja kõnedes, vähe sellest, asi vajab lähemat valgustust. Jääb mulje: kuurordis noored omandavad enneaegu täiseaeliste eluvorme ja lõbutsus-harjumusi, mis tekitab vääri elukujutlusi ning -paleusi. Radikaalseim seisukoht oleks: noorile kuurordis viibimine keelata. Igatahes tuleks võimaluste piires püüda vältida noote koondumist suvel kuurordesse ja nendesarnaseisse lõbustuskohtadesse. Noored olgu suvel tare-laagreis või taludes."

Nii lühidalt väljavõtteid Aulis Areti kirjutusest. Tähelepanu väärib erilisel kuurordi-keelu küsimus noorile. Kahju, et autor ei võtnud vaevaks lähemalt seletada, kuidas oleks selline keeld teostatav.. Kas Pärnu noored siis kuurordi-hooajal ei tohigi viibida enam oma linnas? Ja Pirita annab ju ka igapidi välja kuurordi mõõdu ning Pirital käib suvel tuhandeid ja kümneid tuhandeid noori. Kas peaksid nad konutama neis päikesest kuumaks köetud toakarbikestes, mis on enamikul nooril korteriks, et mitte näha rannaelu noblessi ja muid pahesid, mida märgib Aulis Aret?

Autor soovitab koolinooril suvitada tarelaagrels või talus. Kõik ei mahu aga Koitjärvele ja paljudel linnanooril pole maal sugulaste talu, kuhu sõita. Argu arvatagu, et kehvemais perekonnis on raha alati nilpalju käes, et poistel ja plikadel pole aga muud kui sõitku maale ja suvitagu. Seda luksust ei saa endale lubada isegi paljud töötavad noored. Üle 800 isiku äriteenijate peres teenib vaid 30 krooni kuus ja paljud koolist lahkunud noored teenivad aastaid praktikantidena puha ilma palgata. Mida siis rääkida noorist, kes söövad kehvapalgaliste vanemate kaelas. Siin on iga üksiku ülikonna või kingapaari ostmine suurprobleemiks ja suvitussõitudest ei ole juttugi.

Ei ole mingit põhjust tõrjuda noori mererannalt. Elupahesid, napsivõtmist ja naljategemist näeb noor kõikjal. Ka mitte-kuurordi linnades.

Aulis Aret ju kirjutab isegi, et „noorte harrastusis „viilmavad" esikoha spordialad ja eriti soositud on ujumine". Argu siis keelatagu noorile vett, päikest ega õhku.

T. B.

Inglise kuninganna-ema Mary pärast autoõnnetust 23. mail.

Pool miljonit kahjutasu petetud mõrsjale

Mikkeli ringkonnakohtus, Soomes, äratas äsja tähelepanu omapärane kohtuprotsess. Kolmel korral mahakuulutatud mõrsja nõudis peigmehelt, kes oli katkestanud kihluse nädal enne kokkulepitud pulmapäeva, 500.000 soome marka kajutasu kõigi kulude eest, mis olid tekkinud ühenduses pulmade ettevalmistustega. Mõrsja vanemad nõudsid peigmehelt veel 12.500 marka samal põhjusel tekkinud kulude katteks. Kohus mõistis peigmehe 100.000 smk. (80
tegemismaksu maksma ja
mõrsja vanemaile mõisteti
kulude katteks 5.000 mark
uste taga.

Eesti meistrite jalgpalliturniir

Estonia Liibavi Olimpija juubelile.

Läti jalgpallimeister Liibavi Olimpija korraldab oma juubeli puhul 9.—16. juulini Balti meistermeeskondade kolmikturniiri jalgpallis. Sellest osavõtmiseks on vastav kutse saabunud Eesti meistermeeskond Estoniale, kellele pakutakse võimalus mängida Liibavis kas 9. ja 10. või 15. ja 16. juulil Läti ja Leedu meistrite vastu. Turniiri võitjale — kõik kolm meistrit mängivad turniirisüsteemis omavahel läbi — on välja pandud suur trofee.

Selgit

Meie 24. mai lehes
kodusõjast tagasi tulnud
guid seal võidelnud mitm
muuseas ka itaallaste
üteldud, et neid hinnangu
puhtisiklikena. Toimetus

A. Paabo loon dokt

Pühade laupäeval kai
doktoriväitekirja loomaar
likul koosolekul, mida ju
Laja, ülikooli looma-siseh
sistent Albert Paabo.
„Kunsttehislikust pneum
nilise konsu alveolaarem
like oponentidena toimisi
Kaarde ja prof. M. Tiitso

Pärast oponentide sõ
A. Paabo dr. med. vet.
otsustati anda välja dokt

Soome p

kinkis oma raamatuk
kor

Soome ap.-õigeusu
kes viibis hiljuti Kuressa
sealoleva raamatukogu,
vaimulikult kirjandusest
praostkonnale. Kingitud
sada köidet.

Kohalikke teateid

Tuletõrje avas kuuenda korra korteri ukse

Šnepper oli unustatud tuppa

Eile õhtupoolikul tuli Tallinna linna tuletõrje lendsalgal täita omapärane ülesanne — avada V. Karja ja Pärnu maantee nurgal oleva maja kuuenda korra korteri uks. Selleks toodi kohale lendsalga autoredel, mis aeti üles kuni kuuenda korra akendeni. Selle järele üks tuletõrjujatest ronis üles, purustas akna ja avas ukse.

Nagu selgus, oli V. Karja tän. nr. 7—9 elutsev E. Veinberg kodust lahkudes unustanud tuppa oma šnepperi. Kuna ühtki inimest korteris polnud ja majaomanikul puudus ka tagavaravõti, jäi valida kaks teed — purustada uks või paluda abi tuletõrjelt. Loomulikult otsustati valida viimane tee, kusjuures tuletõrje ei keelanud ka oma abi.

Kuna juhtum leidis aset õhtupoolikul, mil linnas oli rohkesti jalutajaid, kogunes sündmuskohale väga palju uudishimulikke. Kõik muidugi arvasid, et on puhkenud tulekahju, kuna tegelikult oli täita palju lihtsam ülesanne.

Tallinna põllumajanduse näitus

26., 27. ja 28. augustil

Põllutööministri otsusel on Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsile antud luba korraldada näitus 26.—28. augustil s. a.

Näituse piirkonnaks on Põhja-Eesti. Peale selle on lubatud näitusele võtta tähtsamaid väljapanekuid ka osalt Pärnu-, Viljandi- ja Tartumaalt. Eelnimetatud piirkonnast näitusele toodud väljapanekud kuuluvad auhindamisele näitusel. Näituse korraldaja võib lubada näitusele tuua väljapanekuid ka väljastpoolt igasugust piirkonda, kuid need jäävad hindamata näitusel majanduslikkude näituste korraldamise määruse alusel.

Hoolsamad väljapanijad hakkavad juba nüüd tegema kavasid oma väljapanekute korraldamiseks näitusel. Ka koostavad põllumajanduslikkude ja masinate-riistade ärid tellimisi vabrikutele, et näituse väljapanekud õigel ajal jõuaksid kohale.

Tallinna metallitehastes 3000 töölist

Rõhutatakse vanaduskindlustuse vajadust

Suvistepühade eel toimus metallitööstuste töölisvanemate esimene ülelinnaline koosolek. Koosolekul võeti vastu ja kiideti heaks uuelt juhatuselt koostatud organiseerumiskava, mis näeb ette osakondade avamise käitiste juures.

Juhiti tähelepanu, et vanaduskindlustus metallitööliste suhtes oleks eriti vajalik, kus mõnedes tööliikides väga rasked töötingimused ja mõnel pool esinevad kutsehaigused laostavad tervist.

Suuremas metallitööstuse käitises, a.-s. Fr. Krullis, kus töötab 899 töölist, on tööd vähevõitu. Tehases on teostatud ratsionaliseerimine ja mehhaniseerimine, kuid vähenenud on tükitöötasud, nii et ei teenita päevapalka, seepärast soovitakse põhipalkade kindlustamist.

Ilmarise käitises, kus töötab 311 töölist, on tööd praegu samuti vähepoole. 22. juunil algab tehases suvepuhkus. Peale puhkust aga algavat suur töökoormus, kuna tulevat tellimisi raudtee talituselt raudteematerjalidele, samuti teedeministeeriumi kaudu ka maanteede talituselt, maanteedel vajalistele tööabinõudele.

ETK metallikäitises Koplis valmistatakse peamiselt põllutööriistu. Tööd jatkub jaanipäevani. Praegu on võetud ajutisi lisatöölisi, nii et tööliste arv tõuseb 230-ni. Sügisel on oodata uuesti rohkelt tellimisi.

Tervishoidlike puuduste üle nuriseti Aivazi ja Ilmarise käitistes.

Riigi sadamatehastes, kus töötab 539 töölist, tööpuudust ei tunda. Kuid töökvantum ja tööliste arv on vähenenud umbes 100 inimese võrra. Hooajatööde vaiksuse üle kurdavad dokikatelsepad.

Praegu töötab Tallinna metallitehastes kokku ligi 3000 metallitöölist, millest peale eelmainitute on suuremad Volta — 301, A. Tõnisson ja Ko — 206, a.-s. Siegel — 158, V-d Kimberg — 104, o.-ü. Mootori käitis — 91, Tavast — 66, Are tehas — 85 j. t. vähem. Tulevikus hakatakse koosolekuid pidama üks kord kuus.

Linna elektrijaama kassapidaja puhkepalgale

Linna teenistusest lahkub lähemal ajal kauaaegne elektrijaama vanem kassapidaja Henri Kangur.

H. Kangur on linna teenistuses olnud üle 20 aasta, võites selle aja kestes oma käitumise kui ka tööga lugupidamise ja austuse. Tubli töömehe puhkepalgale mineku üheks põhjuseks on tema tervislik seisukord, mis viimasel ajal teda on sundinud isegi haiglasse.

Nelipühid vihma ja viluga

Esimesel pühal voolas linnas vesi ja valitses vaikus

Need pühad olid ilmastikult kurvad. Pühade laupäeval näis, et ilmastik hakkab paranema. Ilm oli kuiv ja rahvast ruttas raudtee- ning bussijaamadesse. Ei saa ütelda, et sõitjaid oleks olnud vähe. Raudteel sõitsid kõik käiku määratud lisarongid välja ja need rongid olid rahvast täis.

O.-ü. „Mootoril" oli pühade laupäeval käigus 77 autobust ja viidi maale üldse 2700 inimest.

Aga esimesel pühal, vaat', siis läks vihmavaling lahti. Sadas kogu päev tugevat vihma. Tänavad olid tühjad, võis näha vaid üksikuid kodanikke, pead kraes või vihmavari pea kohal. „Mootori" bussid, mis olid määratud esimesel pühal käiku, sõitsid välja peaaegu tühjalt.

Eile, teisel pühal, oli ilm kuiv, aga jahedavõitu. Linn oli suurest sajust nagu üle pestud. Ei olnud näha ühtki lahtist liivatera tänavasillutuse kivide vahel. Liiklemist linnas oli aga juba rohkem. Leidus inimesi, kes tegid sõidu Piritalegi ära.

Linnas ja NMKÜ majas võis näha-kuulda palju soomlasi. Mõned söögisaalid olid esimesel ja teisel pühal suletud ning võõrad otsisid asutust, kust saaks süüa.

Ei olnud märgata kuigi suurt tungi ei kohvikutes ega ka lokaalides. Vilude ilmadega ja vihmaga ei saanud inimesed nagu seda õiget pühadetuuri sissegi.

Lohutuseks on vaid see, et kui nüüd tuleks sooja ja päikest, siis puhkeb loodus lilleehtesse. Kastet on olnud küllaldaselt. Täna võis juba mõnes kohas näha kastaniõisi.

Suured võidud hipodroomil

Avati galopivõistluste hooaeg

Suvistepühade ja ratsavõistluste hooaja avamise puhul oli eile hipodroomil haruldaselt rohkesti pealtvaatajaid. Puutus silma isikuid, keda seal harukordadel näha saab. Sõidutee oli täiesti kuiv.

Totalisaatoril valitses elavus ja peagu igas jooksus tuli ette suuri väljamakse.

Traavivõistluste avamisjooksus startisi 4 hobust. Algul vedas Monulesko, selle järele Lilo-Reet, viimasel sirgel lõi neid mõlemaid puhta traaviga mära Donna Klaara. Väljamaksud Kr. 21.25 ja 8.50. Mära Lilo-Reet andis teiselt kohalt Kr. 6.25, kuna paarismängus makseti Kr. 16.25. Monulesko oli kolmas.

5. klassis üllatas mära Mary-Luise tulles võitjaks ja parandades oma rekordi 7½ sekundi võrra. Tot. Kr. 19.25 ja 7.50. Teisele kohale tulnud Kalevilt makseti Kr. 6.— Nende paarismäng andis igalt kahekrooniselt piletilt Kr. 40.50 Võidupileteid oli 10. Veera oli kolmas.

4. klassis käis äge võistlus noore mära Aikese ja täkk Peetri vahel. Võitjaks tuli Aike ja andis totalisaatoril Kr. 25.75 ja 10.25 Peetrilt makseti itaaliakassas Kr. 5.50. paarismängult Kr. 8.— Mära Tutti oli kolmas.

3. klassi asemel läks väikehandicap 4 osavõtjaga. Võitis mära Larei da. Tot. Kr. 12.50 ja 5.—. Täkk Argon tuli teiseks, tot. Kr. 7.75. Paarismäng Kr. 13.25 Mära Kokett oli kolmas.

2. klassis joosti kaks otsa ja mõlemad võitis mära Lyrica. Teiseks tuli samuti mõlemas jooksus täkk Kuller. Kuna mõlemad on ühe peremehe hobused, langesid võidud pooleks ja kujunesid üsna napiks. Paarismängud Kr. 11.75 ja 5.25. Kolmanda koha said Kindral ja MacMahon.

1. klassis kujunes võistlus õige ägedaks ja lõppes tagajärgedelt üllatuslikult sõidurajal kui ka totalisaatoril.

Mära Lahe vedas terve aja. Võiduposti jõudmisel ei suutnud traavel vastu pidada ja läks galopile üle ning kaotas. Teiseks saabus võiduposti täkk Kroonprints, kuid ta oli juba varem kõrvaldatud takistamata galopi eest. Võistlema jäid veel neli osavõtjat. Ootamatutlt võitis täkk MacMahon. Väljamaksud olid 5-kroonistelt piletitelt Kr. 150.— ja kahekroonistelt Kr. 60.—. Võidupileteid oli võetud 2 ja 7. Täkk Calumet Ecton tuli teiseks, tot. Kr. 9.—. Selle eest aga paarismäng Kr 31.—. Pileteid oli võetud 19. Kolmas oli Nany.

Suurhandicapi võitis kaks korda täkk Larion. Väljamaksud esimeses jooksus Kr. 16.50 ja 6.50, teises — Kr. 10.75 ja 4.25. Teisele kohale tuli mära Säde, tot. Kr. 17.—, paarismäng Kr. 47.50. Kahekrooniseid pileteid oli 12. Teises jooksus tuli teiseks Cyklon, tot. Kr. 5.50 ja paarismäng Kr. 8.25 Kolmas oli Leo.

Galopivõistlusi jälgiti suure huviga. Distants oli 800 m.

Esimeses grupis võitis ülekaalukalt pr. M. Lossmanni mära Saydi Väljamaksud Kr. 12.50 ja 5.—. Teiseks tuli täkk Ahti ja andis tol. Kr. 4.—, kusjuures samavõrdne summa saadi ta tallikaaslaselt Auritalt. Paarismäng andis Kr. 17.75. Kolmas oli Ahas.

Teises grupis võitis sõjaministeeriumi Vorbuse hobusekasvanduse mära Agu, kuna teine koht langes sama asutuse täku Ai-ai peale. Mõlemalt väljamaksud Kr. 12.50 ja 5.—, itaaliakassas Kr. 3.—. Paarismäng Kr. 14.75. Kolmas oli Fahnenwacht.

Apteekide öövalve

teisipäeval vastu kesknädalat:

R. Georgini apteek, Viru 15, tel. 450-89; A. Schnickeri apteek, Paldiski mnt. 6, tel. 431-18; V. Kuiki apteek, Liivalaia nr. 34, tel. 461-70; R. Lehbert ja K Schneideri apteek. Apteegi t. 1, tel. 431-65.

Arstide öö- ja pühapäevavalve tel. 04.

Nõmmel — Nõmme linnaapteek, Pärnu m. 90—92.

Perekonnaseisuteateid

Abiellumissoove:

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.:

Oskar Koppel ja Magda-Elisabeth Thaumi; Edgar Brandmeister ja Saara Mletsin; Eduard Bolton ja Olga-Johanna Kaljurand; Aleksander Rägastik ja Alide Tamm; Juho Kegel ja Mai Puumann; Artur Ploom ja Hilda Koppel; Siegfried-Eduard-Felix Jaako ja Renate-Irlanda Tõns; Viljo-Ilmari Linturi (Soome vabariigi kodanik) ja Ekateriina Trofimov; Endel Suurkask ja Kezia Luik; Evald Puusepp ja Leida Joot; Ben-Heinrich-Konstantin Vinkler ja Agnes-Marianne-Hedvig-Helene Busch; Eduard Annus ja Alevtina Kotkas; Osvald Lobjakas ja Agnes Kalju.

Tallinna Kaarli kog. reg.:

Harry Ojala ja Elfriede Palias; Heino Palgi ja Elfriede-Benita Kivi.

Tallinna Toompea-Aleksandri kog. reg.:

Rudolf Schmidt ja Eliisabet Oja.

Abiellumisi:

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.:

Elmar Tsirk ja Erna Tamm; August Hanikat ja Helmi Preiman; Helmar Tammik ja Lisanna Kimmel; Joann Gorätšov ja Pelaagia Stukolkin; Oskar Preibeck ja Linda Ploom; Lukian (Lunasz) Gomolno (Poola vabariigi kodanik) ja Adele Puur.

Sünde:

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.:

Tiina Lakk, Taaveti ja Nadežda t.; Ivi Tammvee, Agu ja Ella-Maria t.; Jüri Karro, Oskari ja Ella-Kristine p.; Helle-Kirsti Uusmäe, Ralf-Engelhardi ja Liidia t.; Maie Kebbinau, Jakobi ja Lilli-Rosalie t.

Surnud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.:

Linda-Elisabet Vassilevski, neiuna Osbek, 41 a. v.; Liisu Udemann, neiuna Mänd, 69. a. v.; August Toppmann, 34 a. v.; Nikolai Sessel, 76 a. v.; Andrei Rotkovski, 19 a. v.; Aleksander Perlebach, 50 a. v.; August Sarapuu, 54 a. v.; Ida Vasarik, 25 a. v.

ETK tööstuste töölised nõuavad 10-tööpäevalist puhkust

Enne pühi toimunud ETK Kopli metallikäitiste tööliste üldkogu koosolekul andis töölisnõukogu esimees L. Konga aruande palganõudmise puhul teostunud osalisest palgatõusust üksikutel töölliikidel 3—5 s. tunnis. Koosolekul avaldati soovi, et töölisnõukogu pöörduks käitise juhatuse poole, et teostataks üldine palkade reguleerimine. Sõnavõttudel nõuti paremate liiklemisvõimaluste loomist käitisele juurepääsuks ja avaldati soovi, et kõigi ETK käitiste töölisvanemad astuksid samme, et käitiste tööliste tasuline puhkeaeg juba käesoleval suvel pikendataksse 10 tööpäevale.

Tänu Valgelillepäeva puhul

Valgelillepäeva karbikorjandus 20. ja 21. mail Tallinnas ja Nõmmel tõi sisse kogusummas Kr. 5.167,15. See eelmiste aastate korjandusi ületav summa on kohalistele tiisikuse vastu võitlemise seltsidele suureks toetuseks nende ülesannete teostamisel.

Tallinna ja Eestimaa tiisikuse vastu võitlemise seltside juhatused ühiselt korjanduse toimkonnaga paluvad tänu edasi anda kõigile auväärt korjanduse tegelastele ja toetajatele, ühtlasi juhtides asutuste, ettevõtete ja äride lahket tähelepanu käimasolevale lehtedega korjandusele tiisikuse vastu võitlemise töö toetuseks.

Tänu

Südamest täname kõiki neid ühinguid, laulu- ja muusikaseltse, kelledelt saime võtta vastu tervitusi kaunite kõnede ja lillede näol meie kontserdil Tallinnas kino „Moderni" ruumes 21. 5. 1939. Esmajoones täname härra kapellmeistrit N. Goldschmidti meie kontserdi igakülgselt õnnestunud korralduse eest. Samuti täname Tallinna Töölismuusika Liitu ja Tallinna Töölismuusika Ühingut ning selle liikmeid üllatava sõbralikkuse ja võõrastevastuvõtlikkuse eest, mida sai meile osaks nii rohkesti laulu, kostitamise ning lillede näol. Südamlikem tänu kõigile!

Helsingin Työväenyhdistyksen Naiskuoro.

Tänuavaldus

Eesti Pimedate Seltsi juhatus avaldab südamlikku tänu kõigile, kes 18. mail „Estonia" kontsertsaalis toimunud kontserdi heaks kordaminekuks ühel või teisel teel kaasa aitasid. Eriline lugupidamisavaldus ja tänu prl. Lyyli Siukola'le, Helsingist, helilooja G. Ernesaksale, koorijuht H. Roosma'le, hra A. Niitof'ile, hra P. Indra'le ja Tartu solistidele hrad. Selge'le ja Udrik'ule Suurimat tänu võlgneb selts ka pr. Habichtile ja pr. Auksmannile, kes pimedate abistamiseks suurt ohvrimeelsust üles on näidanud.

Juhatus.

Mõrvar tabati saunas vihtlemiselt

Tartu kriminaalpolitseil õnnestus selgitada ja tabada kaupmees Kulla tapjat

Tartu kriminaalpolitseil läks pühade laupäeva hilisõhtul korda tabada Tartumaalt, Kudina vallast saunas vihtlemiselt Johannes Jaani poeg Baumanni, 47 aastat vana, ilma kindla elukohta, kes 8. mail tappis Kärknas, Otsa talu maal elutseva poepidaja Jüri Kulla.

Teatavasti leiti 10. mai õhtupoolikul Tartu vallas Kärkna raudteejaama ligidal asetsevas poes leti tagant tapetult kaupmees Jüri Kuld. Tapmise avastas Kärkna raudteejaama ülem koos ühe remonttöölisega, kellega nad olid tahtnud minna poodi suitsu ostma, kuid leidnud uksed suletud olevat. Läbi akna nähti kaupmeest leti taga maas lamavat.

Kohalekutsutud kriminaal- ja välispolitseiametnikud murdsid ukse lahti ja leidsid Kulla tapetult. Tapmine oli korda saadetud haavlipüssiga, millega oli lastud mehele pähe meelekohta. Laeng oli sihitud mehele pähe võrdlemisi lähedalt. Kuna Kulla pood oli olnud esmaspäevast kolmapäevani suletud, siis arvati kohe, et mõrv on saadetud toime juba paar päeva tagasi enne mõrva avastamist.

Pärast kuriteo kordasaatmist oli mõrvar hoolikalt lukustanud kõik poeuksed ja võtnud endaga võtmed kaasa. Poe-letile oli jäetud õllepudel ja õlleklaas ning letil leidus ka verepritsmeid, mis olid kinni kaetud. Nähtavasti oli mõrvar enne Kullaga joonud õlut.

Tartu kriminaalpolitsei asus mõrvarit energiliselt jälitama ja pingutusrikka töö tulemusena tabaski nüüd mõrvari, kes pärast mõrva toimepanekut oli varjanud end metsades ja tuttavate juures Kudina vallas, kus ta ka saunas vihtlemiselt tabatigi.

Mõrva on Baumann toime pannud röövimise sihiga, nii et ta läheb arvatavasti sõjaväekohtu alla. Baumann on röövinud ära Kullalt kaupluse laekas olnud raha, hõbeuuri ja jope-kasuka.

Tapmise on ta toiminud jahipüssiga, mille varastanud tapmise-eelsel päeval ,s. o. 7. mail Saadjärve vallast August Kusmalt. Kriminaalpolitseil õnnestus kätte saada jahipüssi kui ka röövitud asju.

Mõrvaril ei ole selle tagajärjel muud üle jäänud kui süü omaks võtta. Mõrvar on enne juba korduvalt karistatud kohtu poolt mitmesuguste kuritegude eest. Ta oli viimasel ajal ilma kindla elukohata. Ta on abielus ja laste isa, kuid ei ole oma perekonnast enam hoolinud enam kui 10 aasta jooksul. Tabamisel on mõrvarilt kätte saadud ka suurekaliibriline „Colt"-revolver, millega ta on ähvardanud maha lasta politseiametnikke, kui need peaksid tahtma teda tabada. Mees ei saanud aga oma ähvardust teostada, kuna ta langes löksu just saunas, kus tal revolvrit kaasas ei olnud. Ta paigutati vanglasse.

Eesti Mängude juhid Tallinnas

Kaks päeva nõupidamisi maakondlike juhtidega. Täna admin tiivjuhid Tallinnas. Esimene eelproov täna TJK-i väljal

2. Eesti Mängude eeltöödes, mis pidustuste lähenemisega on jõudmas haripunktile, ei tehtud pühadekski vaheaega. Nimelt koondati pühadeks Tallinna Eesti Mängude tehniline juhtkond kogu maalt — võimlemise- ja rahvatantsu instruktorid, maakondade spordiinstruktorid ja noorteharjutuste juhid. Kahe päeva jooksul arutati põhjalikult läbi kõik kohalike eelpidustustega kui ka Tallinna peapidustustega seoses olevad küsimused.

Üle poolesajapealisele EM juhtideperele refereeris liiklemiskorraldusest (raudteel) ja ešelonide moodustamisest Tallinna sõidul raudteede talituse van. liiklemiskorraldaja K. Püttsepp. EM rongkäigu korraldusest, mis tõotab kujuneda pidustuste üheks võimsamaks osaks, andis üksikasjalisi juhtnööre kpt. A. Truuvere. 20.000-liikmelise spordiväe korteritesse paigutamise korraldamisest kõneles korteritoimkonna esimees A. Lusikas. Võistlusalade läbiviimisest ja üksikasjalisest korraldusest andis ülevaate Edgar Kolmpere ning noortealade juhtimisest A. Roosest Müür.

Kokkutuleku eesmärgiks oli, et iga koh oleks peensusteni teadlik kõigis ki mis vajalised suurte masside Tallinna misel ja nende korrapärasel rakendamisel.

Tänaseks on Tallinna kokku kutsut kondade EM administratiivjuhid, et läbi pidustustega seoses olevaid küsimusi.

Täna enne lõunat toimub Tallinnas TJK-väljakul 2. Eesti Mängude Tallinna noor esimene eelproov mitmesaja noore Kell 10 hommikul on proov tiitarlastele E. juhatusel ja kell 12 poeglastele K. Müü tusel.

Eesti Mängude saade ringhäälingus

Täna õhtul, kella 21.40—21.50 on ringh järjekordne Eesti Mängude saade. Kõne võistlusalade peakorraldaja Edgar Kolm

Sünnipäevalapsi

Prof. dr. phil. K. Ramul 60-a.

Täna pühitseb Tartu ülikooli filosoofia erakorral. professor Konstantin Ramul oma 60. sünnipäeva.

Prof. dr. K. Ramul on sündinud 30. mail 1879. a. Kuressaares Lümanda õigeusu kiriku preestri pojana. Õppis Kuressaare gümnaasiumis ja Riia vaimulikus koolis ning õiendas 1903. a. eksternina küpsuseksamid. Sama aasta sügisel astus Peterburi ülikooli, kus asus õppima ajalugu ja filosoofiat. Lõpetas Peterburi ülikooli 1908. a. Tegutses 1908.—1910. a. Peterburis gümnaasiumi õpetajana, hiljem lühikest aega Oršas ja kuni 1915. a. oli gümnaasiumi juhatajaks Vilkomiris. Asus 1915. a. elama kodumaale ja töötas kuni 1919. a. Tallinnas mitmes gümnaasiumis õpetajana. 1919. a. valiti Tartu ülikooli dotsendiks filosoofia alal ja 1928. aastast alates töötab samal õppetoolil erakorralise professorina.

1925.—1930. aastani oli ta filosoofiateaduskonna dekaaniks ja 1930.—1936. a. töötas didaktilis-metoodilise seminari juhatajana. Alates 1922. aastast tänaseni on tegutsenud eksperimentaalse psühholoogia ja pedagoogika laboratooriumi juhatajana. Väljaspool ülikooli on töötanud õppejõuna Tartu keskkoolides, „Pallase" kunstikoolis ja mitmesugustel suvikursustel. Alates 1933. a. on ta Õpeta filosoofiaõpetamise toimkonna esimeheks j senini Akadeemilise Filosoofia Seltsi e Töötanud mitut puhku teaduslikul otstarb riikides ja võtnud osa rohketest väliskon psühholoogia ja filosoofia alal. Käesole kaitses Tartu ülikoolis oma doktoriväitekirj dades dr. phil astme.

Kol.-leitn. K. Liivola 50-a

Homme pühits 50. sünnipäeva s staabi raamatukogu kol.-leitn. K. Liivo bilar sündis 31. mail Virumaal Salla v. Al omandas ta Rakvere lis ja Tallinna kaub lis, kuna hiljem täie iseõppimise teel. 19 a. õppis Saksamaal, inseneriakadeemias chitust ja elektrotehn 1916. a. mobilis Vene sõjaväekke, kus võttis osa ka maailmasõjast. 1917. a. lõ kutski sõjakooli.

Eesti vabadussõja ajal teenis juubila linna kaitsepataljonis ja soomusrongide 1925. a. lõpetas alatisväe ohvitseride ku 1927. a. kõrgema sõjakooli, mille järel teenistusse sõjavägede staapi. 1930. a. s Staabi raamatukogu juhataja.

K. Liivola on suure innuga kaasa seltskondlikus tegevuses kui Eesti Kultu Seltsi ja Sõjamäe Korraldamise Komitee

August Kalju, õpetaja, sündinud 1894. a. Sinalepa v. Läänemaal.

Johannes Karlson, loomaarstiteadlane, 31. mail 1896. a. Kurista v. Viljandimaa

Pühad tõid Tartul automaattelefon

Suvistepühade ajal hakkas Tartus töö automaattelefonikeskjaam. Esimesed automaattelefonil said juba pühade-laupä poolikul kella 6 ajal umbes 700 abonenti. sed ülejäänud abonendid said hakata automaattelefoni 1. ja 2. pühal. Senine T jaam eraldatakse üksikosadeks ja saadet maa laiali vähematesse keskustesse. Sa vad telefoniaparaadid postitalituse käsutu arvatakse jatkuvat üleriigiliseks tarvitam bes kaheks aastaks.

Automaattelefonikeskjaamale üle min nes Tartus ka umbes 30 telefonipreilit j Osa neist jääb ametisse Tartu postkonto tiametnikena, osa aga, peamiselt vallali gutatakse ametisse teistesse keskustes tööta ei jää keegi, kellel soovi Tartust kuks.

Loomad lämbusid tu

Ööl vastu esimest püha oli tekkinud Tartu vallas Aleksander Fellile kuuluva aadu talus. Seni selgitamata põhjusil ol põlema talu karjalaut. Hoone suudeti tul koduste abinõudega.

Kuna karjalaudal olid aga kõik uksed suletud, siis sõnniku ja õlgede põlemises kinud niipalju vingu, et sellesse olid lämb das 2 hobust, 1 varss, 1 lehm ja 1 vasi mad olid tule vastu kindlustamata.

Karjalaut, mis on „Polarises" kindlust krooni eest, jäi peagu terveks.

Mõned asjaolud lubavad järeldada, tegemist süütamisega. Asja juurdlevad võimud.

Karistati raudteel maga „õnneseent"

Hiljuti jäi Palupera raudteejaama läh barongi alla raudteetööline Vassili Koslov pääsis imekombel igasuguse vigastusetä viinastanud olekus jäänud raudteerööpme magama. Mees ei kuulnud läheneva l mürinat ega vilet ning ka vedurijuht e rongi nii äkitselt pidurdada. Kui viimaks ma jäi, ronis pika kaubarongi ühe viima alt välja täiesti terve ja vigastusteta m oli temast üle sõitnud ja jätnud ta igas data. Niipalju oli ülesõidu mõju mehe ju märgata, et ta oli end kaineks ehmatan

Koslov võeti vastava sundmääruse pärast vastutusele. Elva jaoskonnakohtun teda 10-kr. rahatrahviga või 3-ööpäevase

Leeriõpilase hooletusest 5 hoonet maha

Nagu Kambja rajooni konstaabel pü toimetatud juurdlusel selgitas, tõuseb p Kambja vallas Parve talus juhtunud tu kahju ligi 20 tuh. krooni'le, seega suure seda alul arvati. Mäletatavasti põles P pühade reedel maha viis kõrvalhoonet ü vallasvaraga. Täpsemal kahjude selgita nes, et tulle on jäänud ka suuremal hulg kartuleid. Tuli nõudis ka mõned loomad dine kahju on 19.800 kr. Kinnitatud hooned 7500 kr. eest, vallasvara ki

Juurdlusel on selgitatud ka tule tekki jus ja süüdlane. Taluteenija Loreida King jaköögis jätnud pooleks tunniks pliidi a tule valveta ning pliidi alt väljakukkunu süüdanud lähedase laastuprahi. Loreida parajasti leeris ning neiul polnud aega om töötülesandeid korralikult täita, vaid ta nud karjaköögist oma leeririietust ko Seni tekkis aga tuli, mis võttis laia ula go võetakse vastutusele tulega hooletu käimise ja tulekolde valveta jätmise eest Tartumaal kehtiv sundmäärus võimald trahvi või arestikaristuse määramist.

Teater • Muusika

Tallinna konservatooriumi lõppaktuse kontsert

Tallinna konservatooriumi 20. õppeaasta andis tänavu 15. lennu noori helikunstnikke. Seekordne lend võrreldes eelmistega kujunes arvuliselt vist küll rekordiliseks: andis peagu poolesaja- (et täpne olla — 44) -liikmelise lisandi meie akadeemilisele muusikute perele, kelle üldarv nüüd on sammumas juba poole tuhande lähedale.

Eks ole nüüd kõigi nende noorte muusikute sügavaimaks sooviks pakkuda oma loova jõu kaudu midagi kaunist, üllast ja väärtuslikku ning salajasemaks püüdeks on positsioon meie avalikus muusikaelus. Igatahes relvad on kõigile kätte antud, ja asja edaspidises käigus oleneb edu tähtsal määral küll sellest, kuivõrd keegi on võimeline neid käsitama ja kuipalju kellelgi on õnne.

Äsja konservatooriumi lõpetanud 44 helikunstnikust langeb kompositsiooni ala arvele 4, oreli — 1, koolimuusika — 11, klaveri — 12, laulu — 6, viiuli — 5, tšello — 1, kontrabassi — 2, harfi — 1 ja trompeti — 2. Neist lõppaktusel esines 17 valitud noort muusikut kompositsiooni, klaveri, viiuli, tšello, laulu, harfi ja trompeti alalt ja kõik nad näitasid asjalikult juhitud töö tulemusi. Millisel kujul ja kuivõrd nad iseseisvas elus endid suudavad maksma panna, seda muidugi näitab tulevik. Et see toimuks loomuliku ladususega — selleks siitpooltki siiramad õnnitlused ja parimad soovid.

Kui juba nüüd silmapaistvaist talentidest rääkida, siis esilekerkivamaks on kahtlemata noor viiulikunstnik Karmen Prii, kes juba mõnda aastat — olgugi õpinguajal — on näidanud tõhusat individuaalset joont soorituses, äratanud tähelepanu oma loomuliku musikaalsusega ja mõjuva tõlgitsusvõimega ning veenvalt tõestanud, et tema isikus meil on tegemist tõeliselt loova andega, kelle edaspidisele arengule tuleks osutada erilist tähelepanu. Ka publiku reageerimises muusikaliste ettekannete ja diplomite väljaandmise puhul eriline sümpaatia kaldus Karmen Priile, keda näikse peetavatki üheks tugevamaks tuleviku-lootuseks.

Nii see omavaheline võistlus algabki! Jõudu ja püsivust kõigile edaspiüdmiseks, vastupidamiseks võistlusrindel.

Riho Päts.

„Estonia" teater

Teisipäeval, 30. mail Eedo Karrisoo võõrusetenduseks Puccini ooper „Boheem". Hariilikud hinnad.

Kesknädalal, 31. mail, alandatud hindadega H. Vuolijoe komöödia „Juuraku Hulda".

Neljapäeval, 1. juunil, ballett „Punane moon".

Eesti Draamateater

Tallinnas, kolmapäval, 31. mail, kell 8 õhtul, erakordselt Petseri tulcõnnetute heaks, „Kuues majakord", Alfred Gehri näidend 3 vaatuses.

Raadio nädala-kava

Teistpäeval, 30. mail

7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 hommikukontsert (hlp.). 8.15 hommikupalvus — ülempreester Christofor Wink. (Isfanda-Muutmise peakirikust. 8.35 perenaistele. 8.40 turuteated.

17.50 teated ja reklaam. 18.00 Hilda Paglant: Räimetoitudest. 18.15 Liblikate lend (hlp.). 18.30 Maikuu laste sünnipäew Paralepal (lastele). 19.00 meelelu-laule. Agnes Amjärw (mezzosopran). 19.20 Wano ajalootise rahwardiwa elustamine — Helmi Kurrik. (ERMi loeng ,Tartust). 19.40 Itaalia muusika (hlp.). 20.30 riigikaitse kümmeminutit. 20.40 päevauudised ja sporditeated. 21.00 õige aeg. Teated. 21.10 Brahms: Sonaat, f-moll. Karin Ronnmois (klaver, Riiast). 21.40 Eesti Mängude kümmeminutit. 21.50 mensidulenõuanne. 22.05 õhtumuusika kohw. „Kultas'. 22.50 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 23.00—23.10 esperantokeelne nädalakroonika.

Kesknädalal, 31. mail

7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 hommikukontsert (hlp.). 8.15 hommikupalvus — abipraost P. Kuusik (Saani kirikust). 8.35 Tallinn ja Türi: turuteated.

17.50 teated ja reklaam. 18.00 Leonid Rübenberg: Räimede suitsutamisest ja kuiwatamisest. 18.15 Chaminade'i pisipalu (hlp.). 18.30 kirjanduslikud uudised (Tartust). 18.50 lauluansamblid „The Mills Brothers" ja „The Boswell Sisters" (hlp.). Seletused — Leo Tauts. 19.30 välispoliitiline westlus — peatoimetaja Eduard Laaman. 19.50 Corso-trio kontsert. 20.00 Hakkame pildistama! 20.40 päevauudised ja sporditeated. 21.00 õige aeg. Teated. 21.10 puhkpillidekwartett mängib tuntud laule. Aleksei Hartmann (1. trompet) Enno Lehis (2. trompet), Erik Arepalu (metsasarw) ja Lembit Kärner (tromboon). 21.25 Türi: põllumajanduslõenduse juht J. Kurkus: Kuidas wastata põllumajanduslikele küsimustele. 21.40 Türi: põllumajanduslikud teated. 21.25 Tallinn ja Tartu: helifilmimuusika (hlp.). 21.50 mag. Aleksander Elango: Kuidas wõiks kodu arendada laste filmaringi (lastewanematele, Tartust). 22.05 Haydni-kontsert. Helilooja 130. surmapäewa puhul. 22.50 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

Pääsmete eelmüük avatud kella 12—4 p. l. ja 6—8 õhtul.

Töölisteater

Täna hooaja lõpetamiseks „Äripäev" üldhindadega Algus kell: 8 õhtul. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kolmapäeval „Ehast koiduni" erakorraline etendus. Kogu etenduse sissetulek läheb Petseri tulcõnnetuses kannatadasaanute toetuseks. Pääsmed 20—125 senti.

Lüganuse mees Hispaanias sõjavangis

Eestlaste hulgas, kes võtsid osa Hispaania kodusõjast vabariiklaste vägedes, oli ka Lüganuse valla Lohkuse küla mees Eerik Sakslad, kes praegugi viibib veel Franco vägede käes Burgoes vangis. Saksladi kohta puudusid vahepeal üldse igasugused teated, nüüd said aga mehe vanemad Eerik Saksladi tuttavalt, kapten Normakilt kirja, milles see palub saata Saksladile järele mõningad dokumendid, sest vastasel korral ähvardatavat Saksladi kui vabariiklaste vabatahtlikku üles puua. Vanemad asusidki kiires korras nõutavaid dokumente muretsema.

E. Sakslad lahkus kodust juba 10 aastat tagasi 16-aastase noormehena. Sirutas ühel Lüganuse laadal lihtsalt isale käe, ütles head aega ja läks. Teenis mitmel laeval, sõitis kõik maailmajaod läbi, kuni sattus laevaga kodusõja keerises oleva Hispaania randa, kus vangistati kogu meeskond. Seiklejale tundus vanglaelu kitsana ja üksluisena ja ta palus end saata liinile, mida ka heameelega tehti. Nii teenis ta liinil kuni Franco suurte rünnakute ajal vangi langes. Noormees on veel leeris käimata ja vanemad, kes on usklikud inimesed, lubavad poja saabumise järele panna kõigepealt leeri. Kuid tal tuleb minna ka sõjaväkke sundaega teenima.

Politseipeegel

Ei maksa elatisraha. Imanta tän. nr. 23 elutsev Faina Bogdanov avaldas politseile, et tema mees Aleksei ei maksa temale ega oma alaealistele lastele elatisraha. Politsei alustas juurdlust mehe töölaagrisse paigutamiseks.

Tülikad sõitjad trammil. Tallinna linna trammi konduktor Kamilla Tuvike avaldas politseile, et kaks meesisikut on trammilt tahtnud lahkuda sõidupiletit lunastamata. Kui avaldaja neid seda tegemast takistanud ja kutsunud enesega kaasa politseisse, olevat üks sõitjatest teda lükanud, mille järele mõlemad põgenenud.

Kolm ühe kallal. Pelgulinna pritsimaja juures Paldiski maanteel tungisid kolm joobnud meest kallale Maasika tän. nr. 5—1 elutsevale Augus. Lauferile, kes põgenedes politseijaoskonna suunas kutsus sealt abi. Kordnikul õnnestus tabada kindla elukohata Jakob Roopi ja Paldiski mnt. nr. 37—3 elutsevat Aleksander Allast, kuna kolmas mees oli põgenenud. Et Roop oli täiesti joobnud, paigutati ta arestimajja.

Tülitas naiskodanikke. Endla tän. nr. 9—1 elutsev Alfons Stross võetakse vastutusele seepärast, et ta tülitas naiskodanikke, kõnetades ja käperdades neid.

Auto ja omnibuse kokkupõrge. Viru tän. nr. 2 asetseva maja juures põrkasid kokku auto nr. A—1229 ja omnibus nr. A—2012. Sõidukid suuremaid vigastusi ei saanud, küll aga purunes kõnnitee kaitseketipost. Autot juhtis Poska tän. nr. 9—1 elutsev Evald Reinap ja bussi Soo tän. nr. 10—2 elutsev Artur Pillerbau. Kes õnnetuses oli süüdi, pole esialgu selgunud.

Keelatud alkoholiga kauplemine. Müürivahe tän. nr. 5 asetsevas mõbleeritud tubade üürija Olga Johanson sai protokolli vastava loata alkoholsete jookidega kauplemise pärast. Läbiotsimisel sai politsei kätte 5 pudelit konjakit ja 2 pudelit riigiviina.

Rahurikkumise pärast Vanaturukaelas said protokolli Aida tän. nr. 10—6 elutsev Aino Lätsim ja Koidu tän. nr. 67—12 elutsev Alide Parts.

Politseikordniku korralduse mittetäitmise pärast võetakse vastutusele K. Kompassi tän. nr. 13—3 elutsev Vilhelm Silberberg.

Teenija varastas kohvri. Valgevase tän. nr. 3—10 elutsev Oskar Ehaste avaldas politseile, et tema teenija Ljubov P. on varastanud pööningult tema kohvri 7 kr. 50 sendi väärtuses.

Jättis tasumata sõiduarve. Tsemendi tän. nr. 8—14 elutsev Hindrek Saaliste avaldas politseile, et Nõmmel Harku tän. nr. 10 elutsev Arnold Angerjärv on temale jätnud tasumata auto sõiduarve 6 kr. 40 sendi suuruses summas.

Joobnu lärm. Kalevi tän. nr. 24—12 elutsev Mihkel Läpistov võetakse vastutusele lärmitsemise pärast oma korteri esisel koridoril. Mees oli lausa joobnud.

Valekätt sõitmise pärast sai protokolli hobusemees Anton Kont.

Varastati 50 tulpi. Viidemanni tän. nr. 6 asetseva maja aiast varastati pühade laupäeva hilisõhtul 50 tulpi.

Joobnu auto ees. Kollane tän. nr. 5—1 elutsev Heve Ruiso avaldas politseile, et Tartu maantee ja Estonia puiestee nurgal on joobnuna tuigerdanud tema auto ette Iru valla Randvere külas elutsev Adolf Vimb. Mehe käes olnud korv purustanud auto suunanäitaja ja kriimustanud sõiduki ust.

Joobnuna lärmitses Majaka tän. nr. 19 asetsevas majas Johannes Kurist, kelle elukoht samas majas korter nr. 2-a.

Auto pritsis pori. Niine tän. nr. 6—5 elutsev Lilli Tihkan avaldas politseile, et Tatari tän. nr. 1 asetseva maja juures on sõiduauto nr. A—252 möödasõidul pritsinud tema riietele pori.

Jalgrattur riivas omnibust. O.-ü. Mootori omnibuse nr. A—2316 juht avaldas politseile, et V. Ameerika tänava ja Pärnu maantee nurgal sõitnud tema juhtida olevale sõidukile peale jalgrattur nr. 3044. Kokkupõrke tagajärjel saanud omnibus kriimustada. Avaldaja süüdistab jalgratturit ettevaatamata sõidus.

Ratturite kaks kokkupõrget. V. Ameerika tän. nr. 25-a—9 elutsev Eduard Olup avaldas politseile, et sõites jalgrattal Tiigiveski pargis on temale kihutanud peale jalgrattur nr. 4713. Kokkupõrke tagajärjel avaldaja kukkunud.

Girgensoni tän. nr. 22—3 elutsev Juhan Kajandi avaldas politseile, et Liivalaia tänaval on temale sõitnud peale Liivalaia tän. nr. 40—4 elutsev mootorrattur Juhan Must. Ka selle kokkupõrke tagajärjel avaldaja kukkunud, kuna viga pole saanud.

Sissetungija häbematus. Naeri tän. nr. 4—2 elutsev Robert Sommer avaldas politseile, et pühade laupäeva õhtul on vägivaldselt tunginud tema korterisse Evald Valdemar, kes toas rahuldanud oma loomulikke tarbeid.

Keelatud kinoetendus. Kino „Kungla" omanik Raud võetakse vastutusele kino lahtipidamise pärast pühade laupäeva õhtupoolikul, kusjuures olid tööl ka 5 palgalist isikut. Kinoetendus katkestati politsei poolt ja kino kassa suleti.

Märatsev seltskond naaberkorteris. Liivamäe tän. nr. 8—2 elutsev Alise Kõrge avaldas politseile, et esimese püha varahommikust kuni lõunani on tema naaberkorteris mürgeldanud seal elutsevad August Kruus ja Emilie Koppa ning keegi nende Juuli nimeline külaline. Märatsejad tagunud rusikatega avaldaja korteri seinale ja uksele ning sõimanud avaldajat ning tema kaasüürilist Jakob Olti, ähvardades muuhulgas ka mõlemaid tappa. Nagu hiljem selgunud, on tagumise tagajärjel avaldaja korteri uks pragunenud.

Loata viinaga kauplemise pärast sai protokolli Liivalaia tän. nr. 82—13 elutsev Saima Liik, kelle korterist läbiotsimisel saadi kätte 16 kolmveerandliitrilist pudelit riigiviina.

Joobnud isikuid paigutati ööl vastu esimest püha politsei arestimajja 9 ja ööl vastu teist püha 3.

Omnibus sõitis puruks mööblikoorma

Magasini tän. nr. 3 asetseva maja juures põrkasid pühade laupäeval kella kolmveerand 5 paigu p. l. kokku o.-ü. Mootori omnibus nr. A—1914 ja Saali tän. nr. 4—11 elutseva veovoorimehe Ado Maasepa vanker. Kokkupõrke tagajärjel purunes vankril olnud mööblikoorem, millest tekkinud kahju tõuseb 273 kr. Omnibust juhtis Uku Lainoja, keda veovoorimees süüdistab ettevaatamatus sõidus.

Veoauto vigastas hobust

Loigu talu juures Vasalemma-Munalaskme teel jäi veoauto nr. H—201 ette hobune, mida ohelikku pidi talutas Vasalemma asunduse Loigu talus elutsev Marta Kuuse. Kokkupõrke tagajärjel hobune paiskus pikali ja sai vigastada. Looma omanikuks on sama asunduse Vahepõllu talus elutsev Rudolf Kuris, kes hobuse väärtust hindab 500 kr. Juurdlusega selgus, et õnnetuses oli süüdi Marta Kuuse, kes liikus teel valekätt ega hoidnud korralikult kinni hobust.

Kaklus noa ja nuutidega

S. Karja tänaval tekkis suurem kaklus Pärnu mnt. nr. 109 elutseva August Luikmanni, Odra tän. nr. 5—14 elutseva Johannes Männa ja Sitsi tän. nr. 16—5 elutseva Johannes Asti vahel. Löögiabinõudena kasutati nuute ja nuga, kusjuures Johannes Mänd noaga kergesti haavas Asti. Lahingu lõpetasid politseinikud, kes möödaminejate poolt kutsuti kohale. Kuna Luikmann on elukutselt voorimees ja ta joobnuna oli ilmunud sõitu, siis sai ta peale kaklusest osavõtmise eraldi protokolli veel seepärast.

Traktor kündis inimluid

Pühadelaupäeval viibis Tapal muinsuskaitse inspektori abi Kaard, et toimetada kaevamisi Tapa soomusrongide rügemendi maa-alal. Nimelt ostis rügement oma naabruseet „Sinika" talu, mille põllul hakati traktoriga kündma. Traktorisahad tõid põllu seest kahest kohast nähtavale inimluid. Kündmine nimetatud leiukohtades lõpetati ja loost teatati muinsuskaitse inspektorile. Siin on tegemist nähtavasti väga vana matmispaigaga.

ILMUS TRÜKIST:

Jõuvankrijuhi käsiraamat

KOOSTANUD AUGUST J. RAVA.

233 lk. ja värviline liiklusmärkide tabel. Hind Kr.2.—. Käsiraamat autoomanikule, autojuhile ja autojuhi eksamile ettevalmistajaile.

Pealadu:

„Päevalehe" raamatukauplustes

S. Karja 23. Pikk 2.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Kaunimaid ning parimaid

valmisriideid

ostate soodsasti

„Dernier Cri"

Karja 29.

Varrud lõppesid pussikaklusega

Kiviõli käitise juhatus hakkab vallandama kaklejaid

Kiviõli, 29. 5. Teise püha õhtul tekkis Kiviõlis ühes tööliselamus meeste vahel kaklus, kus kohalikule elanikule Ed. Vilule löödi kehasse kuus pussihaava ja purustati parema jala luu.

Vilu oli koos oma tuttavatega viibinud oma sugulaste juures, kus parajasti peeti varrusid. Seal tekkis meeste vahel sõnelus ja sõnelusest kaklus. Marru sattus Vilu naisevend Vold. Reest, kes haaras pussi ja tungis sellega kallale oma õemehele. Pärast pussitamist purustanud ta mingi raske ja nüri esemega Vilu parema jalaluu. Kakluses on saanud kannatada ka veel teised mehed.

Esimese püha õhtul ajal oma kaaskodanikke pussiga taga ja purustas elamute aknaid Kiviõli elanik Vello Kallaste, kes vahistati. Kõik rahurikkujad ja riiukuked vallandab käitise juhatus.

Mõrv pühade laupäeval

Pühade laupäeva õhtul kella ½11 paigu haavas Kolga valla Kiiu-Abla külas elutsev Albert Silberberg suurekaliibrilisest „Mauser"-süsteemilisest püstolist surmavalt Juhan Mäge, kelle elukoht on Tallinnas Sõja tän. nr. 46—20. Sündmus leidis aset Kolga valla Kiiu-Abla külas Jakobi talus, kuhu Mägi oma õele oli sõitnud küülla alles sama päeva õhtupoolikul. Mis põhjusel laskmine sündis, pole esialgselt veel selgunud. Sündmuskohale sõitsid Tallinnast kriminaalpolitseinikud. Silberberg võeti vahi alla.

Viljandimaal põlesid saunad, küünid ja noor mets

Viljandi, 29. 5. Pühade ajal oli Viljandimaal terve rida väiksemaid tuleõnnetusi.

28. skp. süttis Holstre vallas Viisu külas Alu talus Joh. Viilile kuuluv vihasaun, mis põles maani maha. Omanik oletab süütamist.

27. skp. võttis tuld Tarvastu vallas Näsa talus Hans Anto saun, mis põles ka maani maha. Kahju 350 kr., hoone oli kindlustatud 250 krooni eest.

Samuti süttis 27. mail Tänassilma vallas Nursi talus talu heinaküün, põledes maani maha. Kahju õnnetusest 200 krooni, hoone oli kindlustamata. Küüni süütajaks osutus keegi Aleksander Jürgenson, kes joobnud olekus hoonest mööddudes oli sellesse pugenud öömajale ning suitsetades kogemata küüni süütanud.

Teine tulekahju pühadelaupäeval Tänassilma vallas oli Patuse ja Kotiku talude vahelisel heinamaal noores kasemetsas ning seda põles maha umbes paari vakamaa ulatuses. Tulele suudeti aga õigel ajal piir panna tänu Tarvastu metsavahile, kes õnnetust märkas ja abi organiseeris.

Toimetusele saad

„Tänapäev" nr. 4, m
kirjutavad: E. Laamau, F
K. R. Pusta, Wait, R. K
O. Luts, H. Raudsepp j. t.

Johan Bojer: Suur n
suurmeistrid". 256 lk., hind
K. o.-ü. „Loodus".

Per Holm, varanduseta
rasket tööd, öösel aga ist
kustutada oma suurt nälga
mis teda edasi kihutab ja su
Per Holmil on menu. Ta p
ja, kuid iga saavutusega r
loob uued igatsused. Seni
rikkus, kuni ees püsib kõrg
vad kokkuvarisemine ja a
lõpul on endisest kuulsast
jõuetu ja haige külasepp,
olnud talle lunastuseks. T
püüdulste kõrgeimaks eesm
väline hiilgus, vaid sisemine
lase armastamine.

Sven Hedin: Minu elu
de. 304 lk. 22 pilti kriitt
autorilt. Hind kr. 3,30, k
„Mehed, maad ja mered".

Oma maailmakuulsa te
autor oma Aasia reisimälest
dades erilist tähelepanu sa
deldes surmaga Gobi kõ
tühjadel kiltmaadel, olles k
vangis, õnnestub tal lõppe
läbi uurida seni valge laig
maa-alad. Ta avastab Bra
kad, tutvub tibetlaste elu j
nende usulistest pidudest,
rändurina, kord vaese la
on põnevam ja kaasakisk
ükski fantastiline juhtumus

Johan Bojer: Kaotatud
Suurmeistrid". 272 lk. Hi
4 kr. 50 s. K. o.-ü. „Loo

Joomar ja laadakakleja
tuju ajal tugevaiseloomilis
oma senise kihlatu. Järkjä
viisid korralikumaks ja ta
tavaks meheks. Ablelupaari
Nad alustavad kooselu ku
hütis, varsti aga omandava
suurima talu Dyrendali ko
jõudnud härrasrahva steisu
lest siiski tõelist rõõmu,
Hans Lia lapsendab naise
vab aga isemeelseks meh
oma kasuvanemad Dyrenda

Autor on kõik romaani
soojuse ja psühholoogilise
kui ükski juhtkiri või propa
raamat, et pole mõtet inim
vad järeltulijad, kellele tõ
tunda.

Vastutav toimetaj
Väljaandja Tallinna E

Tööotsimised

Intell. korralik **teenija** soovib korterihoidjaks Tallinna, koteri ja väikese tasu eest. Kirj. sõn. „5/8425".

Wilunud **laagripüksitegija** palub tööd kodus tegemiseks. Pal. teat. kirj. sõn. „25/8725".

Noor preili soovib kohta söögisaali eterekandjaks. Kirj. sõn. „8/8428".

Korralik maaler teeb kõiki siise- ja välisremonttöid. Soovitaw maale taludesse või üksikõit kuhu. Kirj. sõn. „24/8444".

Peremehed, siin **maaler** kes teeb odavasti teie majas kõik remondid. Töö kiire ja korralik. Vastused sõn. „21/8721".

Pikemaaegse wilumusega solidne **autojuht** soovib kohta üksikõit kuhu. Nõus ka kaasa töötama. Kirjad sõn. „38/8738".

Töökas **II liigi autojuht** soovib kohta. Pakk. kirj. sõn. „4/8744".

Wilunud, kutsetunnistusega **maaler** wõtab enda peale kõiki maalritöid. Kentmani ö—S tel. 320-76.

Põllutöös wilunud abielupaar palub **talu** kohta. Tööt. isesõiswalt. Kirj. sõn. „21/8761".

Majahoidjaks soovib korralik, tarske, lasteta abielupaar, kas kesktüütega majja wõi ilma. Teeb kõiki majas esteinlewaid remonttöid. On ennem olnud Kirjad sõn. „31/8771"..

Tööpakkumised

Uude korralikku wesiwesisse **möldrit** tarwis kohe (soovitaw wallaline). Märjamaa wallas Siva küla. Joh. Weske.

Tarwis wäikesesse perekonda imiku juure **teenijat-lapsehoidjat.** Keemist ei ole. Tulla kella 11—13. Kesk-Ameerika 16—9.

Kivimaja ehitustöö wälja anda artellile. Wabaduse pst. 73-a, Nõmmel.

Waja **autokere-ehitajat** Aistri 3—5.

Wajatakse lapsearmastajat **teenijat** kes oskab kecta. Tulla Heeringa 6-a—33.

Wajatakse lapsehoidjaks päeval mõneks tunniks **vanainimest** või noort tüdarlast. Kirjida pärast kella 4 p. l. Kopli 32—4.

Puhvetipreillit wajatakse äraõiduks. Läbi rääkima tulla 30. mail kl. 3—5 Kesk-Ameerika 8—4.

Waja **perenaist** kes aitab karjalaudas ja aiatöös. Kirj. sõn. „6/8426".

Waja wilunud **teepakkijat** (naister.) Pärnu mnt., 15—5.

Nõmme wahsali lähedale wajatakse alatist korralikku **majahoidjat** kes käib oma korterist. Kirjad sõn. „17/8437".

Karsket tööarmastajat meest tarwis limonaadi wäljawedamisele ja müümisele. Palk ja protsendid. Hea sissetulek kindlustatud. Allika tän. 10, „Salus".

Müüriseppi tarwis trepikoja- ja krohwitöödele. Kotka 9, Tondil.

Tarwis **raskeveo-autojuhti.** Tulla W. Söörensi tän. 2—3.

15—18-aastane tütarlaps kes lapsi armastab, leiab koha perenaisecabina. Tellisküwi 46—20-a.

Suwituskohta tarwis wilunud **kelnerinnat** ja tüdarlast pikoloks. Rääkida täna kella 4—6 Dunkri tän. 19—1-a.

Majahoidjaks ilma wanemat lasteta abielupaari, kes kõiki majatöid teha oskab (keldrikorter). Kirj. sõn. „19/8719".

Puhveti-preillit waja alatisele kohale restorani „Euroopa" Wiru tän. 24, tulla kella 9—5.

õpilast waja pärsia waiba sõlmimisele. Õppimine tasuta. Koidu 116—2.

Rätsepaabilist tarwis (naisterahwajt), kes ka piisse mõistab teha. Teatada sõn. „40/8740".

Koka-tüdrukut waja alatisele kohale restorani „Euroopa", Wiru 24, tulla kella 9—5.

Kohe tarwis **puu- ja lihttöölisi** Tulla T. l. keskhaigla ehitusele Liiwa tän. 18/20.

Köögiteenijat waja Rohu tän. 13, restoran Pelgulinn.

Puuseppi tarwis. Tulla Roole tän. ehitusele.

Tarwis wilunud **puuseppi** uue kiwimaja ehitusele, tükitöödele. Koidula tän. 22.

Juustupoiss leiab koha Olustvere mõisas juustuwabrikus.

Leiva-tegijat-pagarit tarwis Nõmmele, Mängu t. 13, leiwatööstusse.

Rohijaid tarwis Kadaka külasse Soo talusse.

Kas caks aastaid 5 või 3×5, kas tasuks kroon või sente 25, kuid **„Laste Rõõm"** saab ostet.

Korteripakkumised TALLINNAS

ühetoaline mõbleeritud **korter** wälja üürida 4 kuuks. Näha kella 6—8 p. l. Wana Posti 2—5.

Kaks päikesekülgset **mõbl. tuba** wälja üürida, tel., klaver, wann. Weizenbergi 7—4.

Puuviljakiosk ühes wähese kaubaga ära anda Narwa mnt. 21—8.

Soe korter — 2 tuba, lõõk, W. C., wesi ja elekter sees, ära anda Madara t. 13—16.

Ära anda **kaks** kõrvuti **tuba** köögi tarwitamisega. Sobiw abielupaarile. üks wäike tuba poisimehele. Tartu mnt. 18—3, paraadiks.

Odaw erasissekäig. **mõõbl. tuba** (wõib kahele isikule) ära anda Narwa mnt. 11—6..

Tuba mööblita, erasissekäiguga, ära anda Israeli 18—9, hoovimajas.

Möbl. tuba ära anda Kadrioru rajoonis. Jakobsoni 71—2.

Korteriotsimised

10. juunist — 1. oktoobrini soovitakse Kiwimäele Kreutzwaldi-Hommiku jne. tän. ümbrusesse tuba korteri mõõbli paig. (mitte palju). Kohal elat. ajut. Teat. hinnaga sõn. „12/8432".

Kindlas töös käija meesterahwas soovib **kaasüürilised** wõi omaette tuba. Teatada sõn. „16/8436".

Peedul (Elva lähedal) **pansion Grünberg** avatud neljapühist.

Kindlas teenistuses lasteta abielupaar otsib 2-toalist korterit kõigi mugawustega, kas kohe wõi edaspidi. Pakk. ühes hinnaga sõn. „8/8748".

Wajan kohe ühetoalist **korterit** wõi tuba pliidiga. Pakk. sõn. „33/8773".

Kaheliikmeline perekond soovib wäikesemat **korterit** (ühetoalist). Teatada sõn. „14/8714".

Korralik abielupaar, täpne maksja, wajab **korterit** tuba waheseinaga wõi lõõgiga, kohe wõi edaspidi. Pakk. kirj. sõn. „36/8736".

Tuba erasissekäig., üldwanni tarwitusega, mööblita wõi wähese mööbliga, wajab üksik kindlas teenistuses noormees. Teat. ühes hinnaga sõn. „34/8734".

Kindla teenistusega kolmest täiskasvanust koosnew perekond wajab 1—2-toalist köögiga **korterit** Kirj. sõn. „2/8742".

Kaheliikmeline perekond wajab wäikesit toa ja köögiga **korterit** Kopli wõi Wabriku tän. rajoonis 1. juunisks. Teat. sõn. „3/8743".

Müüa klassiloterii-pileteid Suna 5—3, pärast kella 16

Müüa noodne **lapsevanker** Leigri tän. 6—7.

Müüa suur kapp (kontori jaoks wõi puhwetiks) riiulitega ja sahtlitega, riide- ja pesukapp, lauad, toolid, ka pöörningukraami jne. Ahju 13—2, tel. 460-03. Tulla kl. 1—2 ja ½5—6.

Juuksetööstus odawasti müüa omaniku haiguse tõttu. Kirj. sõn. „16/8756".

Head muska rammusat **mulda** ära anda ühes kohaleweoga. Wana Kalamaja 3—4.

Krunt müüa Nõmmel, Waldeku 63 Waldeku peatusest 3 min. tee.

Hotell-restoran juhuslikult müüa ühes maja ja krundiga. Wõib ka osta mõttelise pool osa. Kirj. sõn. „4/8424".

Head materjalist **polstermööblid** ostate, tellite ja lasete parandada Kuninga tän. 6, telef. 476-61. Hinnad soodsad!

Omaniku haiglase tarwise tõttu **juhuslikult müüa** meester. wäheprung. **jalgratas** wälismaa firma. Olemas äri garantii. Näha iga päew kl. 16—19 Tulika tän. 14—2.

Juhuslikult müüa **tõldauto** „Ford", 1938. a. mudel, tüüp W 8, 8,5 H. P., sõitnud 12.000 km. Näha ning teateid Rakwere, Tartu tän. 10.

Wäna-Jõesuus ilus **suvituskrunt** müüa. Jõgi ja meri ligidal. Teat. sõn. „21/8441".

Korras **maja** müüa ühes äriruumiga. Nõmme-Rahumäe. Künka t. 3—1.

Kas aastaid 5 või 3×5 on lugejatel eaks — kas nimeks Mati, Mall wõi Liis, nad ühteviisi heaks kõik peavad „Laste Rõõmu" ja loevad **Laste Rõõmu**

Ostetakse

Soovin osta sõidukorras uue, nelja wedruga **sõiduvankri.** (sarahan). Teated saata kuni 2. juunini sõn. „15/8755"

Ostan kõrge hinnaga meester. ja naister. prungituid riideid, kleite, jalanõusid, raamatuid, pronksasju, majatarbeid, mööbleid ja kõike pööningukolu. Tulen kohale ostma. Pal. kirj. sõn. „5/8745"

AKVAARIUM E. SANDRAK TALLINN TEL. 423-32 **VENE T. 1.** Ostab ja müüb kodumaa mageda wee kalu, kuldkalu, akwaariume, taimi, kalatoitu, õhutajaid ja muid tarbeid.

OSTAN kulda, hõbedat ja vene peenraha. Voorimehe tän. 4. Telef. 412-39. E. Prant.

Raamatuköitetarbeid

kalinguri, granitooli, vahariiet, moleskiini, šagräänja marmorpabereid, kapitaalpaela, aktiniiti, kaane- ja eeskaane-pabereid (ilusates moodsates värvimustrites) ostate kasulikematel tingimustel

„Päevalehe" raamatukaupl.

S. Karja 23, kõnetr. 446-11. Pikk t. 2, kõnetr. 428-83.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus

Korteripakkumised Nõmmel ja mujal

Suveks üürile anda 2 tuba, lõõk ja weranda ning müüa wäike klaver. Hiiu, Lääne 19.

Suur päikesep. walge tuba ja weranda (ka twähese mööbliga ja köögi tarwit.) ära anda Nõmme, Raudtee 23/4.

Suvitajaile

Lastepansion Haapsalus. Esmajärguline toitmine, hoolas järelewalwe. Läbi rääk. kl. 10—1 homm. ja 5—8 õhtl. Kõleri 10—4.

Lastepansion Nõmmel. Hea toitmine, salsa kecle praktika, toimingud ja mängud järelewalwe all. Lähemaid teateid saab M. Schneider'i lasteaias, Kaupmehe 13—1, kl. 1—2. Tel. 459-52.

Narwa-Jõesuus hea põikpalk-suwila — 5 tuba, palkon, teenijatuba jne., krunti 800 r.-s., ilusa suure männimetsaga — müüa wõi wahetada Meriwälja wõi Kose rajoonis asetseva suwila wõi krundiga. Wõin juure maksa. Wiismari tän. 17—7 telef. 477-20/56.

Korteriotsimised

10. juunist — 1. oktoobrini soovitakse Kiwimäele Kreutzwaldi-Hommiku jne. tän. ümbrusesse tuba korteri mõõbli paig. (mitte palju). Kohal elat. ajut. Teat. hinnaga sõn. „12/8432".

Kindlas töös käija meesterahwas soovib **kaasüürilised** wõi omaette tuba. Teatada sõn. „16/8436".

Müüakse

Müüa tamme- ja kaseputust toolid, söögikapp, riiul, raamatuid, maale, tahwelklaver (punane puu). Näha Girgensoni 10—2.

Mootorratas müüa (wõidusõidu) Rudge, 500 ccm, 1934. a. mudel, hind Kr. 550. Näha õhtul kl. 4—9 Kunderi t. 10—15

Müüa: 1) Wiljandimaal, mõisasõidames ilusal järwekaldal asetsew weejõul töötaw wilakraasinis-, ketrus-, jahu- ja saeweski; krunt 10 ha, hind 12.000 kr. Maapanga w. + 13.000 kr. rahas. Müügi põhjus: omaniku wanadus. 2) Wiljandist 2 km asundustalu, suur 11 ha. Wastuseks lisada mark. J. Pärtma, Tallinna tän. 8, Wiljandi.

Õisu mõisas müüa weel wähemal määral **kartuleid** Aadress: Sisu p.-ag., telef. Sisu 7.

Müüa „Chevrolet" **veoauto** 1936. a. m., 4,5-tn., sõitnud 48.000 km, ühes suurema tööga. P. Kapten, Kaisma p.-ag. pk. 4. Telefon Kaisma 7-d.

Juhuslikult müüa wäikesem kastiga **dlivan,** kõlvuline ka magamiseks, hind ainult Kr. 25. Aiawilja 1—3, hoowis, Narwa m. nurgal..

Valgeid kaltse ostab Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse ladu, Pikk tän. 2.

Mitmesugust

Daamide ja härrade juuksetööstus Pärnu m. 36. Tel. 453-97. **Elektrilokid** moodsa aparatuuriga ja välismaa spetsiaals. õlidega. Moodsad soengud. Kiirkuivatajad. Mõõdukad hinnad.

PÕLEVKIVIKUTTE **LIIKUVAID RESTE** valmistab **Aivaz** Tallinn, Soo 27.

Pianiinod müüle anda Paldiski mnt. 14-a tel. 429-05 Muusikaari K. Leopas

Mootorpurjelaewale **osanikku** tarwis. Kirj. sõn. „29/8729"